

Marketingová studie řeky Sázavy

Posázaví o.p.s.

2009

Jihovýchodně od hlavního města České republiky Prahy ve Středočeském kraji se nachází území, které už v historii sloužilo středním Čechám jako hospodářské zázemí, obrana proti nepříteli, ale i jako místo k odpočinku. Toto území se nazývá Posázaví. Již na počátku 20. století se stalo Posázaví tradičním turistickým regionem, který uspokojoval potřeby návštěvníků na klid, krásnou přírodu a množství zážitků. V současnosti navazuje Posázaví na úspěchy původních generací a stává se tak opět vyhledávaným cílem spokojených návštěvníků. Řeka Sázava se tímto regionem proplétá jako zlatá nit, kolem ní vznikala první sídla, proudila po ní obživa i vzdělanost. Dnes je místem rekreace a fenoménem cestovního ruchu. Tato studie shrnuje základní informace o historickém vývoji života podél řeky Sázavy, monitoruje základní turistickou infrastrukturu a vybavení, současný turistický potenciál řeky. Cílem studie je shrnout současné snahy a lány k využití řeky jako tmelícího prvku přípravy turistických produktů, vyjmenovat nutné investiční kroky zvyšující atraktivitu řeky a načrtnout opatření vedoucí ke zvýšení zájmu o tento region. Na její přípravě pracovali odborníci z regionu Posázaví, kteří mají k cestovnímu ruchu nejbližší, kteří v cestovním ruchu podnikají, je pro ně obživou stejně jako pro dřívější pokolení. Na tuto studii i měla navazovat marketingová strategie a podrobná komunikační a propagační strategie s vyčíslením jednotlivých nákladů. Jak by ale řekl klasik: „To je už jiná pohádka ... „

OBSAH

Úvod	7
Název řeky	9
Tok řeky	9
Definice zájmového území studie	9
Větší přítoky	11
Historická rešerše vývoje řeky Sázavy	13
Osídlování	13
Obchodní cesty	15
Doprava po řece, podél řeky a přes řeku	17
Přivozy	17
Vorařství	17
Železnice – Posázavský pacifik	18
Průmysl	19
Rekreace	25
Současný stav infrastruktury a využití řeky Sázavy	31
Technická infrastruktura	31
Železniční mosty	31
Silniční mosty	34
Železniční zastávky	38
Jezy	40
Turistická infrastruktura	48
Pěší turistické trasy	48
Naučné stezky	49
Vycházkové okruhy	52
Cyklotrasy	52
Hippostezky – jezdecké stezky	54
Vodácká trasa	55
Přírodní zajímavosti (zvláště chráněná území přírody)	59
Služby - marketingový průzkum území	62
Ubytovací zařízení	62

Stravovací zařízení	64
Veřejně přístupné turistické cíle	66
Ostatní služby pro návštěvníky a turisty	70
Půjčovny lodí	70
Cyklistika	70
Informační centra	70
Výsledky dotazníkového šetření podle cílových skupin	71
Občané: Počet respondentů: 197	71
Podnikatelé - Počet respondentů: 71	72
Samospráva - Počet respondentů: 28	73
Srovnání s okolními turistickými oblastmi	74
Rozvojové možnosti řeky Sázavy	75
SWOT analýza řešeného území	75
Rozvojové zóny	77
Služby a infrastruktura	78
Orientační systémy	79
Možnosti financování investic do rozvoje infrastruktury řeky	80
Marketingový mix řeky Sázavy a přilehlého území	80
Segmentace	80
Zacílení	82
Umístění	84
Produktová nabídka (zákaznická hodnota)	87
Cena a cenová politika (vydání zákazníka)	88
Propagace (komunikace se zákazníkem)	89
Místo (zákaznické pohodlí)	91
Marketingové nástroje – návrh řešení	93
Aktivity v regionu	93
Propagace	94
Orientace v regionu	95
Z čeho to vše zaplatit?	95
Návrh projektů (zásobník)	97
Investiční akce	97
Neinvestiční akce	99
Návaznost na strategické dokumenty	101
Díličí studie a projekty turistických cílů	102

Zdroje.....	102
Písemné zdroje	102
Internet.....	102

Přílohy:

Vzorové projekty

    Vodácká turistika na Sázavě

    Turistická stezka údolím Sázavy

Databáze

- Kulturní památky
- Ubytování
- Stravování

Mapy toku řeky Sázavy s vyznačením služeb, turistických tras a návrhů rozvojových projektů

ÚVOD

Tato studie je zpracovávána pro Středočeský kraj jako podklad pro řešení marketingových nástrojů, řízení investic a vytváření grantových nebo dotačních nástrojů, jejichž cílem je rozvoj krajiny podél řeky Sázavy – Posázaví. Zhotovitel zapojil do přípravy této studie nejširší spektrum partnerů, kteří mají k řece Sázavě nejbližší. Starosty obcí, které nad územím řeky vykonávají správu, podnikatele, kteří v okolí řeky podnikají a kterým řeka přináší obživu, občanská sdružení, která se řekou zabírají. Výsledkem jejich spolupráce je tento dokument.

Zadavatel:

Středočeský kraj
Zborovská 11/81, Praha 5 – Smíchov, 150 21
www.kr-stredocesky.cz
www.centralbohemia.cz

Zhotovitel:

Posázaví o.p.s.
IČ 27129772
Zámek Jemniště 1, Postupice, 257 01
www.posazavi.com

Datum zpracování: 30. června 2009

Všechna data, kontakty a statistické údaje jsou platná ke dni 30. 6. 2009, za změny po tomto datu neručíme.

NÁZEV ŘEKY

Jak vlastně vzniklo samo označení řeky Sázavy? Slovo je velmi starobylé, české, uváděné už v latinských pramenech od poloviny 11. století jako Zazoa, Zazaua, Sassava. Na základ názvu řeky Sázava jsou dva historické názory. Jeden je odvozen od keltského sath-ava a znamená řeka tekoucí mezi borovými lesy, ten druhý je pak od slovanského sad-jati a dal by se přeložit jako řeka sázavá, usazující se, přinášející s sebou spoustu nánosů. Podle dnešních názorů bylo utvořeno od sloves sázeti, saditi, a to ve významu padati či klesati ke dnu. Naši předkové říkali, že kal se sadí, voda že písek sadí. Říkali také, že pivo nebo víno se sadí. Sázava podle tohoto výkladu tedy znamenala řeku, ve které je usazen nános. Jiný výklad odvozuje její jméno od slova saze. Sázava je dle této hypotézy tedy temnou řekou. Skutečně, pramenná oblast Sázavy, okolí rybníka Velké Dářko, má rašelinnou vodu.

Nejstarší česká písemná zpráva o řece Sázavě je v Kosmově kronice, kde ji kronikář jmenuje Zazoa (počátek XII. století).

Dalším názvem, který můžeme se Sázavou zaznamenat, je Zlatá řeka. Nesouvisí ovšem s výskytem zlatých dolů a rýžovišť v okolí Jílového, ale vznik tohoto názvu inspirovala barva vody obarvené jíly. Zvláště viditelná žlutost je při soutoku Sázavy s Vltavou.

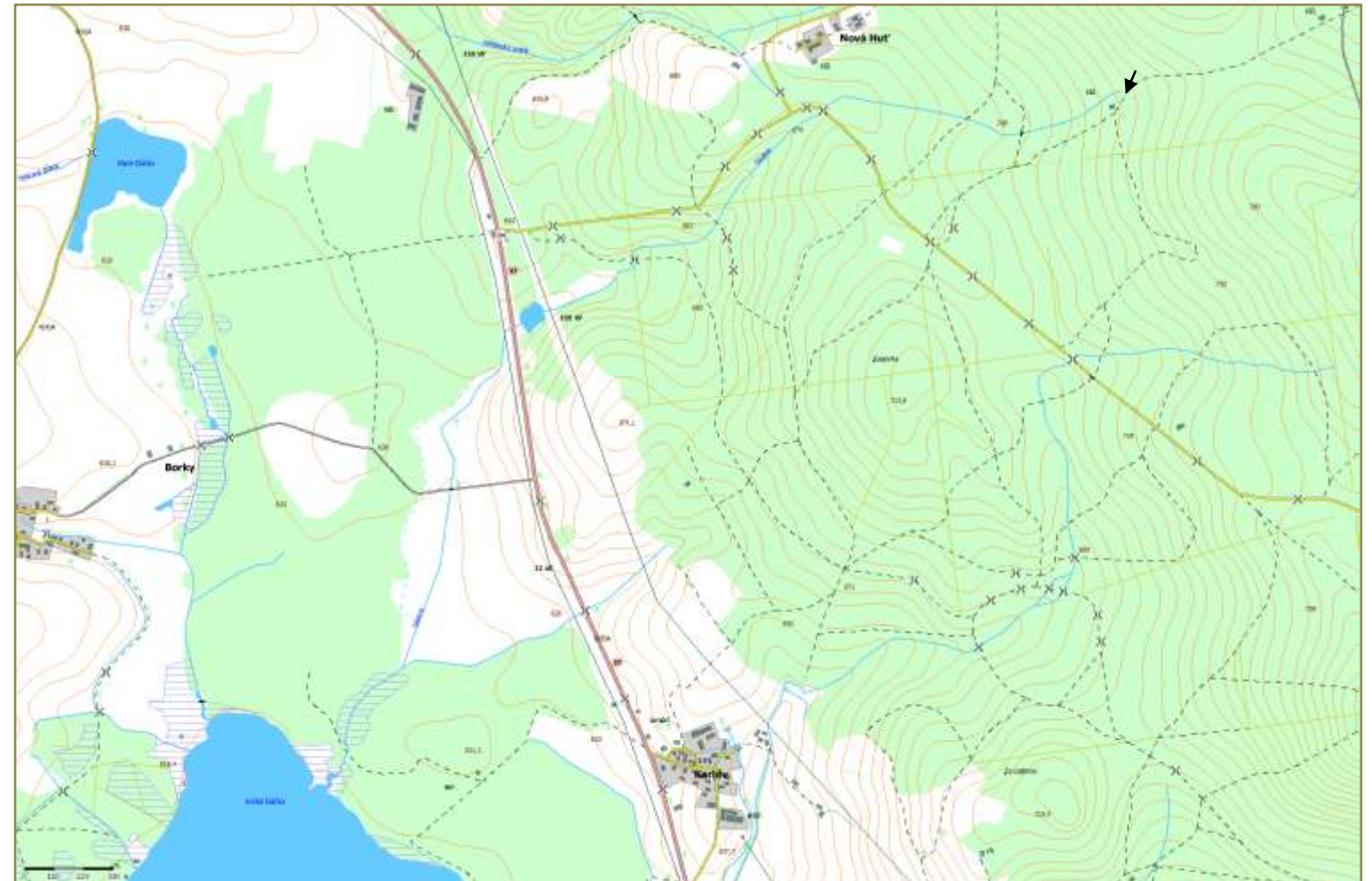
TOK ŘEKY

Řeka Sázava má velmi těžko definovatelný pramen. Velmi často je uváděn jako oficiální začátek výtok z rybníka Velké Dářko na Českomoravské vrchovině, kterou řeka odvodňuje spolu se severní částí Středočeské pahorkatiny. Zdrojnice vytékající z Velkého Dářka se ale původně jmenovala Polnička a jako Sázava byl v mapách určen současný Strlíský potok. V mnohých mapách najdete tento stav dodnes. Tento stav měl i své hydrologické opodstatnění – Strlíský potok má větší plochu povodí i větší průměrný průtok v místě soutoku obou zdrojnic než Sázava vytékající z Velkého Dářka.

V Digitálním modelu území ČR je řeka Sázava značena ještě nad rybníkem Velké Dářko a je zde definován její tok až k předpokládanému prameni jako Stružný potok. Tok řeky začíná v rašeliništích, a tak nemůžeme přesně určit, které z jezírek či stružek je ten pravý pramen.

Jistým je konec toku řeky, kde se Sázava vlévá do řeky Vltavy u Davle.

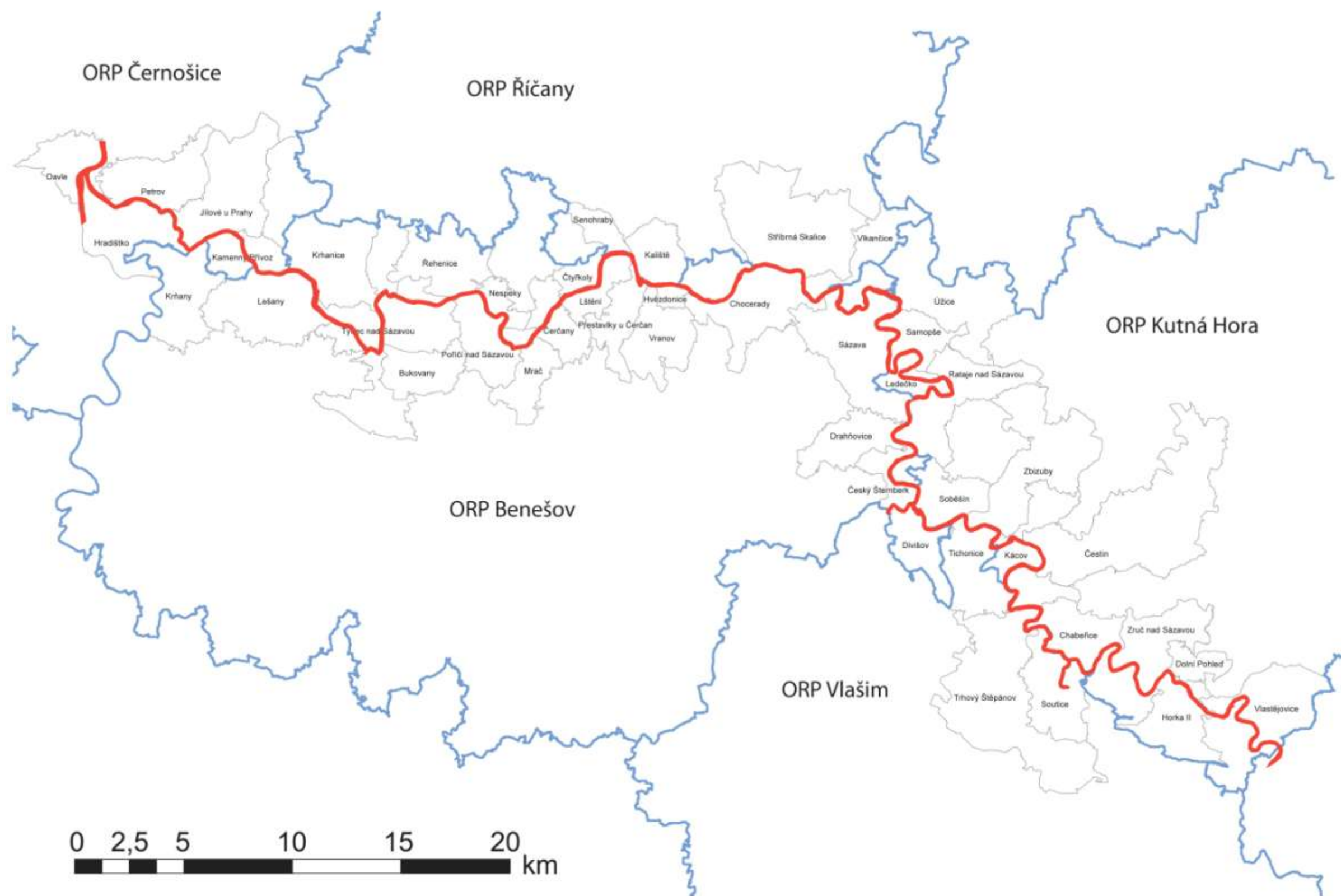
Délka toku	225 km
Plocha povodí	4350 km ²
Průměrný průtok	25,2 m ³ /s

MAPA PRAMENE ŘEKY SÁZAVY (Zdroj: CENIA (geoportal.cenia.cz))

DEFINICE ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ STUDIE

Pro tuto studii je zájmovým územím okolí řeky od jejího vstupu do Středočeského kraje u vesnice Hamry na říčním km 118 (GPS 15.1983094418; 49.7201544327) až po soutok s řekou Vltavou (GPS 14.3937590494; 49.8864398131). Společně tedy projdeme 236 km břehů, kde nám řeka a její okolí ukáže, co nabízí a kde se může rozvinout do krásy.

MAPA VYMEZENÍ ÚZEMÍ

VĚTŠÍ PŘÍTOKY

TABULKA – PŘÍTOKY ŘEKY SÁZAVY

Ostrovský potok	zprava	ř. km 105,0
Želivka	zleva	ř. km 98,9
Štěpánovský potok	zleva	ř. km 95,6
Blanice (Vlašimská)	zleva	ř. km 78,6
Nučický potok (nazývaný též Vlkančický potok)	zprava	ř. km 49,1
Jevanský potok	zprava	ř. km 48,7
Mnichovka	zprava	ř. km 37,6
Benešovský potok	zleva	ř. km 32,3
Konopištský potok	zleva	ř. km 31,3
Kamenický potok (nazývaný též Čakovický potok)	zprava	ř. km 22,5
Janovický potok	zleva	ř. km 19,2

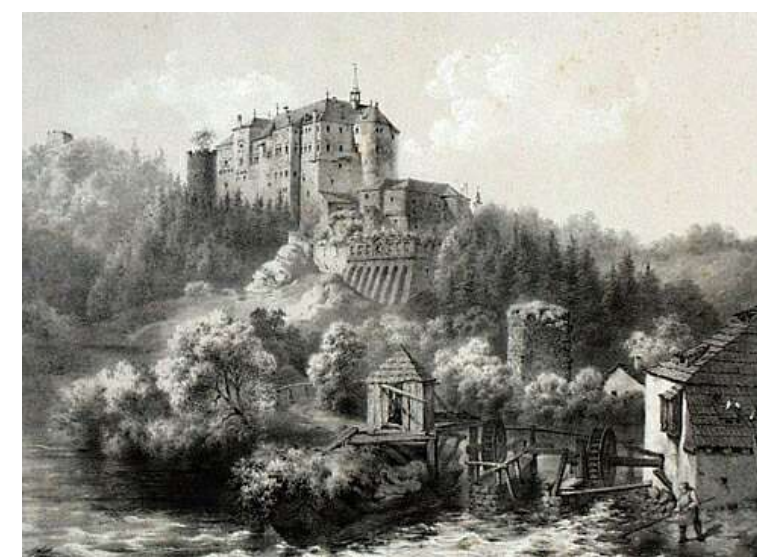

OSÍDLOVÁNÍ

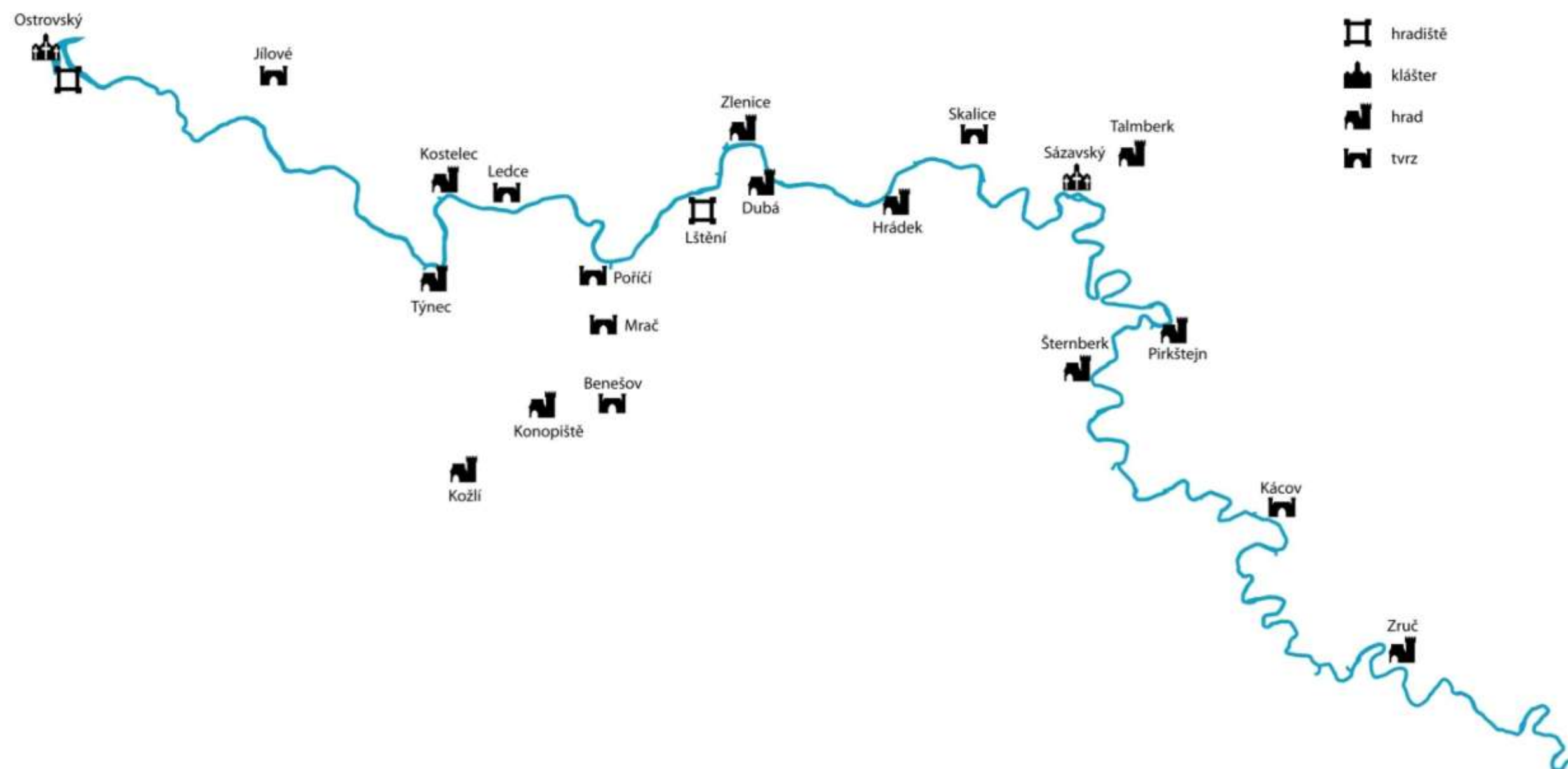
První obyvatelé České kotliny osídlovali naši zemi právě podél větších vodních toků. Proto patřila krajina v okolí větších řek k prvním místům, které člověk začal postupně přetvářet k obrazu svému. Vymítil lesy a vytvořil na jejich místě různé pastviny, louky a políčka. Největší močály a nejhlubší hvozdy však odolávaly velmi dlouho a podlehly až jako poslední, poslední zbytečky nebyly pokořeny dodnes. Většina zásahů však byla našimi předky provedena velice citlivě (také díky nedostatku „těžké“ techniky), čímž se vytvořila krajina, která umožňovala vzájemné sladění zájmů člověka s potřebami přírody. Člověk tedy do krajiny sice výrazně zasáhl, ovšem tyto zásahy nadále umožňovaly přežití většiny druhů rostlin a živočichů vázaných na původní stanoviště, neboť nové prostředí bylo velice blízké tomu původnímu.

Řece Sázavě nejbližším archeologicky doloženým osídlením bylo keltské oppidum na ostrohu Hradiště nad řekou Vltavou, často nazývané jako závistské či Závist. Dá se předpokládat, že akční rádius jeho obyvatel zasahoval i k řece Sázavě, kde v okolí Jílového objevili zlonosné písky. Poslední archeologický výzkum v Dolních Břežanech odhalil osídlení okolí už v eneolitu, tedy asi 3 000 let př. n. l. Archeologové se shodují na faktu, že Závist byla sídlem keltské elity na českém území. S největší pravděpodobností bylo oppidum v 1. století našeho letopočtu nenadále přepadeno a obsazeno Germány. Ti využívali toto strategicky výhodné místo v dalších letech. V 7. století se již na tomto území pohybovali Slované, kteří už ovšem zakládali nové osady a hradiště.

Rozvoj osídlení byl v Posázaví spojen s expanzí klášterů a obranné linie Prahy. V roce 999 by založen Ostrovský klášter, tedy celým názvem Benediktinský klášter sv. Jana Křtitele na Ostrově. Na ostrožna nad soutokem Sázavy s Vltavou založili mniši kláštera sídliště jako jejich řemeslnické a tržní středisko. Sekanka, jak se toto sídlo jmenovalo, zanikla ve 2. polovině 13. století v souvislosti s vpádem Braniborů do Čech roku 1278. Ke klášteru byly postupně přidávány další vsi a osady (Krňany, Teletín, Třebsín a další). Ve 13. Století začala královská komora budovat hrady nebo vydávala povolení k jejich stavbě tak, aby byly chráněny obchodní cesty do hlavního města. Tak vznikla síť hradů začínající v Týnci nad Sázavou a končící v Českém Šternberku. Podél cest byly zakládány tvrze a opevněná hradiště, byly střeženy přechody přes řeku, která sama fungovala jako to nejpevnější opevnění Prahy.

MAPA HRADŮ, TVRZÍ, HRADIŠŤ A KLÁŠTERŮ

TABULKA – PRVNÍ PÍSEMNÉ ZMÍNKY O OBCÍCH A VÝZNAMNÝCH STAVBÁCH

obec	první písemná zmínka	objekt
Davle	999	benediktinský klášter sv. Jana Křtitele
Pikovice	1571	
Petrov	1310	
Jílové u Prahy	1045	
Krňany	1061	
Kamenný Přívoz	1310	
Lešany	1185	
Krhanice	1360	

obec	první písemná zmínka	objekt
	1318	
	1342	Zbořený Kostelec
Ledce	2. pol. 13. století	Kostel sv. Bartoloměje
Nespeky	1380	
Poříčí nad Sázavou	1352	
	11. století	Kostel sv. Petra a Pavla
	12. století	Kostel sv. Havla
Čerčany	1353	
Lštění	1398	
	11. století	Hradiště – správa župy
Čtyřkoly	1549	
Senohraby	1444	
	1318	Hrad Zlenice
	1283	Hrad (Stará) Dubá
Hvězdonice	1422	
Chocerady	1250	
	13. století	Čerchanův Hrádek
	1412	Komorní Hrádek
Stříbrná Skalice	1361	
	konec 12. století	Kostel sv. Jakuba v Rovné
Sázava	1032	Klášter – sv. Prokop
Samopše	1297	
Ledečko	1291	
Rataje nad Sázavou	1289	Hrad Pirkštejn
Český Sternberk	1251	hrad
Soběšín	1291	
Zdebuzevy (Divišov)	1391	Kostel sv. Anny (pův. sv. Šimona a Judy)
Kácov	1318	
Chabeřice	1092	
Soutice	1295	
Zruč nad Sázavou	1328	
Horka II	1305	
Vlastějovice	1305	

OBCHODNÍ CESTY

S rozvojem osad, vesnic a měst nabývaly na významu obchodní cesty procházející regionem. Tyto trasy spojovaly zahraniční trhy s Prahou, která postupem času získávala na prestiži. Mezi zřejmě nejstarší trasy patří Čertova brázda ze Sázavy na sever, o které se v některých pramenech mluví jako o keltské obchodní stezce (pokud to tedy obchodní stezka byla). Další z nejstarších tras, Zlatá, sledovala od jihu českého království pravý břeh řeky Vltavy, procházela přes Krňany do Kamenného přívozu, kde bylo zboží přeloženo na vory a dopraveno do Davle a pak dále do Prahy. Tato trasa posléze zanikla, do obchodních itinerářů se dostaly trasy jako Linecká, Vitorazská či Sázavská, které propojovaly významná místa v Posázaví. S rozvojem jednotlivých panství se síť komunikací mezi jednotlivými sídly rozšiřovala. I přesto bylo na řece Sázavě jen několik míst, kde se dala řeka pohodlně

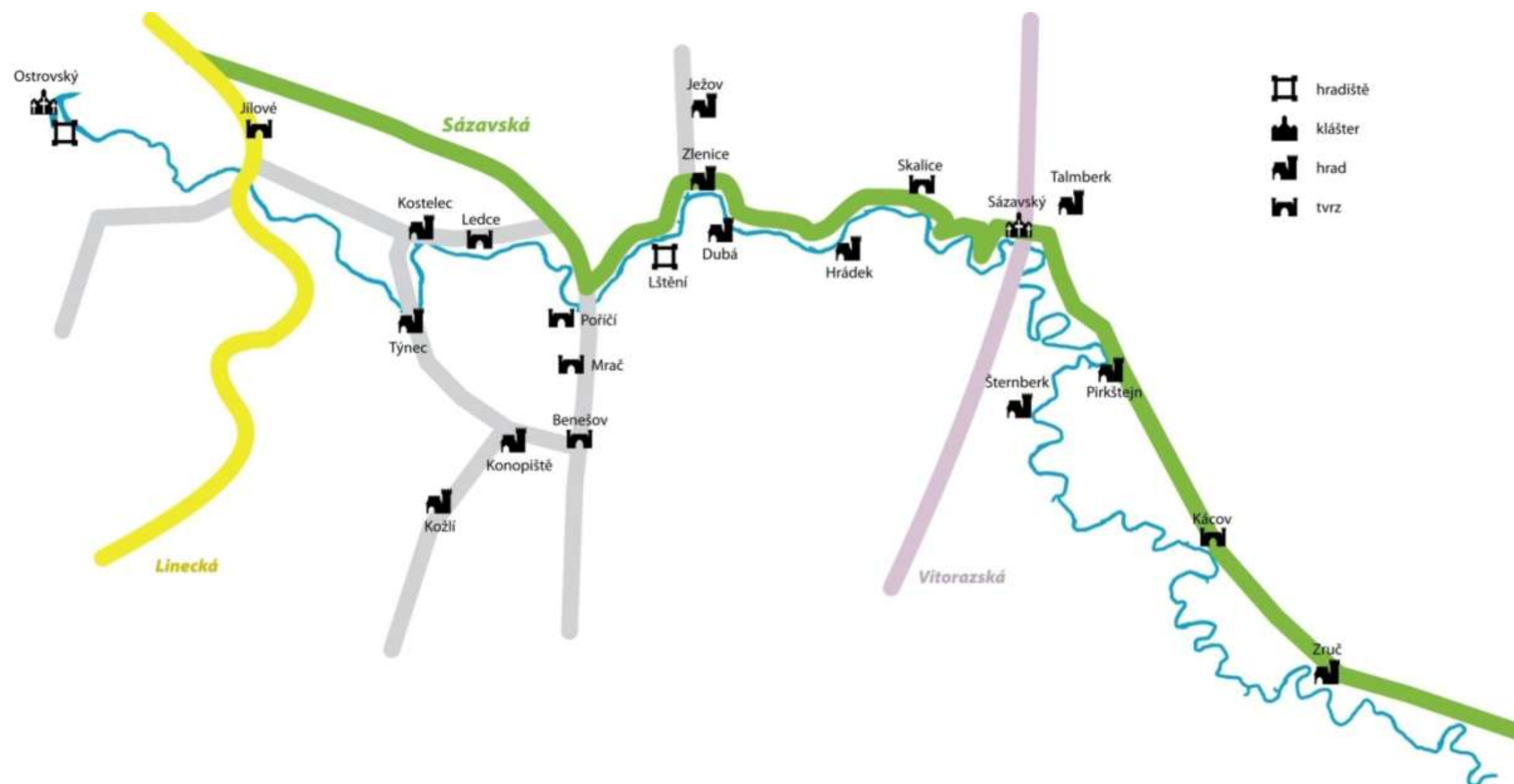

TALMBERK

KLADIÁNOVA MAPA - VÝŘEZ

přebrodit. Kamenný Přívaz, Týnec nad Sázavou, Poříčí, Sázava, Soběšín. V těchto místech byly postupem času budovány také přívozové pramy pro bezpečnější přepravu vozů i lidí. Po těchto obchodních cestách se mnohdy zachovaly znatelné stopy v krajině kolem řeky Sázavy. Snad i Čertova brázda, pověstmi opředený přírodní zlom, byla upravena lidskou činností a fungovala jako frekventovaná obchodní cesta už od doby Keltů. I u Krňan najdete pozůstatky obchodní cesty, která byla postupem času opuštěna a směřována jinam. Většina novověkých obchodních cest byla spolu s vývojem dopravy modernizována, na místech brodů a přívozů byly stavěny mosty, jejich povrch doznal úprav. V místech starých obchodních cest nebo v jejich těsné blízkosti tak dnes naleznete frekventované silnice.

MAPA HISTORICKÝCH OBCHODNÍCH CEST

DOPRAVA PO ŘECE, PODÉL ŘEKY A PŘES ŘEKU

PŘÍVOZY

Pelíškův most – přívoz byl nahrazen dřevěným krytým mostem (postaven rodem Sternbergů na frekventované kolínské cestě). Po zničení mostu povodní byl provoz přívozu obnoven a byl provozován i v druhé polovině 20. století.

Český Šternberk

Hvězdonice

Dříve v těchto místech býval přívoz u Havlů. Pan Havel při převozníčení používal bidlo, paní Havlová vesla. Mívali pramici pro 4 osoby a druhou pro 10 osob. V době příjezdu vlaku tak čekalo na přívoz až 50 cestujících. Přívoz byl bez příčného lana. Oficiální cena činila 40 haléřů, každý však platil 1 korunu. V roce 1948 se po převržení pramice utopilo několik dětí. Jindy se zas v zimě pod mnohými chodci probořil led. Po ztrátách na životech bývaly soudy mezi převozníky a pozůstalými.

Čtyřkoly – Lštění

Přívoz byl zrušen v roce 1949, kdy byl nahrazen britským zavěšeným skládacím mostem Bailey Bridge financovaným ze zdrojů UNNRA.

Čerčany – přívoz byl provozován zřejmě i po výstavbě železničního mostu až do výstavby druhé koleje a lávky pro pěší.

Pášovka u Ledců nad Sázavou

Týnec nad Sázavou - zrušen cca v polovině 19. století.

Krhanice

Kamenný Přívoz

Kníže Boleslav II. v roce 999 přiřknul výtěžek z převozu nově založenému klášteru na ostrově u Davle. Po zboření kláštera v husitských válkách roku 1436 císař Zikmund potvrdil předání obce Kamenný Přívoz včetně obou mlýnů a přívozu bratrům Jeronýmovi a Janovi Buškovým z Čechelic.

Luka pod Medníkem, U Dubu

Luka pod Medníkem, u sv. Terezie, cca do 80. let dvacátého století.

Žampach

Laminátová loďka s vesly. Přeprava osob a jízdních kol. Podle zdrojů byl ještě v roce 2001 v provozu celé léto, pokud byl někdo doma, na požádání nebo zakřičení.

Pikovice, u železniční zastávky Petrov - zmíněn např. 1926, zanikl s postavením lávky roku 1937.

Pikovice, u mlýna - zmíněn 1926.

Davle – Sázava - původně prámový, později jen osobní.

VORAŘSTVÍ

Řeky Sázavy se k voroplavbě používalo ze Světlé nad Sázavou až k ústí do Vltavy, do Davle. Tato plavební trať měří 142 km (dle starých měř 18,7 mil). Na Sázavě se plavily vory od Světlé nad Sázavou až do Davle (142 km), později pro častý nízký stav vody jen ze Zruče nad Sázavou (109 km), odkud cesta do Prahy trvala nejméně tři až čtyři dny. Po přítocích Sázavy se plavilo také, na Želivce v 17 kilometrů dlouhém úseku z Dolních Kralovic a na Blanici 7 kilometrů od Libže. Kvůli stavu vody se plavilo především na jaře a na podzim – v létě jen výjimečně. V létě chodili plavci odstraňovat ze dna řeky balvany a vršit je do hrází podél řeky.

PŘÍVOZ SOBĚŠÍN

PŘÍVOZ ŽAMPACH

PŘÍVOZ TÝNEC NAD SÁZAVOU

RATAJE NAD SÁZAVOU - IVAŇ

Na uvedeném úseku měla Sázava celkem 40 jezů se 40 jezovými vrátky (podle soupisu z roku 1872). Vorořplavbu na Sázavě a jejích přítocích provozovala panství ve Světlé nad Sázavou, Ledči, Kácově, Českém Šternberku, Ratajích, Komorním Hrádku, Dolních Kralovicích, Konopišti, Lešanech a církevní úřady Kapitula pražská a Kapitula vyšehradská.

První regule vorořplavby stanovil již císař římský a král český Karel IV. Kromě regulí technických byly součástí též ostatní nařízení jako např.: „Na lodích a vorech, kde se víno plaví, ženám k pití jen šťávu z hroznů dáti, ale raději na vorech netrpěti, dále nesmí býti hanebného mluvení, oplzlého zpívání, hromování, klnutí, jinak každý v trdlici kolomasti nakrmen býti má“.

Sázavské vory měly délku sedm metrů a byly svázány z dvanácti kmenů. Po Sázavě se plavilo dvacet pět vorů za sebou, od Davle do Prahy se jich vázalo až čtyřicet za sebou.

V Čerčanech sídlil poříční pro řeku Sázavu, zástupce Říčního úřadu dozírající na provoz i na úpravy řeky. Sázavští plavci se dělili na dvě skupiny, Hornáky a Dolňáky – první plavili dřevo jen do Čerčan, druzí pokračovali z Čerčan do Davle. Dolní úsek byl mimořádně náročný, zejména mezi Žampachem a Pikovicemi. Sázavskou vorořplavbu vytlačila hlavně železnice, která ve srovnání s vory nebyla závislá na přírodních podmínkách. Poslední vory po Sázavě pluly s koncem druhé světové války.

VAZIŠTĚ

Vaziště (splaz) je místo u řeky nebo jiného vodního toku, kam byly sváženy nebo snášeny klády, a kde z nich byly vytvářeny vory nebo kde byly připlavené vory převazovány do větších.

Zruč nad Sázavou - v 19. století doložena v místní kronice dvě vaziště

Český Šternberk - doloženo v listině šternberského panství v roce 1638, užíváno do doby 2. světové války

Iváň u Ratají nad Sázavou - doloženo v listině šternberského panství v roce 1712, užíváno do doby 2. světové války

Hvězdonice

Chrást u Týnce nad Sázavou

Kaňov - levý břeh, pro panství Lešany

Kamenný Přívoz - levý břeh, pro panství Lešany

Medník - v roce 1897 pod názvem Mědník nad Babami u Pikovic

ŽELEZNICE – POSÁZAVSKÝ PACIFIK

O tom, že železnice citelně ovlivnila zejména hospodářský vývoj celého Posázaví, není žádných pochyb. Dokonce je velmi těžké si Posázaví bez železnice představit. I do dnešních dob se zachovala v okolí řeky Sázavy četná místa, kam se kromě vlaků žádný jiný dopravní prostředek nedostane. Na sklonku minulého století se začal budovat Posázavský Pacifik, právě takový, jaký jej známe dnes. S výjimkou krátkého úseku z Prahy-Vršovic do Prahy-Modřan vznikla tato železniční trať z Modřan přes Davli a pak podél Sázavy až do Světlé nad Sázavou na přelomu 19. a 20. století.

V prvním jízdním řádu z roku 1897 byla trať označena číslem 78 a doplněna poznámkou „jezdí až ode dne vyhlášení“. Poznámka se týkala zejména úseku Skochovice – Jílové, a to vzhledem k průtahům kolem definitivního vedení trasy. Tento úsek byl otevřen až 1. května 1900.

Železniční doprava postupně nahrazovala dopravu po řece. Jejím vybudováním došlo také k rozvoji těžby v lomech na kámen (Prosečnice, Pecerady, Poříčí nad Sázavou). Kompletně převzala dopravu dřeva i zboží.

Železniční trať z Čerčan do Davle a Prahy-Vršovic zpřístupnila do té doby téměř nedostupné přírodní krásy Dolního Posázaví. Svou romantickou podobou a odvážným řešením je tato trať právem zařazována k nejhezčím v České republice. V období po první světové válce byla každoročně cílem exkurzí vysokých škol technických. Železnice zpřístupnila turistům mnohé turistické památky tohoto kraje. I dnes je tato romantická železniční trať dopravní tepnou, která vede krásnou přírodou podél řeky Sázavy a umožňuje návštěvníkům regionu putovat od historické památky do muzea, z vesnice do města, z kempu do penzionu a pak zpět domů. Díky nadšencům je možné i dnes se svézt parním vlakem, v historickém motoráku si užít školního výletu. Pravidelné parní linky Českých drah vždy zavezou své cestující na zajímavou kulturní akci. Pro potřeby firemních akcí je k dispozici historický motorový vlak jako místo pro semináře nebo firemní prezentaci.

PRŮMYSL

MLÝNY

TABULKA – SEZNAM MLÝNŮ

<i>Jméno mlýna</i>	<i>Břeh řeky</i>	<i>První zmínka</i>	<i>Současné využití</i>
Budčice	pravý	1893 - přestavba	Mlynářské muzeum – od roku 1998 zpřístupněno veřejnosti
Březina	pravý	1750	malá vodní elektrárna
Buda	pravý	1764	pension, malá vodní elektrárna
Chabeřice	pravý	1542	rekreační areál - Tůmův Chabeřický mlýn
Posadovský mlýn	levý	1712	občas pila
mlýn pod Zámkem v Kácově	levý	1680	zbořený
Mlýn a papírna v Kácově	pravý	1400	malá vodní elektrárna
Pelíškův most	levý		obytná budova
Mazourov	pravý	1750	Pila Soběšín s.r.o.
Soběšín	pravý	1701	hospodářská usedlost
v Českém Šternberku	levý	1554	malá vodní elektrárna
Dolejší Břečkův mlýn	pravý	1345	elektrárna, funkční technické muzeum
Kuchelník	pravý	1280	pension
v Ledčsku	pravý	1280	obytná budova
Budín	pravý	1570	malá vodní elektrárna
Kácek	pravý	1421	malá vodní elektrárna
Klásterský mlýn	pravý	1140	v rekonstrukci, elektrárna
Vávrův mlýn v Choceradech	pravý	1601	malá vodní elektrárna
Hvězdonice	levý	1416	Šroubárna Marek
Poddubí	pravý		malá vodní elektrárna
Čtyřkoly	pravý	1549	továrna Ervin Junker
Spálenský mlýn v Čerčanech	levý	1620	mlýn prázdný, elektrárna 1000 MW
Starý mlýn nebo Panský mlýn v Poříčí nad Sázavou	Konopištský potok	1577	obytná budova
Nespeky	pravý	1595	malá vodní elektrárna
Městečko	pravý	konec 17. století	malá vodní elektrárna

VORY POD PIKOVICKOU JEHLOU

ŽAMPAŠSKÝ VIADUKT

MLÝN PĚNKAVA

PODSKALSKÝ MLÝN V KAMENNÉM PŘÍVOZE

ŠTOLA SV. JOSEFA

<i>Jméno mlýna</i>	<i>Břeh řeky</i>	<i>První zmínka</i>	<i>Současné využití</i>
v Brodcích	levý	1443	přestavěn na přádelnu, posléze továrna JAWA
Panský mlýn v Týnci nad Sázavou	levý	1880 - přestavba	malá vodní elektrárna, okolní budovy přestavovány na pension
v Podělusích	levý	1595	nevyužitý
Brejlov	levý	1420	hotel a restaurace, chatky
Kaňov	pravý	1714 - přestavba	rekreační středisko
Pěnkava a elektrárna	pravý	1607	elektrárna 430 kW/h
Podskalský mlýn	pravý	2. pol. 17. stol	výroba, elektrárna
Druhostranný mlýn	levý	1640	pension, restaurace
Maškův mlýn	pravý		obytná budova
Pikovice	levý		pension

DOLY A LOMY

ZLATO

Těžba zlata v Bohulibském údolí probíhala od pradávna. Keltové zde rýžovali zlato v 1. - 2. století př. n. l. Po nich Slované začali za zlatem v 10. století pronikat pod zem. Těžba se zde soustředila především do oblasti Kozí hůrky a Panského vrchu. Přesný rozsah středověkých prací neznáme. Po husitských válkách však těžba v celém jílovském revíru začala živořit a zdejší doly se dostaly z královského majetku do soukromých rukou. Posledním významným těžařem zde byl Václav Černý, který postavil při dolech hornický cech (správní budovu), dnešní čp. 20. Jeho synové těžili s určitým úspěchem ještě v roce 1846. V roce 1876 koupil zdejší doly Josef Wang z Kňovic u Sedlčan, ale záhy dolování pro neúspěch zanechal a doly prodal francouzské firmě, která rovněž v těžbě ztroskotala. A tak se dostaly nakonec doly do rukou československého státu a ten po počátečních pokusech, které přerušila druhá světová válka, po roce 1950 novou těžbu zahájil. Pracovalo se nejdříve na tak zvané staré jámě v západním svahu Kozí hůrky (dnes patrné zbytky důlního odvalu) a později na nové jámě vybudované u silnice do Luk. Těžba probíhala v hloubkách do 200 metrů. Zdejší ložisko bylo propojeno s dolem Pepř ve Studeném, kde se zlatá ruda vytahovala na povrch ke zpracování v moderní úpravně. Těžba zlata byla zastavena v roce 1968. Těžební zařízení byla demontována, přístup do podzemí je uzavřen. Stopy po dolování jsou však patrné všude (pinky). O velkém rozsahu hornické činnosti, zejména z doby středověku, svědčí velké množství povrchových prací na Kozí hůrce a Panském vrchu.

Kocourské doly

Kocourské žilné pásmo se táhne od řeky Sázavy k Jílovému. V průběhu staletí se v této oblasti těžilo na desítkách dolů. Tudy prochází i nejdelší štola jílovského zlatonosného revíru Starokocourská, jejíž délka je více než dva kilometry. Terénní nerovnosti v lese, nazývané pinky (nálevkovité prohlubně) jsou dokladem někdejší nehluboké těžby zlatonosné rudy.

Důl Pepř

Pepř byl hlavním těžebním dolem revíru v poslední etapě těžby v letech 1958 – 1968. V hloubce 150 m byl spojen s Bohulibskou jámou. Zde se vytěžená ruda vytahovala do úpravny, která za uvedené období vyprodukovala 1, 2 t zlata. Po uzavření dolů v roce 1968 se budova úpravny spolu s nově postavenými halami stala součástí závodu HAKI, který vyrábí lešení. Na vrcholu „Pepř“ dnes najdeme rozhlednu.

Doly Šlojiřského pásma

Nejslavnější zlatonosné pásmo revíru je možno sledovat od řeky Sázavy u Luk pod Medníkem až k Radlíku. Stopy po někdejším dolování jsou následnými rekultivacemi pro laika téměř zahlazený. Často jedinými znaky dřívějších bohatých dolů jsou remízky v polích.

Žilníky Klobáského pásma

Úzké údolí v Dolním Studeném bylo v minulém tisíciletí hojně hornicky využíváno. Svědčí o tom mnoho jam ve stráni a pinková pole většinou bez časového určení a jména. Pramen u cesty je výtokem důlních vod ze štoly sv. Prokopa.

Štola sv. Josefa – v současnosti otevřena veřejnosti

Studenský potok kříží druhé historicky nejvíce dobývané Kocourské žilné pásmo. Jedna z mnoha starých důlních prací Štola sv. Josefa je dnes otevřena pro veřejnost od dubna do října v sobotu a v neděli od 9 do 17 hodin, jinak na požádání v Regionálním muzeu. Zde jsou obšírné informace o místě a jílovském zlatonosném revíru.

Štola sv. Antonína Paduánského – v současnosti otevřená veřejnosti

Žampach Území pravého břehu Sázavy bylo zvláště v dobách intenzivní těžby zlata hojně využíváno. Voda poháněla stroje k drcení rudy a oddělování zlata od rmutu (mlýny, puchýrny, stoupovny aj.). Zde končil vodní náhon od Kamenného Přívozu dlouhý 1400 m. Měl sloužit pro pohon vodotěžného stroje k odvodnění dolů.

STŘÍBRO

Stříbrná Skalice

Nejstarší zmínka o dolech u Stříbrné Skalice je z roku 1470.

Jan Kořán ve svých Přehledných dějinách československého hornictví (1955) shrnuje v největší stručnosti: „Ze středočeských dolů stříbrných je třeba uvést také Stříbrnou Skalici známou až k roku 1417. O tamním dolování máme několik zpráv z 16. století a pak zprávy o obnovovacích pokusech z 18. a 19. století. Zdá se, že šlo o ložisko, které nikdy nedosáhlo většího významu.“ Je třeba říci, že stříbro i zlato se v Čechách i na Moravě hledalo a zčásti i nacházelo na neobyčejném počtu míst, kde tyto pokusy byly dávno zapomenuty. Všechna tato místa zůstala ovšem zcela ve stínu bohatých nalezišť spojených nejprve se jménem Jihlavy, později Kutné Hory a konečně Jáchymova. Z bližšího i vzdálenějšího okolí Stříbrné Skalice bylo dolováno například v Říčanech, Světicích, Mnichovicích, Mirošovicích, Českém Brodě, Kouřimi, Kostelci nad Černými Lesy, Myšlíně, Kostelních i Hradových Střímelicích, na východ pak v Sázavě, Ratajích, Malovidech, Kácově, Čestíně, Zbraslavicích, Uhlířských Janovicích, dále severovýchodně pak je velická pánev kutnohorská.

Za dobu významnějších báňských úspěchů musíme zde pokládat až 16. století, zčásti snad i proto, že starší prameny neznáme nebo se nezachovaly. Za stříbrnosné jsou ve starší literatuře i pramenech označovány doly na hoře sv. Martina u Kostelních Střímelic, východně od nich mlýn při Vlkánčickém potoku, který se nazývá „Stará hora“ a les mezi Skalicí a Zásmyky severovýchodně od vsi Bohouňovic, který se jmenuje „Na stříbrné“. V dalších materiálech se ovšem mluví o dolech v bezprostředním okolí Skalice, zvláště o hoře sv. Prokopa, jihovýchodně od Skalice a o nalezištích u Hradových Střímelic. Ostatně přímo ve Skalici jsou dodnes zachovány staré štoly.

KÁMEN

Požárské lomy nad Prosečnicí

Lomy vlastnilo nejdříve konopištské panství a po 1. světové válce je převzal stát. V Požárech byly lomy na dvou místech. První zvané „na Vrších“ nebo „na Vrchu“ a druhé „na Doubí“ nebo prostě „v Doubí“. Obě místa byla umístěna severně nad železniční zastávkou. Lom „na Vrších“ byl vzdálen od zastávky přibližně 360 metrů, lom „na Doubí“ necelý kilometr.

Lomy „na Doubí“ byly opuštěny v 50. letech 20. století. V 70. letech proběhl na jejich místě geologický průzkum, který měl určit, zda má smysl zde obnovovat těžbu. Na základě jeho nepříznivých výsledků však bylo rozhodnuto těžbu neobnovovat. Dnes je bývalý lom opuštěn a pohlcen okolním lesem. Při jeho bližším zkoumání můžeme v lese nalézt celý lom a pozůstatky některých staveb, skládky kamene, atd. Také je zde mnoho různě rozmístěných ohnišť, jelikož se opuštěný lom stal velice populárním místem pro pořádání táboráků.

HISTORICKÁ KRESBA ŽILNÉHO PÁSMO

POŽÁRSKÉ LOMY

Těžba v lomu „na Vrších“ pokračovala i po uzavření lomu „na Doubí“ a v omezeném rozsahu pokračuje dosud.

Lom Pecerady

V oblasti sázavské žuly u Pecerad se vyskytuje malý ostrov gabbrodioritu. Tato tvrdá porfyrovitá hornina vyvřelého původu je ozdobný kámen, v jehož tmavošedé základní hmotě se vyskytují velké černozelelé krystaly amfibolu. Není vždy stejně jakostní a vyskytuje se v několika odrůdách. Jeho krása vynikne zvláště po jemném vyleštění. Veliký lom je přímo u zastávky Pecerady, asi 500 m severně od železniční trati, kde si můžeme dobře tento kámen a jeho uložení prohlédnout. Z tohoto kamene je postaveno vyšehradské nábřeží.

Lom na Svárově V místech nedaleko současné zastávky se totiž již ke konci 90. let 19. století nacházel lom na gabrodiorit. Těžba ve svárovském lomu byla ukončena během 2. světové války, kdy skončila těžba i v Peceradech. Podle vzpomínek pamětníků však byla nakrátko obnovena po roce 1950. Tehdy totiž kameníci z Kamenného Přívozu, kteří ve svých lomech vyráběli dlažební kostky o velikosti 12x12 cm pro silnice a menší pro chodníky, potřebovali rozšířit svůj sortiment. Jimi nabízené kostky z tzv. požárské žuly totiž byly světlé. A pro dotváření mozaik na chodnících, byl potřeba i tmavší kámen, který se dříve těžil na Svárově. Proto bylo rozhodnuto těžbu dočasně obnovit.

Lom v Poříčí nad Sázavou

Kámen z místních žulových lomů se začal pravidelně těžit od roku 1897. Lomy se nacházejí v údolí Konopišského potoka. Z lomů byla v letech 1916 – 1918 vybudována 2,6 kilometrů dlouhá úzkorozchodná drážka na nádraží.

Lom Marjánka u Stříbrné Skalice - těží se zde jemně zrnitý amfibolit.

Lom u Vlastějovic - těží se zde pyroxen-granátický skarn a pegmatit.

ŽELEZO

Nad Vlastějovicemi stoupá do výše 525 metrů nad mořem kopec Fiolník. V této mase bylo rozsáhlé naleziště železné rudy (magnetovce), který si svou jakostí nezadal s rudami švédskými. Zdejší magnetovec obsahoval přes 60 % železa.

PÍSEK

Z koryta řeky Sázavy se na mnohých místech těžil naplavený písek jako základní materiál pro stavby.

SKLÁRNY

Zaniklá sklárna v Poříčku

Sklárny Kavalier, Sázava

První, dnes již zbouranou sklářskou huť, postavil v roce 1837 František Kavalír. Stavbu hutě František zahájil Josef Kavalier na počátku roku 1882, jak dokládá kolaudační paré projektu se schvalovací doložkou hrubé stavby z 24. 4. 1882. Stavba pak pokračovala stavbou tavící pece a ostatních zařízení uvnitř budovy. Nová huť byla ku podivu vybavena ještě tradiční českou pecí pro přímý otop dřívím s volným odtahem spalin střešním průduchem. Stavba hutě skončila na podzim téhož roku, takže 8. listopadu 1882 se zastavilo tavení na staré huti a 22. 11. byl zahájen provoz pece na Františku. Tavení však probíhalo s potížemi, trvalo dlouho a za nedostatečných teplot. Na peci se s obtížemi tavilo až do jara následujícího roku. Provoz klasické, přímotopné pece byl na Františku 12. května 1883 zastaven a tavení i výroba se přenesla zpět na Svatoprokopskou huť, jejíž pec nebyla naštěstí zbourána. Na huti František se mezitím urychleně stavěla nová pec s předeřívacími komorami, Siemensův generátor pro výrobu plynu z dříví, kanálový odtahový systém a nezbytný, 35 metrů vysoký komín. Práce musely probíhat svižným tempem, protože poslední tavba skla na Svatoprokopské huti skončila 27. prosince 1883, tedy 46 let po zahájení výroby v r. 1837. 14. ledna 1884 bylo na huti František poprvé utaveno sklo na peci s plynovým otopem. Pec na Svatoprokopské huti byla zbořena a objekt hutě po úpravách využíván jako pukárna, brusárna a sklad hotových výrobků.

TĚŽBA PÍSKU U ZRUČE NAD SÁZAVOU

HUŤ FRANTIŠEK V SÁZAVĚ

Město Sázava nepřetržitě místem sklářské výroby nyní soustředěné v areálu Skláren Kavalier, a.s. Areál Skláren Kavalier je však pro návštěvníky Sázavy uzavřený. Výrobní provozy se pro návštěvníky otevrou maximálně na jeden den v roce a to ještě ne každý rok.

Sklárna Arnošta Pryla v Růženíně, Chocerady – Samechov

Začátek této sklárny 1855. Založil švagr Františka Kavalíra Josef K. Jejkal. V roce 1902 vydražil tehdy již zdevastovanou sklárnu Arnošt Pryl. Po druhé sv. válce přičleněna k sázavským sklárnám, výroba zcela zastavena v roce 1993.

DALŠÍ PRŮMYSL

Obuvnický závod Baťa, a.s. Zruč nad Sázavou

Zcela nová etapa vývoje města Zruč nad Sázavou se začala psát po roce 1939, kdy přišla firma Baťa ze Zlína a začala zde podnikat v obuvnické výrobě. Spolu s výstavbou továrny bylo stavěno celé nové město s veškerým zázemím. Obuvnická výroba se zde udržela ještě dlouho i po znárodnění a Zruč nejvíce proslavila. Dětská obuv označena symbolem žirafy (absolutní nezávadnost obuvi) byla známa po celé Evropě i v některých státech v zámoří.

Pivovar Kácov

První zmínka o výrobě piva v Kácově je z roku 1457. Svým založením je tak kácovský pivovar jedním z nejstarších v České republice. Objekt pivovaru se nachází na původní, ještě středověké lokaci přímo u řeky Sázavy. V roce 1726 získala kácovské panství s pivovarem Anna Maria, velkovévodkyně Toskánská, čímž se Kácov dostal do vlastnictví vládnoucí habsburské dynastie. V letech 19186 -1920 byl pivovar znárodněn jako celý habsburský majetek a stal se státním pivovarem. Už tenkrát se tu vařilo pivo „Hubertus“. Poté byl pivovar v roce 1948 znárodněn. Následně byl provoz součástí podniků: 1948 – 1952 Středočeské pivovary n.p., 1953 – 1954 Benešovské pivovary n.p., 1955 – 1957 Středočeské pivovary n.p. Jako výrobní podnik pivovar zanikl roku 1957. V letech 1993 – 1994 prošel pivovar rekonstrukcí, byl otevřen a opětovně uzavřen.

V roce 2001 začíná poslední období novodobé historie pivovaru, kdy tento zakoupila česká firma „Pivovar Kácov s r.o.“. Za tuto dobu byl pivovar kompletně zrekonstruován, tak aby výroba splňovala i ty nejnáročnější kritéria. Výstav piva se zvýšil z původních 200 hl. ročně v roce 2001 na současných 12 000 hl.

Papírna v Kácově

V roce 1728 založila v bývalém mlýně Anna Marie Toskánská papírnu, která fungovala až do 19. Století. Ta byla poté přebudována na pilu s elektrárnou.

Pila Soběšín

Elektrárna ve Šternberku

V bývalém mlýně byly postupně osazeny dvě turbíny.

Elektrárna Rataje nad Sázavou

V roce 2004 proběhla rozsáhlá rekonstrukce vodní elektrárny v Ratajích nad Sázavou, která je majetkem rodiny Šternberků. Tato elektrárna byla postavena v roce 1915.

Přádelna v Brodčích

Přádelna bavlny v Brodčích nad Sázavou byla založena v roce 1839 a její téměř stoletou existenci ukončila až hospodářská krize v roce 1937. Patřila mezi významné podniky středního Posázaví, zvláště pak Týnečka.

VÝSTAVBA MĚSTA ZRUČ NAD SÁZAVOU PO ROZMACHU FIRMY BAŤA

VARNA KÁCOVSKÉHO PIVOVARU

ELEKTRÁRNA V RATAJÍCH NAD SÁZAVOU

SLÉVÁRNA ING. JANEČKA (VLEVO)

PRVNÍ MOTOCYKL ZNAČKY JAWA 500 OHV, TZV. RUMPÁL

TÝNECKÁ KAMENINA – WRTBOVSKÉ OBDOBÍ

JAWA Týnec nad Sázavou

V historii výroby motocyklů existovalo více než 2500 značek z celého světa. Jen některé z nich se dostaly do povědomí světové veřejnosti a staly se slavnými. Jednu z nejslavnějších firem zabývajících se výrobou motocyklů založil v roce 1929 v Praze pan ing. František Janeček. Její výrobky nesou od té doby značku JAWA.

Před druhou světovou válkou dostal pan Ing. František Janeček vývoj těchto stále populárnějších dopravních prostředků na nejvyšší světovou úroveň řadou nových patentů a vynálezů. Sláva firmy neskončila rokem 1945, kdy na základě znárodnovacích dekretů přešla do majetku státu. Naopak. Na svět přišel nejmodernější motocykl své doby konstruovaný tajně za druhé světové války – první odpružený motocykl, tzv. „Pérák“. Neméně převratný model vyráběný v padesátých letech, zvaný „Kývačka“, dále zvýšil užitnou hodnotu a firma jej vyvážela do více než 120 zemí světa. Nikdo nebyl tak daleko, svět opisoval od nás. Historie.

Společnost JAWA Moto spol. s r. o. byla založena v roce 1997 jako firma nástupnická, která používá chráněnou značku JAWA. Hlavním předmětem podnikání společnosti je výzkum, vývoj a výroba motocyklů, jejich náhradních dílů a příslušenství. Základními prvky výroby jsou lisování, svařování, obrábění, lakování a montáž. Společnost se dále zabývá výrobou náradí a nástrojů a lisováním výrobků z plastických hmot.

METAZ Týnec nad Sázavou

Zakladatelem moderního průmyslu na Týnecku se stal v 30. letech pražský podnikatel Ing. František Janeček. V Týnci postavil slévárnu hliníku, oceli a barevných kovů Metaz, kde od roku 1931 byla zahájena výroba odlitků. V zakoupené přádelně na Brodcích zahájil výrobu motocyklů JAWA a osobních vozů MINOR. Pan Ing. František Janeček položil základ ke kompletní strojírenské výrobě na Týnecku pro výboru silničních motorových vozidel, osobních automobilů a motocyklů. Tento slibný vývoj přerušila 2. světová válka. Výroba v Janečkově továrně v Týnci a Brodcích byla zaměřena na zbrojní výrobu.

Týnecká kamenina

V roce 1785, kdy majitelem Konopiště a tedy i Týnce se stal František Josef hrabě z Wrtby, se opuštěný a zanedbaný Týnec znovu povznese. V roce 1791 zde založil hrabě z Wrtby manufakturu na kameninové zboží. K manufakturním účelům dal hrabě z Wrtby upravit týnecký hrad. K výrobním účelům sloužila i románská rotunda, kde byly umístěny ruční mlýny na mletí glazury. Hrabě z Wrtby byl posledním potomkem svého rodu, neoženil se a jeho velkou láskou se stala týnecká manufaktura. Wrtbova horlivost způsobila, že týnecká kamenina barvou i jakostí se podobala zboží anglickému. I malíři z proslavené majolikové továrny holičské byli přilákáni do Týnce.

Působením odborníků, kteří přišli do Týnce z Prahy a z Holiče, povznese se výroba v týnecké manufaktuře na kameninu tou měrou, že hrabě z Wrtby dostal v roce 1801 dvorním dekretem povolení otvírat sklady týnecké kameniny ve všech městech Rakouska a jeho manufaktuře bylo dovoleno užívat ve štítě dvouhlavého orla.

Manufakturní budovy v týneckém hradě brzy rozšířené výrobě nepostačovaly, proto dal hrabě z Wrtby postavit v roce 1812 novou manufakturní budovu. Ta stojí v Týnci dodnes. Je to dnešní objekt kulturního domu, stavba v empírovém slohu, kterou zdobí v průčelí znak Hrabat z Wrtby.

Ve Wrtbově době dosáhla týnecká kamenina po stránce výtvarné vysokých uměleckých hodnot. K nejcennějším výrobkům patří antické vázy, stolní příbory, polévkové mísy, konvice, koflíky a talíře. Poleva nádob byla žlutavá a později také zelená. Jako ozdob bylo užíváno plastiky a malby a později, většinou až v době powrtbovské, měditisku. Po stránce tvarové, plastické i obrázkové bylo užíváno cizích vzorů: anglických, vídeňských a míšeňských.

Hrabě z Wrtby odkázal konopištské panství a tedy i týneckou manufakturu Janu Karlovi, knížeti z Lobkowicz. I přes potíže se snažil kníže Lobkowicz udržet výrobu na dřívější výši, ale konkurence porcelánového nádobí a nedostatek palivového dřeva pro manufakturu uspíšily zánik výroby, která v roce 1866 v době prusko-rakouské války zanikla úplně. Dělníci přešli do továrny na přízi v Brocích a manufakturní budova v Týnci byla později přeměněna arcivévodou Ferdinandem d'Este na hotel.

Pucherny a PAL Žampach

V době dolování zlata v okolí Jílového u Prahy byly na Sázavě na Žampachu vybudovány pucherny. Voda poháněla stroje k drcení rudy a oddělování zlata od rmutu (mlýny, puchýrny, stoupovny aj.). Zde končil vodní náhon od Kamenného Přívozu dlouhý 1400 m. Zbytky těchto staveb zde najdete i dnes. V těchto místech byla postavena továrna „PAL“ vyrábějící svíčky do zapalování. Ani ta už dnes nefunguje.

REKREACE

TRAMPING

Tramping byl občanským lidovým hnutím inspirovaným Ligou lesní moudrosti respektive woodcraftem, skautingem, junáctvím a americkým Divokým západem. První čeští trempové byli starší skauti, kterým přestal vyhovovat pevný řád skautské organizace, ale měli vztah k přírodě a romantice. Bylo to v letech první světové války. Název tramp se tehdy ještě nepoužíval, říkalo se jim divocí skauti.

Trempové postupně objevovali přírodu zejména v jižním okolí Prahy, především v povodí řek Vltavy a Sázavy. V povodí těchto řek pak také vznikly první osady, po vzoru osad při osídlování Západu. Tyto chatové osady se postupem času proměnily v rekreační zázemí pro víkendové pobyty. Sázava jako Zlatá řeka byla třetím (Hned po Vltavě a Berounce) významným trampským říčním tokem dělícím se na tři části: 1. část (dolní) až do Kamenného Přívozu, 2. část (střední) z kamenného Přívozu do Čerčan a 3. část od Čerčan až k moravským pramenům. V jejím povodí, hned na soutoku s Vltavou, byla osada Dvě řeky, dále Křikava, Údolí zlatého potoka, Ajax, Spojené osady údolí slunce, Měsíční údolí, osady v okolí Pikovic (nad Jarovem osada Gigant), osada Staří kamarádi (Luka pod Medníkem), Arizona (U dubu), osady v Údolí obrů, Hurikán (u Senohrab), Údolí ticha (Úsvit - Třebsín nedaleko Medníku) a mnoho dalších.

Ve stejné době jako chatové osady se na řece Sázavě začaly objevovat kanoe a kajaky. Vodní turistiku si můžete užít na naší řece měrou vrchovatou.

CHATOVÉ OSADY

Po období stanování na loukách, kdy se povolení k táboření získávalo od vlastníků pozemků (i třeba výměnou za pomoc při polních pracích), se na místech tábořišť postupně začaly objevovat první sruby a chaty. To vše se událo mezi světovými válkami.

V padesátých letech 20. století každou neděli a v šedesátých letech pak každou sobotu a neděli bylo od jara do podzimu pražské železniční nádraží v Braníku doslova obleženo trempy vyrážejícími do údolí Sázavy. O nádraží v Braníku se v tu dobu dokonce objevila zpráva v americkém tisku, že jím během jedné soboty a neděle prošlo až 30 000 lidí, takže to byla tehdy jedna z nejvýnosnějších železničních stanic na světě.

Tento způsob individuální rekreace je fenoménem České republiky a i dnes je velmi vyhledáván.

TABULKA – SEZNAM TRAMPSKÝCH OSAD

<i>Název trampské osady</i>	<i>Rok založení</i>	<i>Obec registrace</i>
Ajax	1928	Hostěradice
Albatros	1919	Rataje nad Sázavou
Arakwai	1927	
Arhatan	1930	Jílové
Arizona	1920	
Arroyo	1924	Medník
Bílou		Kamenný Újezdec

TOVÁRNA V ŽAMPACHU

POSÁZAVSKÝ PACIFIK

STARCOVA RESTAURACE

<i>Název tramské osady</i>	<i>Rok založení</i>	<i>Obec registrace</i>
Black eje	1929 až 1930	Hvězdonice
Bombax	1930	
Bufet		Hvězdonice
Canada	1943	Zapomenuté údolí
Club údolí ticha	1927	Třebsín
Cober pedy		
Čtyř		Hvězdonice
Dawson	1923	Medník
Děti neklidu		Luka pod Medníkem
Divizna		Stará Dubá
Dubík		Jílové
FarWestJablíčko	1930	Hvězdonice
Gayapos	1931	
Goeard		Luka pod Medníkem
Gold hyde	1929	
Gold River	1925	
Good hope	1929	Lštění
Granada	1931	Hvězdonice
Hasani		Hostěradice
Hiawata	1926	Poddubí
Hřebenec		Kamenný Újezdec
Hurikán	1920	Hvězdonice
Hvězdičky	1925	
Charašo	1929 až 1930	Hvězdonice
Idaho	1928 až 1929	Hvězdonice
Jestřáb		Poddubí
Kadjak	1930	Hostěradice
Kansas	1927	Luka pod Medníkem
Karban City	1931	
Kašparka		Kamenný Přívoz
Keno		Třebsín
Klub Údolí ticha		Zlatá řeka pod Medníkem
Kondor	1929	Jílové
Křikava	1931	Hvězdonice
Laidyna	1927	Poddubí
Lone Star	1932	
Losy		Kamenný Přívoz
Makaron	1928	
Maraňon	1927	Hvězdonice
Medvědí údolí	1929	Lštění

Název tramské osady	Rok založení	Obec registrace
Merida	1925	Hvězdonice
Míšek		Poddubí
Na Dakotě		
Na Zlatých dolích		Bohuliby
Nawajo		Poddubí
Nebraska	1928	Poddubí
Nipigon	1926	
Noskův hrad	1930	
Nová Nevada	1930	
Nový Kalvík	1928	Luka pod Medníkem
Nugon		Hvězdonice
Odranec		Poddubí
Ogden		
Ohničkáři Hobarti		
Ontário	1929 až 1930	
Onyx	1926	
Orlík	1929	Kamenný Újezdec
Osada staří kamarádi		
Osamělých	1934	Poddubí
OSK		Luka pod Medníkem
Otazník	1930	
Ovčín		Hostěradice
Overland Red	1931	
Radnice	1923	
Ratejna	1922	Poddubí
Riverside	1936	
Roaring Camp	1927	Rataje nad Sázavou
Rocky Hills	1930	
Rodwai	1927	
Rudý blesk	1936	Hvězdonice
Rudý vřes	1934	
Rvavé mládí	1927	Luka pod Medníkem
Rybárna		Kamenný Újezdec
Rychlá řeka	1930	Hostěradice
Santa Puelo	1948	
Sázava	1984	
Sdružené osady Poddubí		
Silver Foxes		Petrov
Skagway	1928	Jílové
Skalní údolí	1927	

LÁZNĚ A KOUPALIŠTĚ

V roce 1906 bylo započato pod zříceninou hradu Zlenice na soutoku řeky Sázavy s potokem Mnichovkou se stavbou velkých říčních lázní o dvou křídlech. Někde v tomto místě se nacházelo, podle starých zápisů, „koupadlo“ již ve středověku. Tyto lázně stály do roku 1913, kdy byly všechny stavby zbořeny. V roce 1914 byly postaveny druhé lázně, ale první světová válka rekreaci nepřála. Poté zažívala lokalita střídavé úspěchy a neúspěchy. Největší rozkvět zažily lázně po roce 1932, kdy pro ně byl zakoupen pozemek, na kterém stojí lázně dodnes. V téže době byl také zřízen přívoz. Další lázně podobného charakteru vznikly v Čerčanech. I ty slouží do dnešní doby.

REKREAČNÍ STŘEDISKA

Další formou rekreace se v Posázaví stala v 50. letech 20. století hromadná rekreační zařízení, které sloužila především odborovým organizacím velkých průmyslových podniků. Tak vznikla rekreační střediska Tesly, České televize, Škody Mladá Boleslav a dalších. Na svou dobu to byla moderní zařízení, která nabízela množství služeb. V dnešní době jsou ovšem ve stavu vyžadujícím kompletní rekonstrukci. Některé z nich už měly to štěstí, že jsou kompletně zrekonstruovány a slouží novým vlastníkům. Níže uvádíme seznam těch, které ještě v roce 2002 na Sázavě fungovaly. Veškeré tyto areály jsou potencionálními rozvojovými územími, které jsou schopny po modernizaci poskytovat ubytování a další služby.

Kácov

rekreační středisko Stavoinvesta a.s. > dnes Na Žabkách
rekreační středisko Středočeské Plynárenské
rekreační středisko Tesla Praha
rekreační středisko Škoda Export > dnes Sporthotel Kácov

Ledečko - rekreační středisko OKST Kolín

Rataje nad Sázavou

rekreační středisko Severka Oků Teplice
rekreační středisko Pohoda
rekreační středisko ZV Pražské služby
rekreační středisko Bořeň
rekreační středisko MěÚ Kolín
rekreační středisko Karlovarský porcelán

Sázava

rekreační středisko Ministerstva zahraničního obchodu ČR
rekreační středisko První kolínské stavební s.r.o.
rekreační středisko OSADA - Kuchler Kamil

Sedliště

rekreační středisko Aero Vodochody
rekreační středisko HP a.s. Praha
rekreační středisko LIAZ Liberec
rekreační středisko ÚJF Řež
rekreační středisko Železniční opravy a strojírny
rekreační středisko Železniční stavitelství Praha
rekreační zařízení Krajský obchodní soud Praha
Černé Budy - rekreační středisko Technoplyn Praha
Dojetřice nad Sázavou - rekreační středisko ČKD Trakce Praha

Vlastějovice

rekreační středisko ČSAD Praha Klíčov
rekreační středisko Avia Kutná Hora - (47 lůžek)
rekreační středisko DYKO s.r.o., (38 lůžek)

rekreační středisko sdružení podnikatelů HOPI
 chatový tábor (308 lůžek), Praga
 Březina - chatový tábor (180 lůžek), Chotěbořské strojírny

Chabeřice

Chabeřický mlýn

Lešany

rekreační středisko Československých spojů - Kaňov

Týnec nad Sázavou

Mlýn Brejlov

Chocerady

– Lávká, Vaníček, Škoda

Český Šternberk

Vrábov - Tesla

SOUČASNÝ STAV INFRASTRUKTURY A VYUŽITÍ ŘEKY SÁZAVY

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

ŽELEZNIČNÍ MOSTY

Železniční trať 110 - Praha Bráník - Čerčany

<i>Úsek</i>	<i>Km poloha</i>	<i>Stavba</i>
Davle – Petrov – Chlomek	28,700	propustek
Petrov – Chlomek	28,450	propustek
Petrov – Chlomek – Petrov u Prahy	28,150	propustek
Petrov u Prahy	26,995	Původně kamenný propustek zničený vodou roku 1969. Nově postaven ocelový most s kamennými opěrami (květen 2005 opraven).
	26,800	propustek
Petrov u Prahy – Luka pod Medníkem	26,600	propustek
	26,400	propustek
	26,200	Kamenný klenutý most s polokruhovou klenbou.
	25,750	Kamenný klenutý most s polokruhovou klenbou. Most v náspu přímo u pikovického komína.
	25,000	propustek
	24,750	propustek
	24,270	most
	24,000	propustek
Luka pod Medníkem – Jílové u Prahy	22,700	propustek
	22,600	propustek
	22,100	propustek
	21,750	propustek
	21,452	Kamenný viadukt Žampach o sedmi obloucích, maximální výšce 41,735 metrů, postavený v oblouku o poloměru 180 metrů.
	21,200	propustek
	21,080	propustek
	20,750	propustek
Jílové u Prahy	20,650	propustek
	20,400	propustek
	19,950	Kamenný klenutý most s polokruhovou klenbou. Most překračuje silnici z Jílového do Kamenného Přívozu.
	19,900	Kamenný klenutý propustek s polokruhovou klenbou. Skrz propustek dnes vede pěšina.
	19,400	Kamenný klenutý most s polokruhovou klenbou. Pod mostem vede silnice a bočním kanálem protéká Jílovský potok.
	19,350	Kamenný klenutý most s polokruhovou klenbou. Pod mostem

<i>Úsek</i>	<i>Km poloha</i>	<i>Stavba</i>
		vede místní silnice.
Jílové – Kamenný Přívoz	18,900	propustek
	18,650	Kamenný klenutý most s polokruhovou klenbou. Pod mostem protéká Turiňský potok.
	18,200	propustek
	17,950	propustek
	17,680	Kamenný klenutý most s polokruhovou klenbou (září 2007 opraven). Pod mostem vede lesní pěšina.
Kamenný Přívoz	17,415	propustek
	17,100	propustek
Prosečnice	16,000	Kamenný klenutý most s polokruhovou klenbou. Most překračuje lesní cestu a potok Vlčín.
	15,760	propustek
Prosečnice – Krhanice	15,400	propustek
	15,150	propustek
	14,600	propustek
	14,050	Kamenný klenutý most s polokruhovou klenbou. Most překračuje cestu a Palečnický potok.
Krhanice	13,700	Betonový most přes silnici Krhanice – Čakovice.
Krhanice – Chrást nad Sázavou	13,050	propustek
	12,450	propustek
	12,000	propustek
	11,850	propustek
Chrást nad Sázavou	11,680	propustek
	11,550	Kamenný klenutý most s polokruhovou klenbou přes silnici.
	11,500	Kamenný klenutý propustek s polokruhovou klenbou. Skrz propustek protéká místní malý potok.
	11,300	propustek
Chrást – Týnec nad Sázavou	10,750	propustek
	10,500	propustek
Týnec nad Sázavou	10,300	propustek
	9,550	Most přes řeku Sázavu s jedním kamenným pilířem, dvojicí kamenných krajních opěr a ocelovou mostní konstrukcí s dolní mostovkou.
	9,470	most
	9,250	propustek
Týnec nad Sázavou – Pecerady	8,100	propustek
	7,870	propustek
Pecerady – Svárov	6,650	propustek
	6,110	propustek
	5,600	propustek
	5,210	propustek
Poříčí nad Sázavou – Svárov	4,850	propustek
	4,760	propustek

Úsek	Km poloha	Stavba
	4,600	propustek
Svárov – Poříčí nad Sázavou	4,100	most
	3,700	propustek
	3,250	most
	3,000	propustek
Poříčí nad Sázavou	2,400	Kamenný klenutý viadukt o dvou obloucích s polokruhovou klenbou. Viadukt překračuje Konopištský potok a silnici.
Poříčí nad Sázavou – Čerčany	2,100	propustek
	1,950	propustek
	1,900	propustek
	1,750	propustek
	1,550	propustek
	1,250	Ocelovový most s dvojicí kamenných krajních opěr (podzim 2004 opraven). Most překračuje Benešovský potok.
Čerčany	0,900	most
	143,373*	Betonový most přes silnici Čerčany – Poříčí, umístěný na benešovském zhlaví stanice.
	144,200*	Ocelový most přes řeku Sázavu, situovaný na senohrabském zhlaví čerčanské stanice.

Železniční trať 112 – Čerčany – Světlá nad Sázavou

Úsek	Km poloha	Stavba, upřesnění
Čerčany – Lštění	64,370	most
	64,000	propustek
Lštění – Zlenice	63,159	ocelový most
	62,600	propustek
	62,300	propustek
Zlenice – Hvězdovice	58,880	most
	58,550	propustek
Hvězdovice – Chocerady	56,920	most
Chocerady	55,300	most
Vlkovec	24,651	propustek
Samechov	52,750	most
Samechov – Stříbrná Skalice	51,000	propustek
Sázava zastávka – Sázava – Černé Budy	46,070	ocelový most
	46,010	most
Ledečko – Rataje nad Sázavou	1,239	ocelový most
Rataje nad Sázavou zastávka – Rataje nad Sázavou – Iváň	1,755	most
Malovidy – Český Šternberk	5,783	propustek
Český Šternberk	6,650	propustek
Soběšín (pila)	11,600	propustek
Soběšín – Vranice	12,570	most
Kácov	16,250	most

Kácov – Kácov zastávka	1,050	most
Kácov – Střechov nad Sázavou	2,103	most
	2,165	most
	4,474	most
Chabeřice – Zruč nad Sázavou zastávka	10,848	most
	11,393	ocelový propustek
Zruč nad Sázavou zastávka – Zruč nad Sázavou	13,424	ocelový most
	13,571	ocelový most
Horka nad Sázavou	16,650	propustek
	16,950	propustek
Laziště – Vlastějovice	19,608	ocelový most
	20,054	ocelový most
Vlastějovice – Budčice	21,266	most

SILNIČNÍ MOSTY

Pikovice – lávka pro pěší (ř. km 3,5)

Přes řeku vedl v historii brod na staré formanské cestě, případně přívoz. V roce 1926 jsou zmiňovány dva přívozy, jeden na začátku obce u mlýna, druhý u železniční zastávky. Roku 1937 byl přívoz nahrazen novou, betonovou lávkou.

Kamenný Přívoz – silniční most (ř. km 11,2)

Obec je rozložena po stráních nad řekou Sázavou. Jak jméno napovídá, býval tu přívoz. Dnes tu řeku překlenuje ocelový příhradový most. Má dva otvory (pole) a mezilehlou mostovku.

Krhanice – silniční most (ř. km 15,2)

Betonový most spojil obec Krhanice s areálem vojenských kasáren. Byl dimenzován na dopravu těžké vojenské techniky přivážené na vlakové nádraží a po vlastní ose se přesouvající do objektu.

Týnec nad Sázavou

Lávka pro pěší (ř. km 19,15)

Lávka byla vystavěna jako spojení soukromého zázemí zakladatele firmy JAWA Ing. Františka Janečka a areálu jím postavené továrny. I dnes je veřejnosti uzavřena.

Masarykův most (ř. km 19,35)

Při stavbě posázavské dráhy se obec Týnec nad Sázavou marně snažila, aby nádraží bylo postaveno na levém břehu řeky Sázavy. Po neúspěchu následovalo dlouholeté úsilí této obce o postavení silničního mostu, který by spojoval obec (tehdy nestála nová výstavba na pravém břehu řeky) s nádražím. To se setkala s úspěchem teprve po vzniku Republiky československé v roce 1918, když ministerstvo veřejných prací svolilo, aby byla stavba mostu provedena na státní náklady za přispění místních zájemců. Ministerští úředníci jistě přihlédli i k obtížné situaci občanů Týnce, kteří byli doposud nuceni užívat k překonání řeky rámový

přívoz (a to až do roku 1920, kdy byl postaven Masarykův most). Kdysi tu sice stával dřevěný most, ale ten roku 1776 strhla povodeň a už nebyl obnoven. Most má tři otvory o světlostech 30 metrů, překlenuté oblouky jsou ze železového betonu. Mostem se převádí přes řeku okresní silnice z Benešova do Kamenného Přívozu. Zároveň byl most východiskem tehdy projektované silnice Týnec nad Sázavou - Kamenice, která měla spojit okolí s Budějovickou státní silnicí. Byla to první mostní stavba započatá v samostatném Československu. Na důkaz vděčnosti pojmenovala obec nový most po prezidentovi republiky. Most prošel celkovou rekonstrukcí a výměnou mostovky.

Lávka pro pěší (ř. km 20,3)

Lávka spojuje město Týnec nad Sázavou s místními částmi Brodce a Pecerady, byla vybudována jako příchod zaměstnanců továrny JAWA z nově vybudovaného sídliště.

Poříčí nad Sázavou

Kamenný most (ř. km 30,7)

Poříčí nad Sázavou, důležité sídlo již od raného středověku, vzniklo v místě brodu přes Sázavu. Řeku zde od nepaměti překonávala jedna z nejvýznamnějších komunikací v zemi, která spojovala Prahu s jihem Čech a s Rakouskem. Stará cesta byla okolo roku 1720 upravována na císařskou silnici. Současně vznikaly i mostní stavby. Tato silnice překračovala Sázavu v Poříčí po dřevěném mostě. Nový kamenný most byl postaven roku 1850. Most přes Sázavu má celkem pět segmentových oblouků o rozpětí 18,3 metru a vzepětí 2,5 metru, vyklenutých ze žulových kvádrů. Ze stejného materiálu jsou vyzděny i cvikly a parapety zábradlí. Celková délka přemostění činí 98,76 metru, výška nade dnem řeky je 6,15 metru. Na jižním předmostí stojí litinová socha sv. Jana Nepomuckého a objekt strážnice z neomítaného cihelného zdiva. Most se dochoval bez větších změn. Poslední oprava, provedená v 90. letech 20. století, citlivě respektovala památkové i estetické hodnoty mostu.

Silniční most I/3 (ř. km 31,3)

Betonový most - E55

Čerčany (ř. km 33,7)

Betonový most pro silniční dopravu

Čtyřkoly (ř. km 35,35)

Zdejší ocelový příhradový most o dvou polích přemostující řeku Sázavu má tu zvláštnost, že jeho mostovka je mezilehlá mezi dvěma řadami příhrad, které jsou na každé straně mostovky zdvojeny. Jinými slovy, jeho konstrukce sestává ze čtyř souběžných řad asi 2 metry vysokých příhrad. Vnitřní příhrady přitom současně obstarávají funkci parapetu. Do roku 1949, kdy byl postaven most, spojoval obce Čtyřkoly a Lštění přívaz. Most byl poskytnutý po válce ze zdrojů UNNRA a jde o originální britský skládací most Bailey Bridge. Slouží až do dnešních dnů bez jakýchkoliv zásahů do jeho konstrukce, s výjimkou dvou betonových sloupů, kterými je podepřen.

Hvězdonice

Dálniční most (ř. km 40,8)

Na trase dálnice D 1 je u Hvězdonic přes Sázavu a její údolí nejdelší dálniční most mezi Brnem a Prahou o 9 polích a celkové délce 462 metru. Jde vlastně o dva souběžné mosty vedle sebe a při jejich stavbě v letech 1970 - 1977 bylo poprvé u nás použito výsuvné příhradové ocelové skruže. Podle projektu pražského Pragoprojektu most postavily Stavby silnic a železnic nákladem

tehdejších 113 milionů Kčs. Nosná konstrukce má průřez dvou písmen T, železobetonové pilíře mají tvar písmena H. Mosty o šířce 2 x 12,75 metru probíhají ve výšce až 25 metrů nade dnem údolí. Mosty jsou zakřiveny horizontálně i konvexně vertikálně, mostovka pak má dvouprocentní příčný spád. U mostu je kamenný pomníček připomínající stavbu.

Visutá lávka pro pěší (ř. km 41,1)

Mezi obcemi Poddubí a Hvězdonicemi překlenuje silnici z Poddubí a značně široké řečiště Sázavy (hluboké zde až 2 metry) téměř 3 metry široká panelová lávka. Její předpolí na straně Poddubí je dlouhé 17 metrů, na straně u Hvězdonic 34 metrů, část lávky nad řekou Sázavou pak 80 metrů. Dříve v těchto místech býval přívoz u Havlů. Na dnešní lávce, která stála necelých 5 milionů Kč, je nápis a pod ním ještě vyobrazení lávky a konstatování, že jde o lávku s předpjatým pasem. Průvřez hlavního pole lávky je 1 metr, výška podpůrného pilíře činí od patky k vrcholu zábradlí 7,5 metru. Lávka je určena pouze pro pěší, jezdí po ní ovšem i cyklisté. Původně měl na tomto místě stát silniční most, stavbě však zabránili ochránci přírody - na protilehlém sázavském břehu je až 800 chat, ale příroda zatím ještě není zcela zdevastována.

Chocerady – silniční most (ř. km 43,9)

V roce 1525 dovolil tehdejší král Ludvík panu ze Šelenberka postavit most přes řeku Sázavu. Most, ač dřevěný na zděných pilířích, byl pro Chocerady a živou zemskou stezku velmi potřebný. Pan ze Šelenberka dostal také právo vybírat mýtné. Za jarního tání 2. března 1862 došlo k povodním a starý dřevěný most z roku 1525 se zřítil. Náhradou za most byl zřízen přívoz. Stavba nového mostu byla neštěstím na přívoze v roce 1886 urychlena a v období od 7. srpna do 13. listopadu 1887 byl nákladem 30.000 zlatých postaven nový most. Most byl železný o třech polích na dvou kamenných pilířích. Až do roku 1907 se na mostě platilo mýto. Tento most sloužil až do roku 1993. Po převedení silničního provozu na provizorní most bylo před velikonoce započato s rekonstrukcí mostu. 17. prosince 1993 byl dán do provozu most nový. Délka mostu je 28 m, šířka 10 m (původně 4 m), nosnost mostu je 60 tun.

Marjánka – Stříbrná Skalice (ř. km 68,65)

Sázava

starý silniční most

Město Sázava vzniklo kolem starobylého kláštera, jehož zakladatelem a prvním opatem byl sv. Prokop. Vedle dalších památek je tu i starý kamenný most z lomového kamene s novějším záhlavím, o dvou obloucích s porušeným parapetem. Most je 20 metrů dlouhý, 4 metry široký a čtyři metry vysoký; cesta přes most vede do opuštěné usedlosti. Pilíř uprostřed řečiště je na návodní straně zřejmě dodatečně zpevněn neobvyklou konstrukcí. Most je nedaleko Špinarova mlýna a od nového betonového mostu je vzdálen asi 20 metrů.

Silniční most (ř. km 54,05)

Lávka pro pěší (ř. km 56,1)

Samopše

Lávka pro pěší – u jezu (ř. km 60,5)

Lávka pro pěší - Sportareál (ř. km 61,9)

Ledečko (ř. km 67,15)

Český Šternberk (ř. km 75,9)

Moderní silniční most přes řeku Sázavu se nachází v podhradí, v obci Český Šternberk. O tom, že tu stával most nejpozději už v době barokní, svědčí socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1723 na trojbokém soklu u dnešního mostu. Železný most na kamenných pilířích pak v 80. letech 20. století vystřídal současný moderní železobetonový most. V současné době je připravována kompletní rekonstrukce a rozšíření mostu.

Soběšín (ř. km 79,8)

Kácov

Silniční most (ř. km 86,5)

Silniční most (ř. km 88,5)

Ve městě býval ocelový most přes Sázavu, do něhož byl nouzově vložen ocelový příhradový most. Most postavený ze stavebnice Bailey (ženijní most armády Spojených států) posloužil jako kulisa při natáčení filmu Tmavomodrý svět. Vidět ho můžete ve scéně, kdy oba hlavní hrdinové odjíždějí do emigrace. Most je sestaven ze tří polí. Nejdelší z nich je přímo nad řekou tvořeno zdvojenými dvoupatrovými nosníky po dvanácti dílcích na délku. Na tomto poli je přes mohutnost konstrukce pouhým okem znatelný průhyb daný právě značnou váhou vlastní konstrukce při poměrně velkém rozpětí. Další dvě pole jsou výrazně kratší (po šesti a sedmi dílcích) se zdvojenými jednopatrovými nosníky a slouží jako záplavové (inundační). Zajímavě opravená je mostovka, kdy prkenný záklop je položen pod úhlem 45° k ose mostu. Jinde obvyklé dřevěné obručníky zde schází.

Tento most sloužil do té doby, než byl nákladem 35 milionů Kč postaven moderní železobetonový most o 9 polích a celkové délce 260 metrů.

Posadovský mlýn – lávka pro pěší (ř. km 92,5)

Zruč nad Sázavou

Lávka pro pěší (ř. km 104,35)

Bývalý most z roku 1961 byl v nevyhovujícím a neustále se zhoršujícím stavu, způsobeném jejím stářím a častými povodněmi. V roce 2008 byl nahrazen novou moderní železobetonovou lávkou.

Silniční most (ř. km 105,15)

V roce 1911 byl uveden do provozu most přes řeku Sázavu, na který pak byla napojena silnice směr Dolní Kralovice, Soutice, Vlašim. V té době se také reguloval tok řeky pro usnadnění plavení dřeva vorařům. Most má dva značně ploché segmentové oblouky a plný betonový parapet. Oblouky mají více než dvacetimetrové rozpětí, jejich vzepětí je ovšem pouze dvoumetrové. Parapet je vysazen z každé strany na dvaceti konzolách na čelní stranu mostu.

Horka – silniční most (ř. km 108,5)

Vlastějovice – silniční most (ř. km 114,35)

JÍLOVÉ U PRAHY

TÝNEC NAD SÁZAVOU

ČERČANY – PŘED KOMPLETNÍ REKONSTRUKCÍ

ŽELEZNIČNÍ ZASTÁVKY

Trať č. 210 Praha Hl. nádraží – Čerčany (část vede po hl. trati Praha – Benešov č. 221)

<i>název</i>	<i>typ</i>	<i>objekt</i>	<i>vlastník</i>	<i>správní území</i>
Davle	žst. (nádraží)		ČD	
Petrov – Chlomek	zast.		SŽDC	
Petrov u Prahy	zast.	budova	SŽDC	
Luka pod Medníkem	zast.	budova	SŽDC	Jílové u Prahy
Jílové u Prahy	žst. (nádraží)	budova	ČD	Jílové u Prahy
Kamenný Přívoz	zast.	betonová bouda	SŽDC	Kamenný Přívoz
Prosečnice	zast.	budova	SŽDC	Krhanice
Krhanice	zast.	budova	Je to bývalé nádraží, patřilo ČD	Krhanice
Chrást nad Sázavou	zast.	budova	SŽDC	Týnec nad Sázavou
Týnec nad Sázavou	žst. (nádraží)	budova	ČD	Týnec nad Sázavou
Pecerady	zast.	dřevěná bouda	SŽDC	Týnec nad Sázavou
Poříčí nad Sázavou – Svárov	zast.	plechová bouda	SŽDC	Poříčí nad Sázavou
Poříčí nad Sázavou	zast.	budova	SŽDC	Poříčí nad Sázavou
Čerčany	žst. (nádraží)	budova	koleje a nová budova SŽDC, stará budova ČD.	Čerčany

Trať č. 212 Čerčany – Světlá n. Sázavou (přes Ledečko a Zruč)

<i>název</i>	<i>typ</i>	<i>objekt</i>	<i>vlastník</i>	<i>správní území</i>
Lštění	zast.	plechová bouda	SŽDC	Lštění
Zlenice	zast.	plechová bouda	SŽDC	Lštění
Hvězdonice	žst. (nádraží)	budova	ČD	Hvězdonice
Chocerady	zast.	budova	SŽDC	Chocerady
Vlkovec	zast.	budova	SŽDC	Chocerady
Samechov	žst. (nádraží)	ČD	½ budovy v pronájmu	Chocerady
Stříbrná Skalice	zast.	budova	SŽDC	Chocerady

<i>název</i>	<i>typ</i>	<i>objekt</i>	<i>vlastník</i>	<i>správní území</i>
Plužiny	zast.	budova	SŽDC	Sázava
Sázava zastávka	zast.	budova	kdysi SŽDC, nyní v soukromém vlastnictví	Sázava
Sázava – Černé Budy	žst. (nádraží)	budova	SŽDC	Sázava
Samopše	zast.	budova	SŽDC	Sázava
Ledečko	žst. (nádraží)	budova	SŽDC	Ledečko
Rataje nad Sázavou	zast.		SŽDC	Rataje nad Sázavou
Rataje nad Sázavou – Iváň	zast.	přístřešek	SŽDC	Rataje nad Sázavou
Malovidy	zast.	bouda	SŽDC	Malovidy
Český Šternberk	zast.	Obydlená budova	Je to bývalé nádraží a patřilo ČD	Český Šternberk
Český Šternberk zastávka	zast.	přístřešek	SŽDC	Český Šternberk
Soběšín	zast.	budova spadla, nyní jen bouda	SŽDC	Soběšín
Vranice	zast.	bouda	SŽDC	Zbizuby
Kácov	žst. (nádraží)	Budova	ČD	Kácov
Kácov zastávka	zast.	plechová bouda	SŽDC	Kácov
Střechov nad Sázavou	zast.		SŽDC	Kácov
Čížov	zast.		SŽDC	Chabeřice
Chabeřice	zast.		SŽDC	Chabeřice
Zruč nad Sázavou zastávka	zast.	budova s pokladní	SŽDC	Zruč nad Sázavou
Zruč nad Sázavou	žst. (nádraží)	budova	ČD	Zruč nad Sázavou
Horka nad Sázavou	zast.		SŽDC	Horka II
Laziště	zast.		SŽDC	Vlastějovice
Vlastějovice	zast.		SŽDC	Vlastějovice
Budčice	zast.		SŽDC	Vlastějovice

žst. - železniční stanice = nádraží (kromě výjimek budovy vlastní ČD, spravuje RSM – regionální správa majetku)

zast. – pouze zastávka, není křižování, nejsou větvené koleje (kromě výjimek budovy vlastní SŽDC)

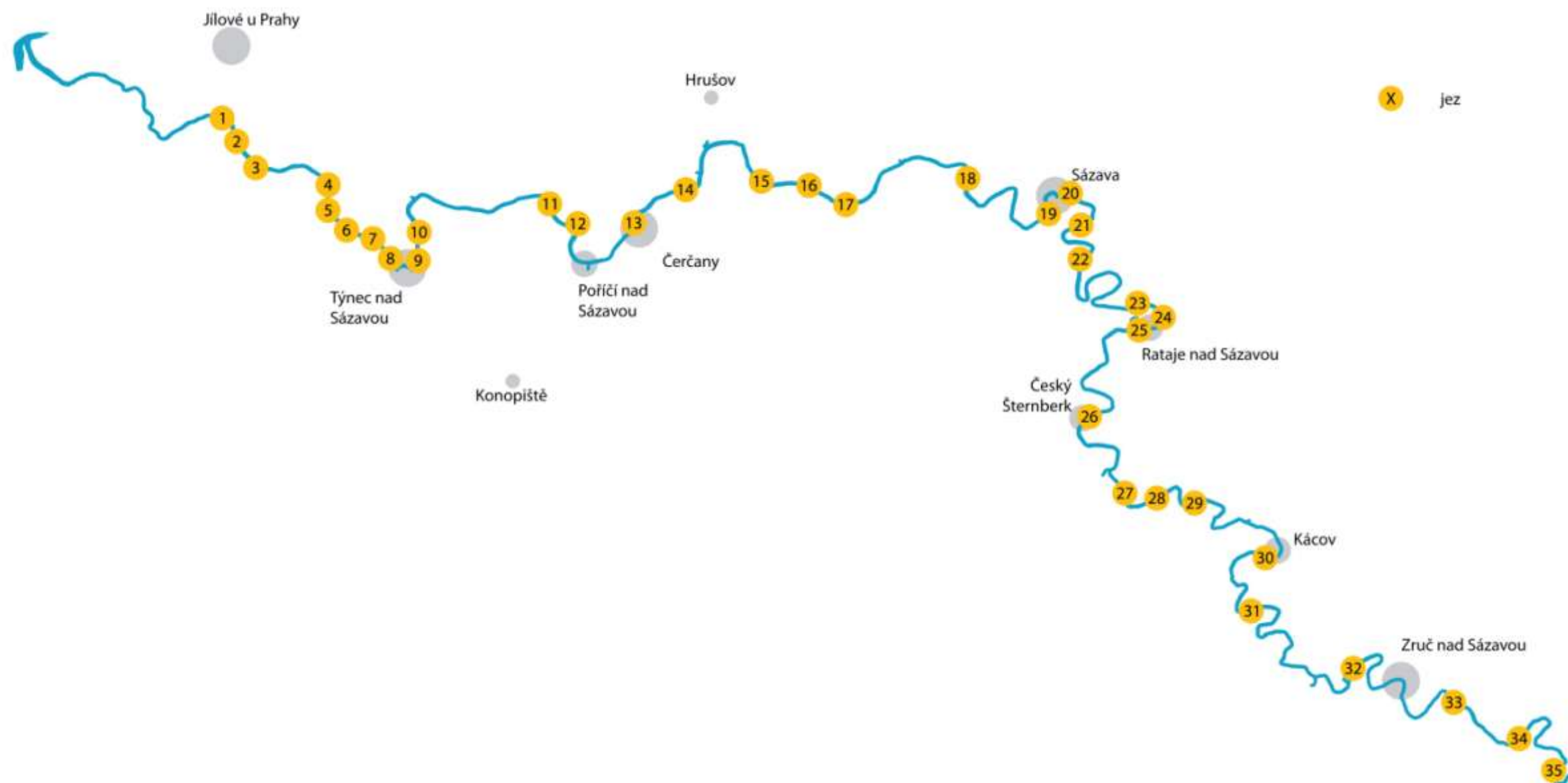
SÁZAVA – ČERNÁ BUDA

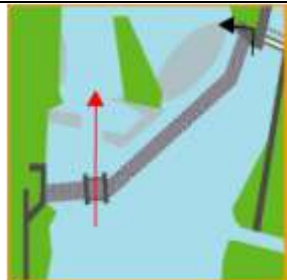

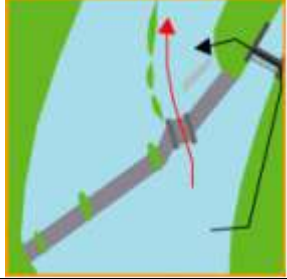
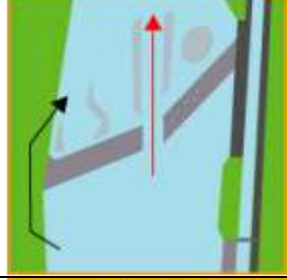
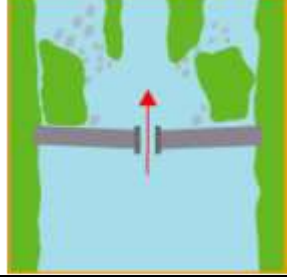

ČESKÝ ŠTERNBERK

KÁCOV

MAPA LOKALIZACE JEZŮ

<i>Jez č.</i>	<i>Název</i>	<i>řiční km</i>	<i>Výška jezu (m)</i>	<i>Délka jezu (m)</i>		<i>Stav</i>
1	Žampach	9,85	1,5	126		v pořádku, chybí lávka přes náhon pro bezpečné přenášení lodí
2	Kamenný Přívaz	11,0	1,2	136		vyžaduje kompletní opravu
3	Lesní	12,05	0,7	110		vyžaduje kompletní opravu
4	Pěnkava	14,95	1,4	76		připravovaná rekonstrukce v roce 2009
5	Krhanice	15,45	0,6	56		vyžaduje kompletní rekonstrukci
6	Kaňov	16,2	2,1	51		v pořádku, nutnost opravy stavidla

ŽAMPACH

KAMENNÝ PŘÍVOZ

LESNÍ

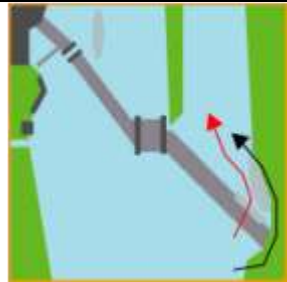
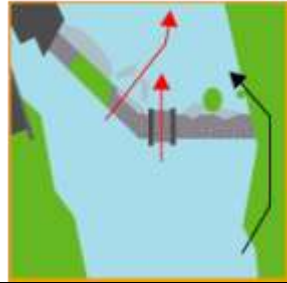
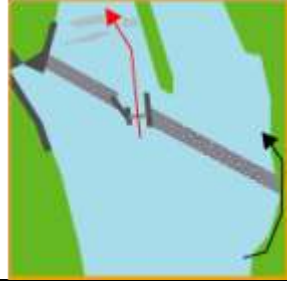
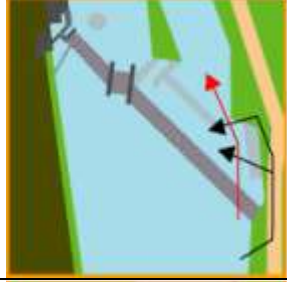
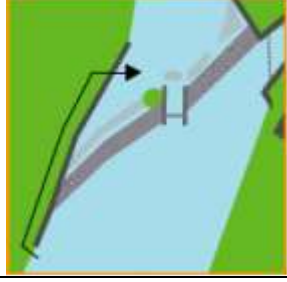

PĚNKAVA

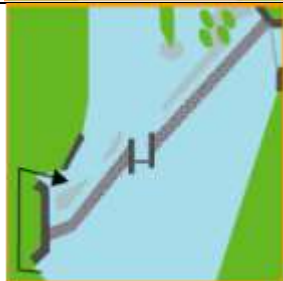

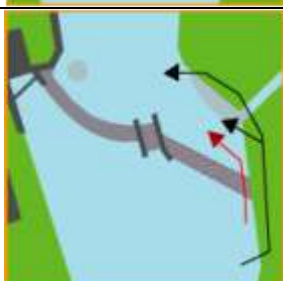
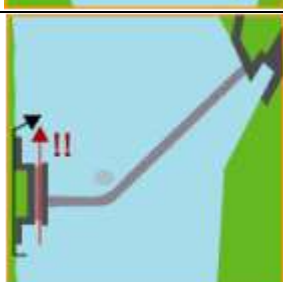
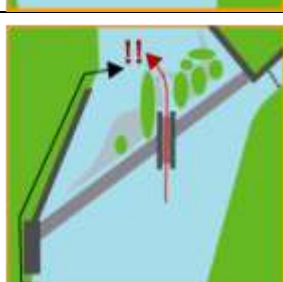

KRHANICE

KAŇOV

<i>Jez č.</i>	<i>Název</i>	<i>Říční km</i>	<i>Výška jezu (m)</i>	<i>Délka jezu (m)</i>		<i>Stav</i>
7	Brejlov	17,0	1,0	105		nutná kompletní rekonstrukce jezu
8	Podělusy	17,9	1,5	106		nutná kompletní rekonstrukce jezu
9	Týnec nad Sázavou	19,6	1,2	99		nutná kompletní rekonstrukce jezu
10	Brodce	21,0	2,2	113		vyžaduje drobné opravy
11	Nespeky	27,7	2,1	134		v pořádku
12	Městečko	29,2	1,8	122		v pořádku

<i>Jez č.</i>	<i>Název</i>	<i>Říční km</i>	<i>Výška jezu (m)</i>	<i>Délka jezu (m)</i>		<i>Stav</i>
13	Čerčany	33,5	1,0	122		po rekonstrukci, nebezpečné konstrukční prvky
14	Čtyřkoly	35,7	1,7	138		vyžaduje drobné opravy
15	Poddubí	40,5	1,4	113		vyžaduje drobné opravy
16	Hvězdonice	41,95	1,2	77		vyžaduje kompletní rekonstrukci
17	Chocerady	43,6	1,3	119		v pořádku
18	Pyskočely	49,1	1,5	130		v pořádku

BREJLOV

PODĚLUSY

TÝNEC NAD SÁZAVOU

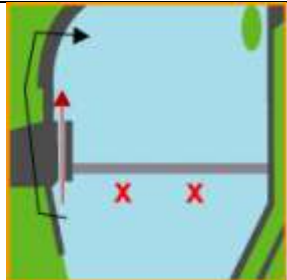
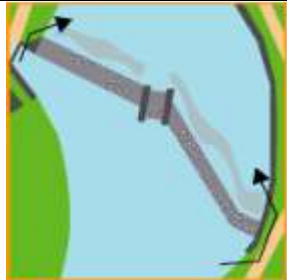
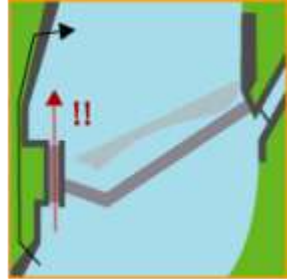

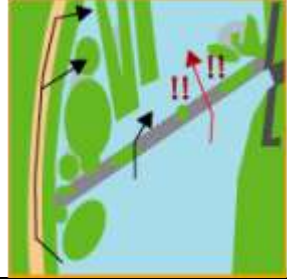

BRODCE

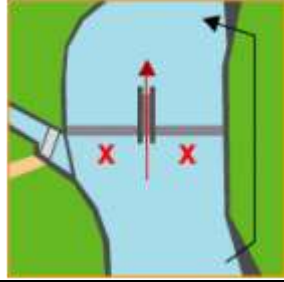
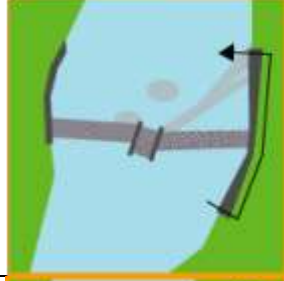
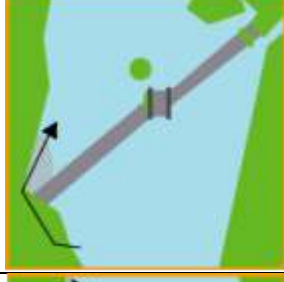

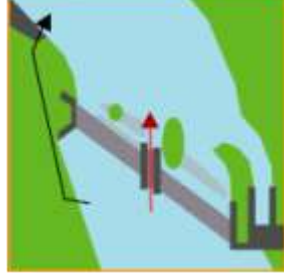
NESPEKY

MĚSTEČKO

<i>Jez č.</i>	<i>Název</i>	<i>Říční km</i>	<i>Výška jezu (m)</i>	<i>Délka jezu (m)</i>		<i>Stav</i>
19	Sázava – Černé Budy	54,65	3,5	90		v pořádku
20	Kavalier Sázava	56,2	1,6	130		v pořádku
21	Budín	58,0	1,5	105		v pořádku
22	Samopše	60,4	1,9	98		vyžaduje drobné opravy
23	Ledečko	67,3	1,7	125		vyžaduje kompletní rekonstrukci
24	Kuchelník	68,1	0,9	126		v pořádku

<i>Jez č.</i>	<i>Název</i>	<i>Říční km</i>	<i>Výška jezu (m)</i>	<i>Délka jezu (m)</i>		<i>Stav</i>
25	Rataje nad Sázavou	69,1	1,5	97		v pořádku
26	Český Šternberk	75,5	2,9	68		po kompletní rekonstrukci v pořádku
27	Soběšín	79,9	1,4	61		v pořádku
28	Mazourov	81,3	1,5	72		vyžaduje drobné opravy
29	Pelíškův most	83,15	1,1	70		po kompletní rekonstrukci v pořádku
30	Kácov	88,8	1,8	120		v pořádku

ČERČANY

ČTYŘKOLY

PODDUBÍ

HVĚZDONICE

CHOCERADY

PYSKOČELY

<i>Jez č.</i>	<i>Název</i>	<i>Říční km</i>	<i>Výška jezu (m)</i>	<i>Délka jezu (m)</i>		<i>Stav</i>
31	Posadovský mlýn	92,8	2,1	94		v pořádku
32	Chabeřice	101,2	1,8	78		v pořádku
33	Horka	108,65	2,1	53		v pořádku
34	Březina	111,9	2,0	65		v pořádku
35	Budčice	115,9	2,2	76		v pořádku

Ve většině případů je vlastníkem stavby jezu Povodí Vltavy, s.p. V dlouhodobých plánech má tato organizace mimo jiné také zabezpečit vysokou míru spolehlivosti provozu vodních děl pro poskytování vodohospodářských služeb včetně zajištění jejich bezpečnosti. Mezi tato díla patří také jezy, které jsou v trvalém provozu 30 až 100 i více let a budou ve střednědobém a dlouhodobém výhledu vyžadovat zásadní rekonstrukce (k těmto rekonstrukcím přistupovat šetrně s ohledem na ochranu přírody a krajiny). Jezy plní také funkci protipovodňového technického opatření podél vodních toků – pro tuto funkci je třeba zvyšovat průtočnou kapacitu jezů. Vzhledem k velké frekvenci pohybu osob na těchto stavbách je třeba zvyšovat bezpečnosti jejich rekonstrukcí. S ohledem na využívání jezů také jako atraktivitu jezu je třeba citlivě zvažovat možná opatření následující po vyhodnocení efektivnosti, funkčnosti a odolnosti stávajících jezů a zamezit jejich neuvážené úpravě nebo dokonce odstranění. Do hodnocení funkce jezů je třeba začlenit také jejich funkci rekreační.

SÁZAVA – POD KLÁŠTEREM

SÁZAVA - KAVALIER

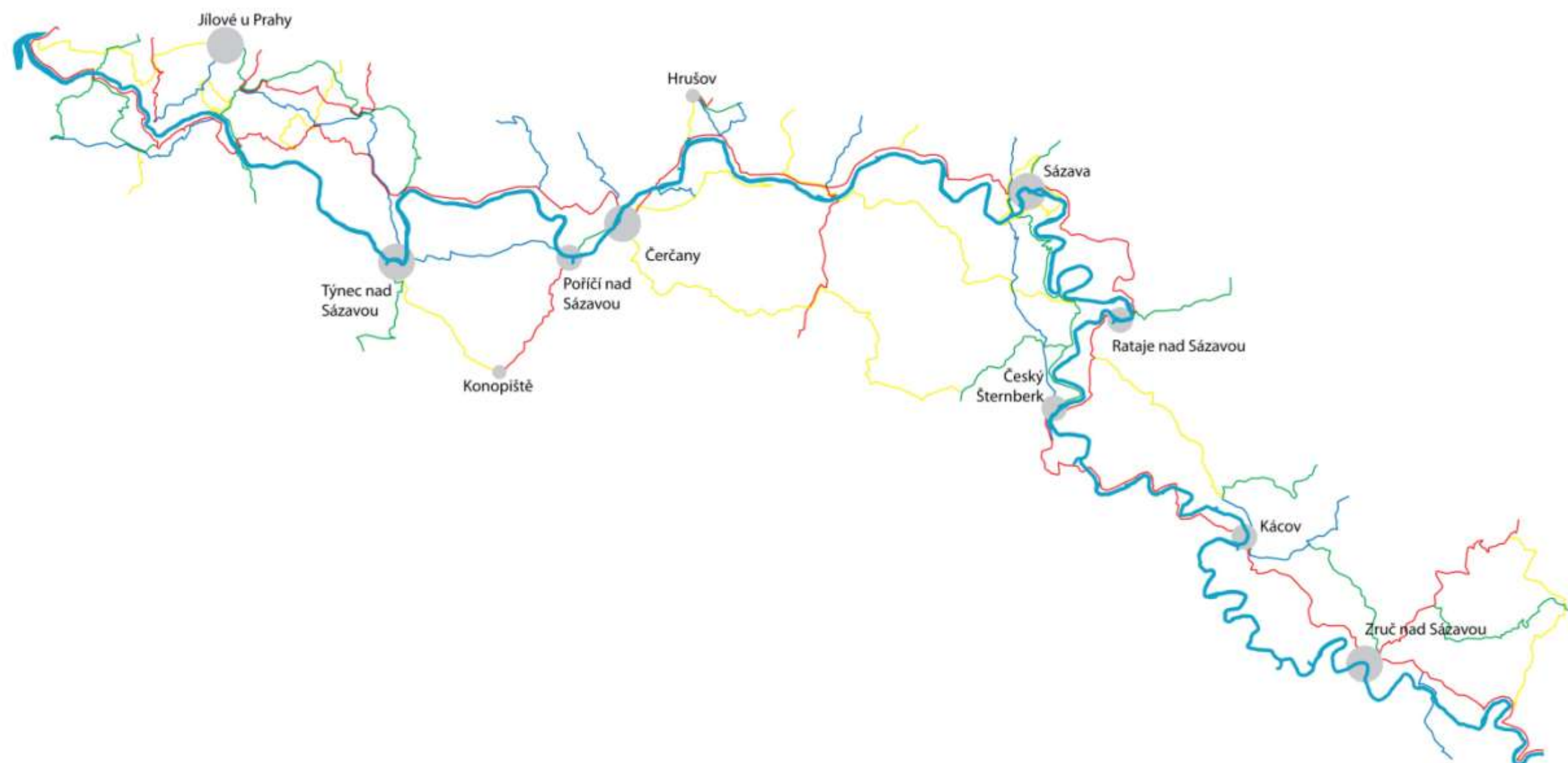

BUDÍN

TURISTICKÁ INFRASTRUKTURA

PĚŠÍ TURISTICKÉ TRASY

MAPA PĚŠÍCH TURISTICKÝCH TRAS - SOUČASNÝ STAV

NAUČNÉ STEZKY

MEDNÍK

Nachází se v údolí řeky Sázavy a na jeho zalesněných svazích pod vrchem Medník, asi 20 km jihovýchodně od Prahy. Informuje nejen o fauně a flóře NPP Medník (a unikátním výskytu rostliny kandík psí zub), ale rovněž např. o stavbě železniční trati „Posázavského Pacifiku“ a řece Sázavě. Stezka je vedena převážně po pevných lesních cestách, v první části po trase tzv. Posázavské stezky. Následuje prudký výstup po úbočí Medníku a nakonec sestup zpět a návrat do výchozího místa. Je značena klasickými zelenobílými značkami naučných stezek, na Posázavské stezce rovněž současně červenou turistickou značkou.

Základní údaje

Začíná i končí: Pikovice (praktické je začít i skončit na zastávce ČD Petrov u Prahy)

Délka: cca 6 km

Zastávek: 16

Značení trasy: zelenobílé značky naučných stezek

Vznikla: 1965 (jedná se o vůbec první oficiální naučnou stezku na území Československa), v průběhu doby byla rekonstruována

Tvůrce stezky: Státní ochrana přírody, autoři průvodního textu Jan Čeřovský a Miloš Homoláč

Seznam zastávek

(převzato z průvodce Okolí Prahy – východ, vydala Olympia 1989)

- geologie území
- meandr řeky, ptáci u vody
- skalní kapradiny
- říční niva a její rostliny
- železniční trať, teplomilná společenstva
- chráněná dřevina tis červený
- rostlinstvo suchých skal
- porost suťového lesa
- lesní ptactvo
- lesní potůček, mlok skvrnitý
- jehličnaté porosty, datlovití ptáci
- habrové doubravy, dlask tlustozobý
- porost smrkové monokultury
- naleziště chráněné rostliny – kandíku psího zubu
- údolí Sázavy, chatová zástavba
- další rostliny skal

JÍLOVSKÉ ZLATÉ DOLY (JEDNOSMĚRNÁ ČÁST)

Seznamuje s pozůstatky po historické těžbě zlata v jižním okolí města Jílového u Prahy, a je tak zajímavým doplněním návštěvy Regionálního muzea v Jílovém, kde naleznete obsáhlou expozici dolování zlata. Stezka končí v údolí řeky Sázavy v Kamenném Přívozu. Na trase je možno

navštívit štolu Josef (pokud bude otevřená). Stezka vede téměř výhradně po pevných cestách, většinou asfaltových, jen místy pěšinami, které mohou být v nepříznivém počasí rozmoklé. Je značena klasickými zelenobílými značkami naučných stezek.

Základní údaje

Začíná: Horní Studené, mezi 4. a 5. zastávkou okružní části naučné stezky Jílovské zlaté doly

Končí: Kamenný Přívoz, příchod stezky na hlavní ulici

Délka: 4,5 km

Zastávek: 7

Značení trasy: zelenobílé značky naučných stezek

Vznikla: 1988

Tvůrce stezky: Regionální muzeum v Jílovém u Prahy

Seznam zastávek

- Bejčkova strouha – důl Anna
- Žilníky Klobáského pásma
- Kocourské štoly a doly, štola Josef, jílovský zlatonosný revír
- Žampašský most, gabro ve Studeném
- Žampach
- Skalní defilé u Žampachu
- Vodní náhon, řeka Sázava
- Kamenný Přívoz

JÍLOVSKÉ ZLATÉ DOLY (OKRUŽNÍ ČÁST)

Seznamuje s pozůstatky po historické těžbě zlata v jihozápadním okolí města Jílového, a je tak zajímavým doplněním návštěvy Regionálního muzea v Jílovém, kde naleznete obsáhlou expozici dolování zlata. Stezka vede většinou po dobrých cestách, v obci Horní Studené po silnici. Převýšení na trase je dáno výstupem na vrch Pepř. V Horním Studeném máme možnost se rozhodnout, zda pokračovat po okruhu zpátky do Jílového, nebo jednosměrnou větví stezky, která klesá do údolí řeky Sázavy a končí v Kamenném Přívoze. Stezka je značena klasickými zelenobílými značkami naučných stezek.

Základní údaje

Začíná i končí: Jílové u Prahy, Masarykovo nám., u kostela sv. Vojtěcha

Délka: 4,5 km

Zastávek: 7

Značení trasy: zelenobílé značky naučných stezek

Vznikla: 1988

Tvůrce stezky: Regionální muzeum v Jílovém u Prahy

Seznam zastávek

- Jílové – náměstí
- U svaté Anny
- Odkaliště
- Doly Kocourského pásma
- Důl Pepř a úpravna rud
- Pepř – vyhlídka
- Doly Šlojiřského pásma

VOTOČNICE

Naučná stezka vede po louce Votočnice v zákrutě řeky Sázavy nedaleko města Sázavy. Na Votočnici, podmáčené nivní louce s třemi uměle vybudovanými tůňemi, kde se dle legendy otáčel svatý Prokop, když oral s čertem tzv. Čertovu brázdu, se díky úsilí místních ochránců přírody podařilo vytvořit cenný biotop se zajímavou a chráněnou drobnou faunou a flórou. Součástí stezky je dřevěná vyhlídková plošina, z níž je výhled téměř na celou lokalitu. Stezka je zcela nenáročná, vede napříč loukou, místy po vyšlapané pěšince. Není značena, čtyři z pěti zastávek se nacházejí v přímém dohledu z vyhlídkové plošiny, pátá je o asi 200 metrů dále proti proudu řeky, za zákrutou.

Základní údaje

Začíná a končí: louka Votočnice, cca 1,5 km z centra města SÁZAVA po silnici Sázava – Nechyba, naproti ústí Čertovy brázdy

Délka: cca 0,5 km

Zastávek: 5

Značení trasy: zelenobílé značky naučných stezek

Vznikla: 2007, otevřena 31. března 2008

Tvůrce stezky: ZO ČSOP 06/05 Sázava ve spolupráci s RWE Transgas Net

Seznam zastávek

- Řeka Sázava
- Město Sázava
- Voda v krajině
- Vyhlídka Votočnice
- Čertova brázda

NAUČNÁ STEZKA RYTÍŘE KRYŠTOFA JANA ŠICE

Naučná stezka má celkem 10 zastavení. Vede z Divišova přes kopec Vrcha, osadu Měchnov kolem rybník Brtničák, hradu Český Šternberk až na náves obce Český Šternberk anebo naopak. Dozvíte se mnohé o myslivosti, židovském náboženství, přírodě kolem Divišova, zemědělství nebo hradu Český Šternberk. Celková délka stezky je necelých 7 kilometrů a ujdete ji zhruba za 2 až 3 hodiny. Celou stezkou vás bude provázet postava rytíře Jana Kryštofa Šice z Měchnova. Tento rytíř žil na Divišovsku údajně v první polovině 17. století. Úryvky z jeho deníku vám pomohou vcítit se do doby dávných časů a poučit se z historie tak, jak si ji vyložili žáci základní školy.

Tato cesta totiž již byla dávno zapomenuta, ale žáci Základní školy z Divišova jí dali nový smysl. Ke každé tabuli připravili kvíz, soutěž nebo několik otázek. Pokud si chcete své odpovědi zapisovat, vyzvedněte si pracovní listy v informačním centru v budově obecního úřadu na návsi v Českém Šternberku nebo v muzeu v Divišově, které je v budově synagogy. Odpovědi si můžete zkontrolovat na stejných místech.

Trasa je vhodná zejména pro jednodenní výlet rodin s dětmi. Žádný náročný terén na nikoho nečeká, navíc lze využít pro oddech nainstalované lavičky. V motorestu U Rybiček je možnost občerstvení, nebo ukončení celé procházky, nebo na dálničním odpočívadle může čekat autobus na cestu zpět do Prahy. Další restaurace jsou v Divišově nebo v Českém Šternberku.

Základní údaje

Začíná: náměstí v Divišově

Končí: náves v Českém Šternberku

Délka: cca 7 km

Zastávek: 10

Značení trasy: zelenobílé značky naučných stezek

Vznikla: 2005

Tvůrce stezky: žáci Základní škol y v Divišově, svazek obcí CHOPOS

Seznam zastávek

- Divišov
- Židé v Divišově
- Rostliny
- Židovský hřbitov a logistické centrum
- Měchnov
- Myslívost
- Zemědělství
- Rybářství
- Zločiny
- Český Šternberk

VYCHÁZKOVÉ OKRUHY

V současné době nejsou v okolí řeky Sázavy značeny žádné oficiální vycházkové okruhy.

CYKLOTRASY

Cyklotrasy 2. třídy

11 Praha - Vídeň (Greenways)

19 Davle - Zruč nad Sázavou - Lísek (Posázavská)

Cyklotrasy 3. třídy

101 Český Šternberk – Louňovice pod Blaníkem

Cyklotrasy 4. třídy

0004 Vlašim - Zruč nad Sázavou

0020 Březí - Hláška Zlenice

0030 Louňovice – Nespeky

0029 Stránčice – Nová Gryblá

0063 Benešov - Týnec nad Sázavou

0064 Čerčany – Benešov

0068 Jankov – Čerčany

0071 Český Šternberk – Čechtice

0072 Postupice - Český Šternberk

0073 Benešov - Český Šternberk

0085 Kostelec nad Černými Lesy – Na Mariánci

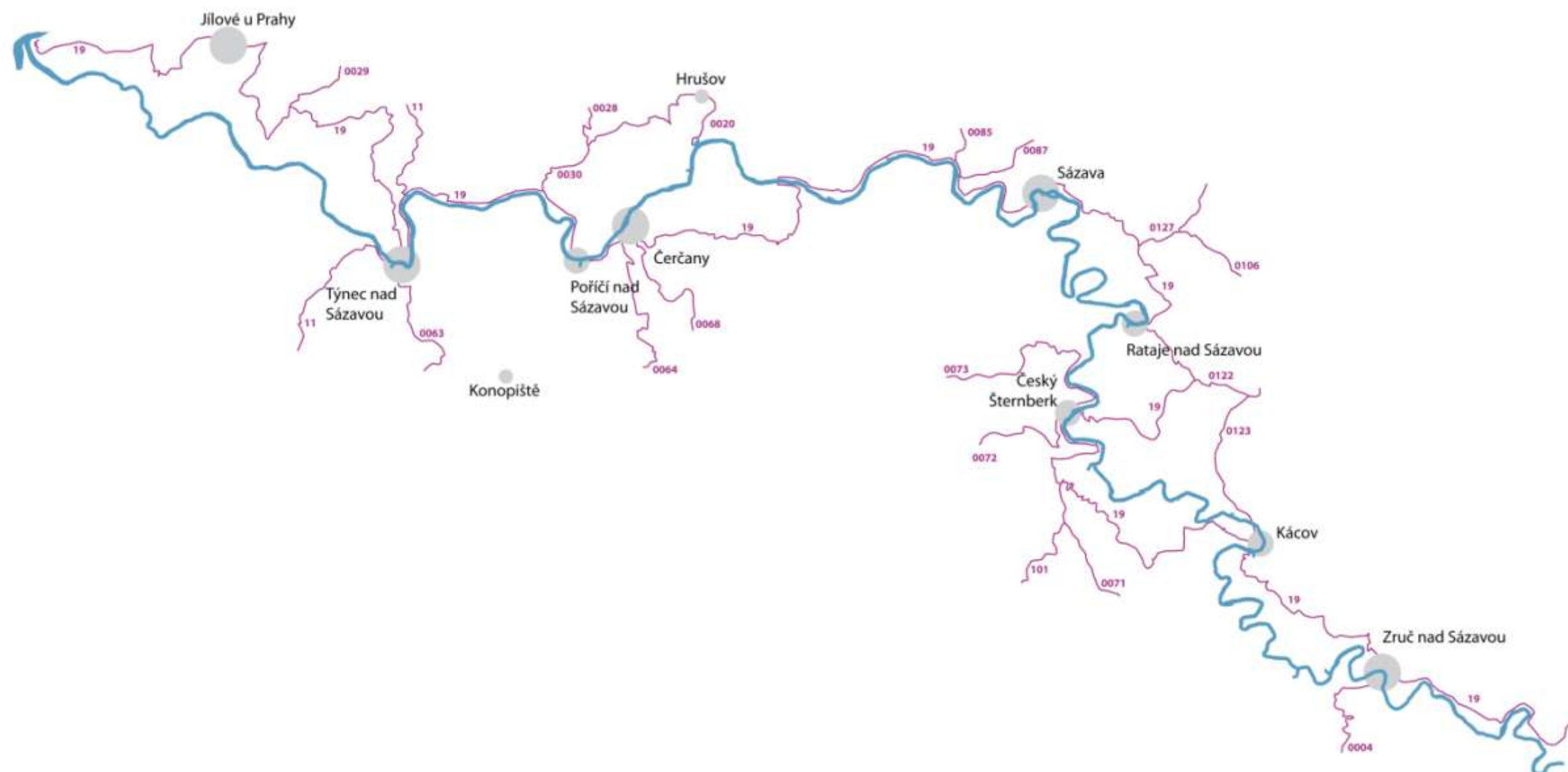
0087 Na Marjánci – Skalická myslivna

0106 Talmberk – Kutná Hora

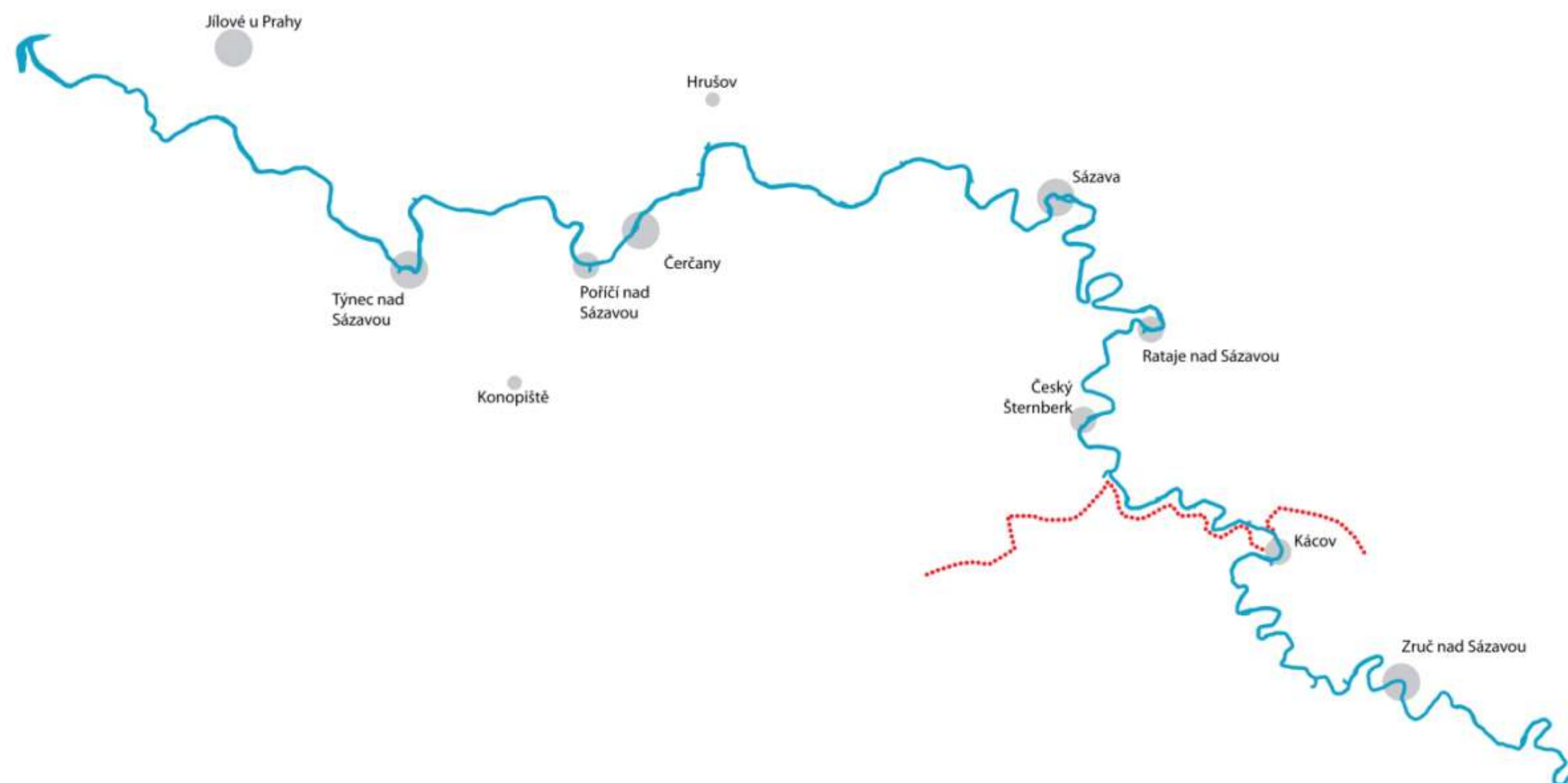
0122 Podveky - Krasoňovice

0123 Kácov - Zbizuby

0127 Úžice – Církvice

VODÁCKÁ TRASA

TABULKA – VODÁCKÁ OBTÍŽNOST

Úsek		Říční km	Obtížnost
horní	Žďár nad Sázavou - Havlíčkův Brod	207,9 – 164,3	WW1+
	Havlíčkův Brod - Smrčná	164,3 – 139,5	ZWC
	Smrčná - Vilémovice (peřej Stvořidla)	139,5 – 133,3	WW2+
střední	Vilémovice - Krhanice	133,3 – 15,4	ZWC
dolní	Krhanice - Pikovice	15,4 – 3,5	WW2
	Pikovice- ústí do Vltavy	3,5 – 0,0	ZWB

Klasifikace vodácké obtížnosti na řece Sázavě

Stojatá voda

- ZWB – označuje slabě proudící vodu (téměř nezatelný proud)
- ZWC – označuje mírně proudící vodu (mírný proud bez vln, např. při zadržení vody nad jezy)

Divoká voda

- WW1 – označuje pomalu tekoucí vodu s lehkým proudem, malými vlnami, občasnými nízkými peřejemi a meandry
- WW2 – označuje rychle tekoucí a nepravidelně proudící vodu s četnými malými peřejemi, vodními válci a víry

TABULKA – MINIMÁLNÍ STAVY NA VODOČTECH PRO SJÍZDNOST ŘEKY

Úsek	kdy	Vodočet
horní	na jaře nebo po deštích	od Sázavy 135 cm, od Žďáru nad Sázavou po Zruč nad Sázavou: 155 cm
		od Smrčného po Zruč nad Sázavou: 100 cm
střední	většinou celoročně	Nespeky: 45 cm
dolní		během sezóny stačí limit 46 cm (majitelé elektráren neodvádí vodu náhony při limitních stavech), během mimo sezóny limit 50 cm. Nespeky: 50 cm

TABULKA – SPECIFIKACE JEDNOTLIVÝCH ÚSEKŮ

Úsek	šířka, typ koryta	okolí	typ lodě	doporučeno pro	rychlost plavby
horní	8 - 10 m	lesnaté údolí	otevřené	znalé	5 - 7 km/h
	10 - 15 m	hluboké lesnaté údolí	raft, kajak, otevřené	začátečníky, Stvořidla pro zkušené	4 - 5 km/h, pak 6 - 8 km/h
střední a dolní	15 - 25 m	lesy, pak údolí s chatkami	otevřené, raft od Krhanic	začátečníky mimo úseku od Krhanic	4 - 5 km/h, pak 6 - 8 km/h

SAMOPŠE

LEDEČKO

RATAJE NAD SÁZAVOU

MAPA VODÁCKÉ TRASY

PAMĚTIHODNOSTI (KULTURNÍ DĚDICTVÍ)

Památkově chráněné objekty

<i>Registrační číslo</i>	<i>Lokalita</i>	<i>Č.p.</i>	<i>Název objektu</i>	<i>Lokalizace</i>
36637 / 2-3522	Černé Budy		kaple sv. Anny	
33540 / 2-3523	Černé Budy		kaplička sv. Prokopa	při silnici
15549 / 2-1276	Černé Budy		mohylník U Mělníka, archeologické stopy	„JZ“ od vsi
11746 / 2-1163	Černé Budy	1	klášter Sázavský	v zákrutu Sázavy, na pravém břehu
25912 / 2-3524	Černé Budy	36	venkovská usedlost	Uhlířskojanovická
54238 / 2-1166	Černé Budy	42	venkovská usedlost	
37694 / 2-30	Český Šternberk		zvonička	
14330 / 2-26	Český Šternberk		socha sv. Antonína Paduánského	u domu č. p. 10
36624 / 2-27	Český Šternberk		socha sv. Františka Xaverského	na cestě k hradu u mostu
33571 / 2-25	Český Šternberk		socha sv. Jana Nepomuckého	u mostu přes Sázavu
29875 / 2-29	Český Šternberk		socha sv. Prokopa	u rybníka při silnici na Kácov
41601 / 2-28	Český Šternberk		socha sv. Vendelína	v parku u cesty k rybníku
32457 / 2-24	Český Šternberk	1	hrad	na skále nad Sázavou
10844 /	Český Šternberk	59	hospoda	
19576 / 2-254	Čtyřkoly		hrad, zřícenina a archeologické stopy	při ústí Mnichovky do Sázavy
25867 / 2-271	Hradiště		výšinné opevněné sídliště - hradiště Hradiště, archeologické stopy	na ostrohu s kostelíkem
16998 / 2-56	Chocerady		kostel Nanebevzetí P. Marie	náměstí
16671 / 2-3940	Chocerady		výklenková kaplička Čtrnácti pomocníků	
17713 / 2-57	Chocerady		socha sv. Jana Nepomuckého	
16982 / 2-203	Chrást nad Sázavou		kostel sv. Kateřiny	
30743 / 2-58	Komorní Hrádek		hrad Čejchanův Hrádek, zřícenina a archeologické stopy	
34680 / 2-59	Komorní Hrádek		zámek	
32504 / 2-3942	Krhanice		výklenková kaplička sv. Josefa	
33367 / 2-89	Lešany	23	zámek	
100592	Lštění		sýpka, s omezením: bez ohradní zdi	
19087 / 2-32	Lštění		výšinné opevněné sídliště - hradiště Lštění, archeologické stopy	„V“ od obce
18434 / 2-133	Ledce		kostel sv. Bartoloměje	
10048 / 2-4293	Pecerady		zvonička	náves
45859 / 2-161	Poříčí nad Sázavou		kostel sv. Havla	náves
37775 / 2-162	Poříčí nad Sázavou		kostel sv. Petra	na kraji obce
11397 /	Poříčí nad Sázavou	34	fara	Čerčanská
35174 / 2-2864	Poříčí nad Sázavou	57	jiná škola	Sázavská

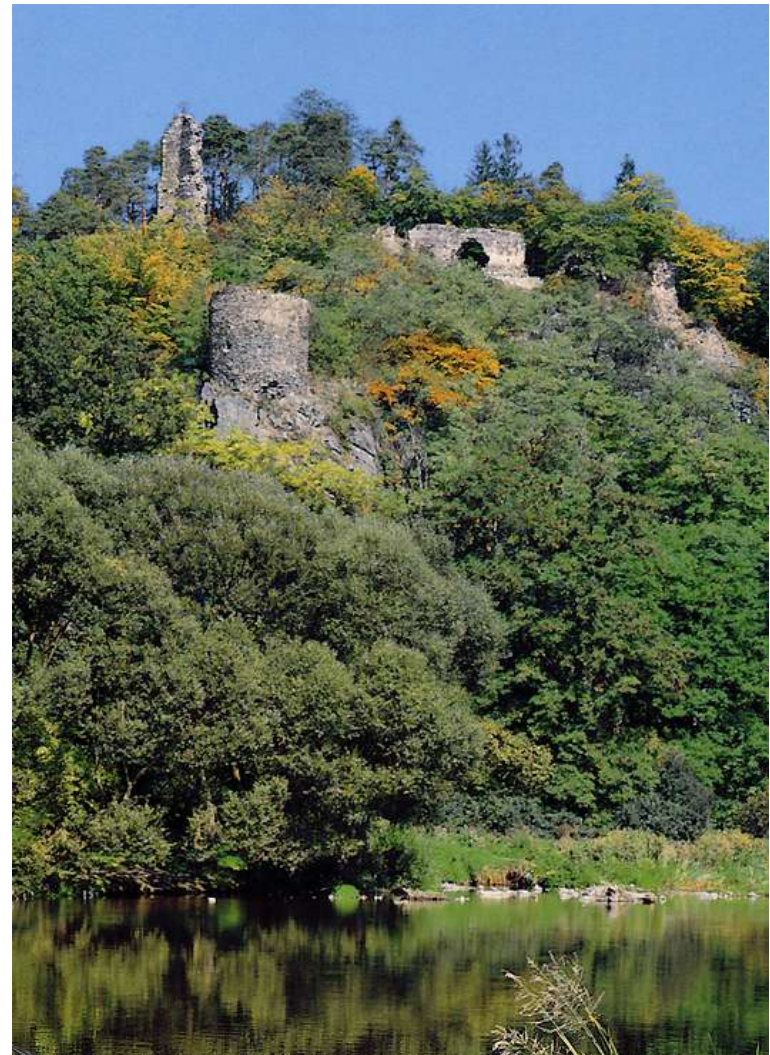
ZVONIČKA V ČESKÉM ŠTERNBERKU

KOSTEL SV. PETRA A PAVLA V POŘÍČÍ NAD SÁZAVOU

PORTÁL BRÁNY VE STARÉ DUBÉ

ZBOŘENÝ KOSTELEC

<i>Registrační číslo</i>	<i>Lokalita</i>	<i>Č.p.</i>	<i>Název objektu</i>	<i>Lokalizace</i>
r1760 / 2-55	Přestavlky u Čerčan		hrad Stará Dubá, zřícenina a archeologické stopy	„Z“ od Hvězdonic
35900 / 2-1164	Sázava		kostel sv. Martina	
14634 / 2-1165	Sázava		kaple sv. Prokopa	u železn. přechodu
26894 / 2-3553	Sázava		lom Bílý kámen	
10109 / 2-4203	Sázava	177	vila	Ivana Javora
33330 / 2-3401	Třebsín		kaplička	náves
32754 / 2-2877	Týnec nad Sázavou		kostel sv. Šimona a Judy	
52971 / 2-280	Týnec nad Sázavou		výšinné opevněné sídliště - hradiště, archeologické stopy	v obci okolo románského kostela
20720 / 2-202	Týnec nad Sázavou	49	hrad, část stojící a archeologické stopy	
15204 / 2-3970	Týnec nad Sázavou	2	keramická továrna - továrna na kameninu	Krusičanská
15907 / 2-3969	Týnec nad Sázavou		měšťanský dům U Micků	
20601 / 2-202	Týnec nad Sázavou		fara	
45112 / 2-158	Zbořený Kostelec		hrad Zbořený Kostelec, zřícenina a archeologické stopy	
46274 / 2-239	Zdebuzeves		kostel sv. Anny	náves
52911 / 2-990	Horka I	39	venkovská usedlost, z toho jen: špýchar	
27031 / 2-993	Horka II		krucifix - podstavec	
19065 / 2-992	Horka II		socha P. Marie	u staré školy
34826 / 2-991	Horka II		zámek	
14352 / 2-1003	Chabeřice		kaplička Nejsvětější Trojice	směr na Zruč
20293 / 2-1269	Kácov		hrad - hrádek Pustý hrad, zřícenina a archeologické stopy	„JZ“ od obce
34078 / 2-1024	Kácov		sousoší P. Marie a Čtrnácti sv. pomocníků	
30767 / 2-1025	Kácov	8	děkanství	
35746 / 2-1022	Kácov		zámek	
46251 / 2-1153	Rataje nad Sázavou		kostel sv. Matouše	
20894 / 2-1155	Rataje nad Sázavou		kaple sv. Antonína	
21835 / 2-1159	Rataje nad Sázavou		kaple sv. Václava	
31459 / 2-1158	Rataje nad Sázavou		městské opevnění, zřícenina	
46437 / 2-1157	Rataje nad Sázavou		hrad Pirkštejn	
33487 / 2-1156	Rataje nad Sázavou		zámek	
21197 / 2-1141	Soběšín		kostel Archanděla Michaela	
53033 / 2-2973	Soběšín		pomník táborů Rudých průkopníků	při Sázavě
52342 / 2-2836	Vlastějovice		kaple sv. Maří Magdaleny, zřícenina	na kopci Fiolníku
15033 / 2-3530	Vlastějovice	1	venkovská usedlost	
45465 / 2-1238	Zruč nad Sázavou		zámek, zřícenina a archeologické stopy	
33113 / 2-1236	Zruč nad Sázavou		kostel Povýšení sv. Kříže	
37014 / 2-1237	Zruč nad Sázavou		kaple sv. Josefa	

<i>Registrační číslo</i>	<i>Lokalita</i>	<i>Č.p.</i>	<i>Název objektu</i>	<i>Lokalizace</i>
29095 / 2-2839	Zruč nad Sázavou		pohřební kaple	
20640 / 2-3544	Zruč nad Sázavou	12	rodinný dům	Pod baštou
100492	Lensedly	2	venkovská usedlost, z toho jen: sýpka	
46206 / 2-4128	Lensedly	13	rodinný dům	
18321 / 2-4129	Lensedly	14	venkovská usedlost - předměstská	
25178 / 2-857	Stříbrná Skalice		kostel sv. Jakuba	Rovná
38222 / 2-855	Stříbrná Skalice		kostel sv. Jana Nepomuckého	vrch nad obcí
18346 / 2-856	Stříbrná Skalice	1	radnice	Pod Farou
32091 / 2-3127	Stříbrná Skalice	10	měšťanský dům	Pražská
53557 / 2-2281	Bohuliby	2	venkovská usedlost, z toho jen: stodola	
10120 / 2-2282	Bohuliby	3	venkovská usedlost, s omezením: bez stodoly	
10093 / 2-4250	Bohuliby	10	venkovská usedlost	
	Bohuliby	11	rodinný dům hornický	
22458 / 2-2261	Borek		železniční most Žampach	Studený potok, též ZSJ Luka pod Medníkem
33823 / 2-2257	Jílové u Prahy		kostel Božího těla	
17515 / 2-2256	Jílové u Prahy		kostel sv. Vojtěcha	náměstí
10874 /	Jílové u Prahy		kaple sv. Václava	na konci města
22615 / 2-3395	Jílové u Prahy		výklenková kaplička sv. Anny	
46860 / 2-2258	Jílové u Prahy	1	radnice	náměstí
	Jílové u Prahy	32	venkovská usedlost	
12341 / 2-4210	Jílové u Prahy	35	rodinný dům	
13973 / 2-3394	Jílové u Prahy	74	měšťanský dům	Karlova
16403 / 2-2259	Jílové u Prahy	213	jiná správní stavba - dům Mince	náměstí
32550 / 2-2260	Kamenný Přívoz		kostel sv. Ludmily	
35725 / 2-3556	Sázava	2	venkovská usedlost	

PŘÍRODNÍ ZAJÍMAVOSTI (ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ PŘÍRODY)

<i>Název</i>	<i>Status</i>	<i>Výměra dle GIS (ha)</i>	<i>Katastrální území</i>	<i>Vyhlášeno</i>
Ve Studeném	Národní přírodní rezervace	30,30 (18,40 vyhlášené ochranné	Samechov	Výnos Ministerstva školství a národní osvěty č. 27.921/35 ze dne 19. 3. 1935

NÁVES V LENSEDLÍCH

MEDNÍK

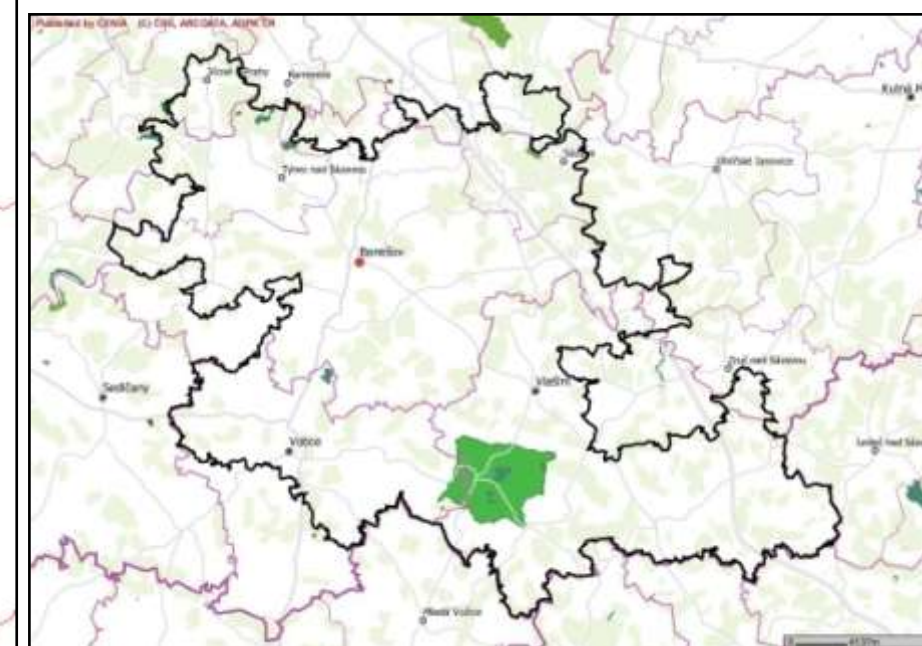
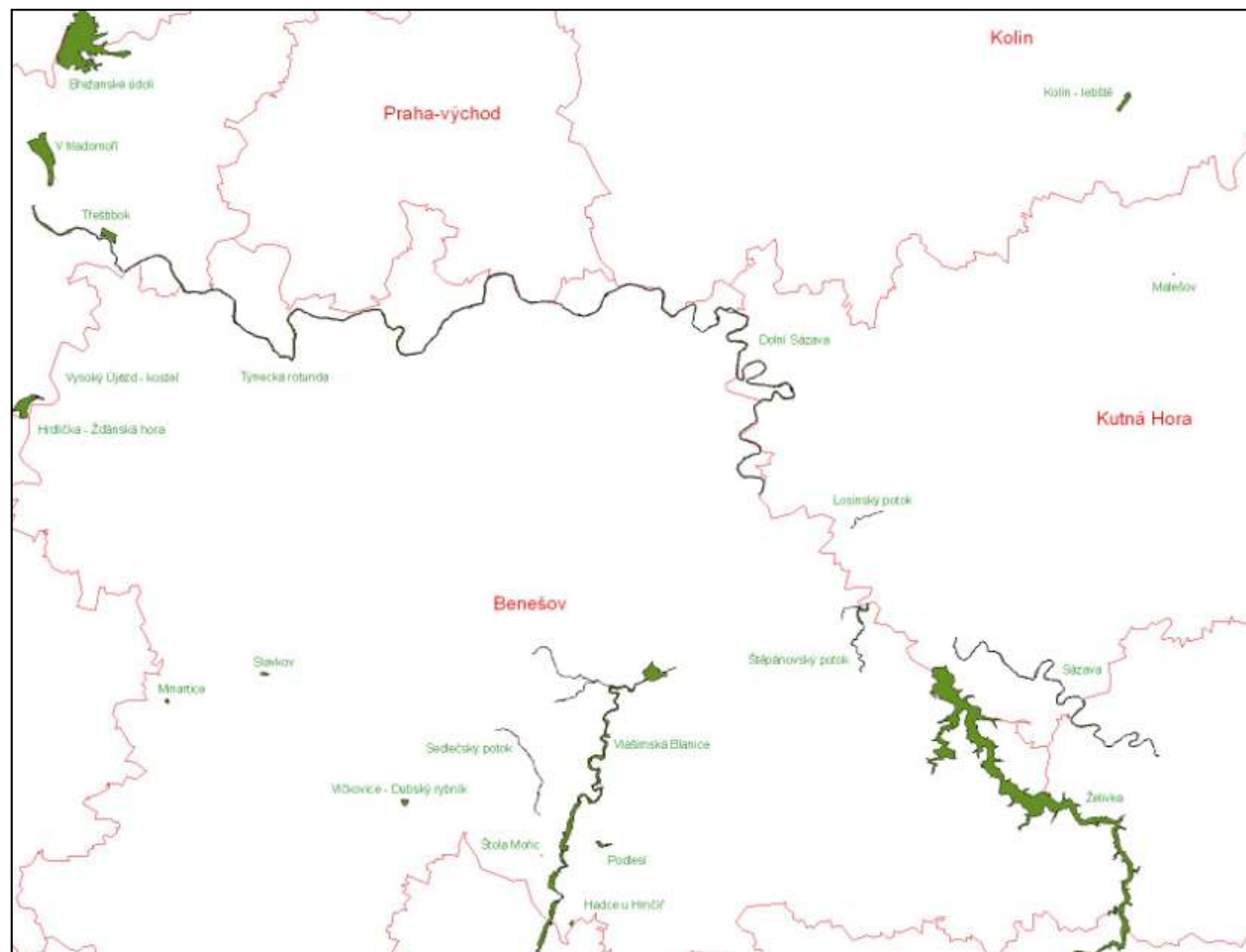
ŘEKA SÁZAVA

VLČÍ ROKLE

<i>Název</i>	<i>Status</i>	<i>Výměra dle GIS (ha)</i>	<i>Katastrální území</i>	<i>Vyhlášeno</i>
		pásmo)		
Medník	Národní přírodní památka	19,02	Hradištko pod Medníkem	Výnos Ministerstva školství a národní osvěty č. 143.547/33-V ze dne 31. 12. 1933 Výnos Ministerstva školství a národní osvěty č.14.779/42 ze dne 11. 2. 1942 Vyhláška Ministerstva životního prostředí ČR č. 190/2000 Sb ze dne 22. 6. 2000
Na Stříbrné	přírodní památka	4,11	Český Šternberk	výnosem MK ČSR čj. 16.051/72 ze dne 29. 12. 1972 s účinností od 9. 3. 1973
VLČÍ rokle	přírodní památka	5,81	Krhanice	vyhláška Okresního národního výboru Benešov ze dne 1. 11. 1990 s účinností od 15. 11. 1990 nařízení 3/2007 Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 13. 8. 2007 s účinností od 22. 9. 2007
Hornopožárský les	přírodní park	3 465,00	Krhanice, Týnec nad Sázavou	nařízení OkÚ Benešov č. 1/2002
Střed Čech	přírodní park	9 890,00	lesnaté břehy Vltavy a Sázavy u soutoku	vyhláškou ONV Praha západ a Benešov, 1990
Čížov	přírodní rezervace	56,79	Týnec nad Sázavou, Čakovice u Řehenic	vyhláškou ONV Benešov ze dne 15. 11. 1990
Grybla	přírodní rezervace	53,19	Krhanice	vyhláškou ONV v Benešově, ze dne 6. 12. 1985 s účinností od 1. 1. 1986

Natura 2000

PENSION HORKA

TŮMŮV CHABĚŘICKÝ MLÝN

SPORTHOTEL KÁCOV

SLUŽBY - MARKETINGOVÝ PRŮZKUM ÚZEMÍ

UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ

<i>Název</i>	<i>Místo</i>	<i>Říční km</i>	<i>PSČ</i>	<i>Adresa</i>
RS Kovací Hamr	Vlastějovice	117,2	285 22	Kounice 24
Rekreační zařízení a vodácké tábořiště RADOST	Vlastějovice	117	285 22	Vlastějovice
Tábořiště MEXICANA - Budčice		116		
Penzion u Sázavy	Vlastějovice	114	285 23	Vlastějovice 122
Chatový kemp Vlastějovice		111		Březina
Autokemp a chatová osada Horka	Horka II.	108,5	285 22	Horka II. Zámeček 1
Penzion a kemp Buda	Horka II.	108,5	285 22	Buda 10
Vodácké tábořiště U KOUPADLA	Zruč nad Sázavou	105,5	285 22	
Ubytovna Na Ostrově	Zruč nad Sázavou	105,2	285 22	Nábřeží 74
Chatový kemp "V Rákosí"	Zruč nad Sázavou	104,4	285 22	Ke Stadionu 42
Hotel Bařov	Zruč nad Sázavou	104	285 22	Náměstí Míru 594
Hotel Tůmův Chaběřický mlýn	Chabeřice	101,2	285 22	Chabeřice 18
Tábořiště kemp "U Kouzelníka"	Kácov	88,6	285 09	pod jezem
Veřejné tábořiště Kácov	Kácov	88,4	285 09	za mostem
Sporthotel Kácov	Kácov	85,3	285 09	V Hájku 307
Masarykův tábor YMCA Soběšín	Soběšín - Otryby	79,6	285 06	Soběšín - Otryby
Parkhotel Český Šternberk	Český Šternberk	76	257 27	Český Šternberk 46
Pension Čtyřlístek	Český Šternberk	75,9	257 27	Český Šternberk 45
Hotel Vesna	Český Šternberk	75,8	257 27	Český Šternberk 78
Pension U mlýna	Český Šternberk	75,5	257 27	Český Šternberk 95
Veřejné tábořiště Český Šternberk	Český Šternberk	75,1	257 27	pravý břeh 60 m od jezu u nádraží
Kemp Na Břečkárně	Rataje nad Sázavou	69,5	285 07	Nádražní 275
Ratajská Čtrnáctka	Rataje nad Sázavou	69,5	285 07	Náměstí Míru 14
Chatový tábor Oáza	Rataje nad Sázavou	69,2	285 07	Nádražní
Penzion a kemp Kuchelník	Rataje nad Sázavou	68,1	285 07	Rataje n. Sázavou 128
Hotel Alex	Rataje nad Sázavou	67,1	285 07	Ledečko 31
U Čiháků	Ledečko	67,1	285 07	Ledečko
Sportareál Samopše	Sázava	61,9	285 06	Samopše 29

<i>Název</i>	<i>Místo</i>	<i>Říční km</i>	<i>PSČ</i>	<i>Adresa</i>
Osada na řece Sázavě	Sázava	60,6	285 06	Samopše
Tábořiště rekr. zařízení U LANOVKY	Sázava	59,8	285 06	Sedliště
Kemp Atom	Sázava	59,6	285 06	Sázava-Sedliště
Penzion a chaty Sázava	Sázava	57,4	285 06	Sedliště 358
Rekreační středisko CÍL	Sázava	57,4	285 06	Sedliště 171
Sázavský ostrov	Sázava	55,2	285 06	Poznaňská 297
Pension a vinárna Na růžku	Sázava	54,9	285 06	Na závrtku 3
Tábořiště Pod Vrbou	Sázava	54,7	285 06	Sklářská 275
Ubytování v soukromí Sázava	Sázava	54	285 06	Klášterní 152
Ubytování (soukromé) Božena Beranová	Sázava	54	285 06	Uhlířskojanovická 15
Hotel Sázava	Sázava	53,9	285 06	Benešovská 44
U hrocha	Sázava	53	285 06	Průmyslová 333
Veřej. tábořiště a sport. areál VANÍČEK	Chocerady	46	257 24	Chocerady
Klub Lávka Chocerady	Chocerady	45,9	257 24	Chocerady 222
Hotel Ostende	Chocerady	43,8	257 24	Chocerady 83
Tábořiště u rest. U KUŽELKŮ	Chocerady	41,5	257 24	Hvězdonice
Outdoor centrum Poddubí	Ondřejov	38,8	251 65	Poddubí 300
Veřejné tábořiště KORMORÁN	Zlenice	37,6	257 22	K Přívozu 24
Nouzové tábořiště při plovárně Senohraby		37,6		
Penzion Sázavka	Zlenice	37,5	257 22	Lipová 41
Pension Panda	Zlenice	37,4	357 22	Zlenice 81
Hotel Hláška	Zlenice	37,4	257 22	Míru 44
Hotel Relax Javorník	Čtyřkoly	37	257 22	Javorník 43
Alexandra pension – vinárna	Čerčany	33,7	257 22	Mračská
Tábořiště Čerčany	Čerčany	33,6	257 22	Sázavská
Nouzové tábořiště v Poříčí nad Sázavou	Poříčí nad Sázavou	30,6	257 21	za mostem
Nouzové tábořiště při ubyt. PREFA	Městečko	29	257 21	200 m pod jezem
Hotel Lauřím	Nespeky	27,7	257 22	Benešovská 42
Nouzové tábořiště Zbořený Kostelec	Zbořený Kostelec	22,5	257 41	Zbořený Kostelec
Penzion U Holubů	Týnec nad Sázavou	22,5	257 41	Zbořený Kostelec 172
Stanový tábor FK Metaz	Týnec nad Sázavou	19,7	257 41	K Náklí 509
Hotel Nad řekou	Týnec nad Sázavou	19,35	257 41	Ing. Fr. Janečka 511
Hostinec u Sázavy	Týnec nad Sázavou	19,3	257 41	Chrást II. čp.240

PENSION ČTYŘLÍSTEK ČESKÝ ŠTERNBERK

NA OSTROVĚ - SÁZAVA

HOTEL NAD ŘEKOU TÝNEC NAD SÁZAVOU

MLÝN BREJLOV

NA OSTROVĚ - SÁZAVA

SPORTHOTEL KÁCOV

<i>Název</i>	<i>Místo</i>	<i>Říční km</i>	<i>PSČ</i>	<i>Adresa</i>
Mlýn Brejlov	Týnec nad Sázavou	17	257 41	Břežany 29
Club Démon - pension	Krhanice	15	257 42	Prosečnice 12
Hotel Troníček	Jílové u Prahy	9,9	254 01	Žampach 2
Pension FEO	Hradištko pod Medníkem	3,8	252 09	Pikovice 26
Rekreační zařízení Katka	Hradištko pod Medníkem	3,8	252 09	Pikovice 1508
Veřejné tábořiště Pikovice	Osada Pikovice	3,4	252 09	Hradištko

STRAVOVACÍ ZAŘÍZENÍ

<i>Název</i>	<i>Místo</i>	<i>Říční km</i>	<i>PSČ</i>	<i>Adresa</i>
RS Kovací Hamr	Zruč nad Sázavou	117,2	285 22	Kounice 24
Rekreační zařízení a vodácké tábořiště RADOST	Zruč nad Sázavou	117	285 22	Vlastějovice
Restaurace Stará škola	Vlastějovice	114,35	285 23	Vlastějovice 46
Autokemp a chatová osada Horka	Zruč nad Sázavou	108,5	285 22	Horka II. Zámeček 1
Penzion a kemp Buda	Zruč nad Sázavou	108,4	285 22	Buda 10
Restaurace Na Ostrově	Zruč nad Sázavou	105,2	285 22	Nábřežní 74
Chatový kemp "V Rákosí"	Zruč nad Sázavou	104,4	285 22	Ke Stadionu 42
Hotel Tůmův Chaběřický mlýn	Zruč nad Sázavou	101,2	285 22	Chabeřice 18
Tábořiště kemp "U Kouzelníka"	Kácov	88,6	285 09	pod jezem
Sporthotel Kácov	Kácov	85,3	285 09	V Hájku 307
Masarykův tábor YMCA Soběšín	Soběšín-Otryby	79,6	285 06	Soběšín-Otryby
Parkhotel Český Šternberk	Český Šternberk	76	257 27	Český Šternberk 46
Hotel Vesna	Český Šternberk	75,8	257 27	Český Šternberk 78
Pension U mlýna	Český Šternberk	75,5	257 27	Český Šternberk 95
Veřejné tábořiště Český Šternberk	Český Šternberk	75,1	257 27	pravý břeh 60 m od jezu
Kemp Na Břečkárně	Rataje nad Sázavou	69,5	285 07	Nádražní 275
Chatový tábor Oáza	Rataje nad Sázavou	69,2	285 07	Nádražní
Penzion a kemp Kuchelník	Rataje nad Sázavou	68,1	285 07	Rataje nad Sázavou 128
Hotel Alex	Rataje nad Sázavou	67,1	285 07	Ledečko 31

<i>Název</i>	<i>Místo</i>	<i>Říční km</i>	<i>PSČ</i>	<i>Adresa</i>
Sportareál Samopše	Sázava	61,9	285 06	Samopše 29
Osada na řece Sázavě	Sázava	60,6	285 06	Samopše
Kemp Atom	Sázava	59,6	285 06	Sázava-Sedliště
Penzion Sázava	Sázava	57,4	285 06	Sedliště 358
Sázavský ostrov	Sázava	55	285 06	Poznaňská 297
Tábořiště Pod Vrbou	Sázava	54,7	285 06	Sklářská 275
Ubytování v soukromí Sázava	Sázava	54	285 06	Kláštevní 152
Hotel Sázava	Sázava	53,9	285 06	Benešovská 44
U hrocha	Sázava	53	285 06	Průmyslová 333
Klub Lávka Chocerady	Chocerady	45,9	257 24	Chocerady 222
Hotel Ostende	Chocerady	43,8	257 24	Chocerady 83
Outdoor centrum Poddubí	Ondřejov	38,8	251 65	Poddubí 300
Veřejné tábořiště KORMORÁN	Zlenice	37,6	257 22	K Přívozu 24
Penzion Sázavka	Zlenice	37,5	257 22	Lipová 41
Hotel Relax Javorník	Čerčany	35,8	257 22	Javorník 43
Restaurace Pod Hradištěm	Čerčany - Lštění	35,35	257 22	Grégrova 10
Tábořiště Čerčany	Čerčany	33,6	257 22	Sázavská
Paluba	Čerčany	33,5	257 22	
Pizzerie Čerčanita (v hospici, nekuřácký provoz)	Čerčany	33,5	257 22	
Aretta (kulturní dům)	Čerčany	33,4	257 22	
Snack Bar (kulturní dům)	Čerčany	33,4	257 22	
Bistro – Restaurant „Na Barrandově“ (obchodní středisko)	Čerčany	33,4	257 22	
Bistro „Na Bendáku“	Čerčany	33,4	257 22	
Cukrárna U Jiříků	Čerčany	33,4	257 22	Růžkova 240
Alexandra vinárna	Čerčany	33,4	257 22	Mračská
Restaurace U Škvorů	Čerčany	33,2	257 22	Václavská 64
Stará Hospoda	Nespeky	27,7	257 22	Benešovská 1
Hotel Lauřím	Nespeky	27,7	257 22	Benešovská 42
Hostinec U Holubů	Týnec nad Sázavou	23	257 41	Zbořený Kostelec 172
Pizzeria Ristorante BRODIENTE	Týnec nad Sázavou	20,3	257 41	Brodce 18

PARKHOTEL ČESKÝ ŠTERNBERK

HOTEL ALEX LEDEČKO

STARÁ HOSPODA NESPEKY

NA STARÉ POŠTĚ KAMENNÝ PŘÍVOZ

HOTEL TRONÍČEK ŽAMPACH

<i>Název</i>	<i>Místo</i>	<i>Říční km</i>	<i>PSČ</i>	<i>Adresa</i>
Stanový tábor FK Metaz	Týnec nad Sázavou	19,7	257 41	K Náklí 509
Hostinec u Sázavy	Krhanice	19,4	257 42	Chrást II. čp.240
Vinárna Pod Věží	Týnec nad Sázavou	19,35	257 41	Hodějovského 174
Restaurace u Vrtišků	Týnec nad Sázavou	19,35	257 41	Pěší 194
Restaurace U Kamenné konvice	Týnec nad Sázavou	19,35	257 41	Klusáčkova 2
U Heřmanů	Týnec nad Sázavou	19,35	257 41	Týnec nad Sázavou 16
Disco club Šantán	Týnec nad Sázavou	19,35	257 41	Klusáčkova 2
Bistro Plecháč	Týnec nad Sázavou	19,35	257 41	Klusáčkova
Staročeská jídelna (Trojánek Václav)	Týnec nad Sázavou	19,35	257 41	Pod Hradištěm
Hotel Nad řekou	Týnec nad Sázavou	19,35	257 41	Ing. Fr. Janečka 511
Hostinec u Sázavy	Krhanice	19,35	257 42	Chrást II. čp.240
Mlýn Brejlov	Týnec nad Sázavou	17	257 41	Břežany 29
Club Démon - pension	Krhanice	14,9	257 42	Prosečnice 12
Restaurace na Staré poště	Kamenný Přívoz	11,2	252 82	Kamenný Přívoz 33
Restaurace U Vemenáče	Kamenný Přívoz	11,1	252 82	Kamenný Přívoz 12
Hospůdka U Hastrmana	Kamenný Přívoz	11	252 82	Kamenný Přívoz 283
Hotel Troníček	Jílové u Prahy	9,9	254 01	Žampach 2
Občerstvení U Kelímka	Hradištko pod Medníkem	3,5	252 09	na břehu řeky Sázavy - Pikovice
Restaurace U Dolejších	Hradištko pod Medníkem	3,5	252 09	Pikovice 19
Restaurace Na růžku (u pensionu Feo)	Hradištko pod Medníkem	3,5	252 09	Pikovice
Pension FEO	Hradištko pod Medníkem	3,5	252 09	Pikovice 26

VEŘEJNĚ PŘÍSTUPNÉ TURISTICKÉ CÍLE

REGIONÁLNÍ MUZEUM V JÍLOVÉM U PRAHY

Masarykovo náměstí 16, 254 01 Jílové u Prahy
 telefon: +420 241 950 791
 e-mail: info@muzeumjilove.cz
<http://www.muzeumjilove.cz>

Sídlem muzea je historická budova zvaná "Mince" v dolní části jílovského náměstí. Gotický dům sloužil do roku 1420 hornímu úřadu, zde královský hormistr vybíral od těžařů daně ve zlatě a zlato pro potřeby panovníka také vykupoval. Odtud bylo důlní

podnikání v okolí Jílového řízeno. Regionální muzeum v Jílovém u Prahy se věnuje vlastivědné práci pro okres Praha - západ (dolní Posázaví, střední Povltaví) a je současně specializovaným muzeem na těžbu zlata v České republice.

Štola sv. Josefa v Dolním Studeném je jedním z mnoha důlních děl významné části jílovského zlatonosného revíru – Kocourského žilného pásma. Štola je zakreslena na jedné z nejstarších dochovaných map jílovského revíru z roku 1730. Není tedy vyloučeno, že těžařské společnosti, pracující zde v 18. století, pokračovaly ve starém důlním díle, možná již z doby předhusitské (nejslavnější období těžby bylo ve 14. století).

Štola sv. Antonína Paduánského je vzdálená od štoly sv. Josefa cca 100 m. Jedná se o staré důlní dílo, ve kterém se naposledy pracovalo v první polovině 18. století. Trasa pro návštěvníky vede ve dvou úrovních, které jsou spojeny sedmi žebříky.

Štola Halíře je ražena moderním způsobem, představuje nejmladší epochu těžby zlata na jílovsku, neboť vznikla jako průzkumná štola v polovině 20. století. Hlavní chodba v délce 270 m kříží staré dobývky. Je zde umístěna miniexpozice důlního vybavení.

VOJENSKÉ TECHNICKÉ MUZEUM LEŠANY

257 42 Krhanice
telefon: +420 317 702 123, +420 317 702 130
e-mail: museum@army.cz
<http://www.vhu.cz>

Mezi obcemi Krhanice a Lešany u Týnce nad Sázavou se v prostoru bývalých dělostřeleckých kasáren nachází od roku 1996 expozice Vojenského technického muzea Vojenského historického ústavu Praha. V současné době ji tvoří více než 450 historických tanků, kanónů, motocyklů, obrněných, nákladních a osobních vojenských vozidel pocházejících z období od roku 1890 až do současnosti. Sbírky jsou široké veřejnosti prezentovány v devíti halách, pod šesti přístřešky a na volném prostranství. Rozsahem a složením svých sbírek, v nichž je zastoupen nejeden světový unikát, se toto muzeum řadí mezi nejvýznamnější evropské instituce svého druhu.

Unikátní je zejména sbírka československých vojenských dopravních prostředků z období 1918 – 1939 a kolekce kanónů systému Škoda. Expozičním pojetím se muzeum hlásí k moderním trendům prezentace sbírek technické povahy. Vzorem jsou od samého počátku britská muzea, která udávají krok současnému vývoji v této oblasti muzejnictví. V roce 2009 nově otevřeny dvě expozice – jedna venkovní věnovaná železničnímu vojsku a druhá vnitřní, tj. výstavní hala. Tato nová expoziční hala představí návštěvníkům rozsáhlou sbírku taktických a operačně taktických raket a protitankových řízených střel.

MĚSTSKÉ MUZEUM TÝNEC NAD SÁZAVOU

Hodějovského 48, 257 41 Týnec nad Sázavou
tel.: +420 317 701 051
e-mail: adriana.bursova@atlas.cz
<http://www.mestoty nec.cz>

Týnec nad Sázavou má velmi starou historii. Samo jeho jméno ukazuje, že na místě, kde se nachází týnecký hrad, na ostrohovitě stráni nad řekou, bývala v nejstarších dobách osada zatýněná, tj. opevněná - Týnec. Toto sídlo mělo pravděpodobně vztah k prastaré obchodní stezce, která vedla přes Sázavu kolem hradu Kostelec z jižních Čech na Prahu. Ke kamenné rotundě, jako

sakrálnímu objektu, patřil též sídelní objekt, odkrytý při výzkumu v roce 1969. Měl jen kůlovou konstrukci a pocházel asi z 11. století. Na jeho místě vznikl na přelomu 12. a 13. století kamenný románský palác a u něho později obranná hranolová věž při rotundě. Dnes je v budově paláce umístěno městské muzeum s expozicí Týnecké kameniny, jejíž výrobou byla obec v letech 1791 - 1866 proslulá. Dále se zde nachází expozice o historii města Týnce, koncertní a výstavní sál.

KLÁŠTER V SÁZAVĚ

Klášter 72, 285 06 Sázava
tel.: +420 327 321 177
e-mail: sazava@stc.npu.cz
<http://www.klaster-sazava.cz>

Klášter byl založen v roce 1032 knížetem Oldřichem a poustevníkem Prokopem. Nachází se zde expozice "Staroslověnská Sázava". Součástí prohlídky je barokní refektář a kapitulní síň s nástěnnými malbami ze 14. století. Můžete si prohlédnout barokní kostel zasvěcený svatému Prokopovi a pod ním kryptu s relikvií svatého Prokopa. V severní zahradě kláštera se nachází odkryté základy kostela sv. Kříže z 11. století. Novinkou roku 2007 byl objev bohaté barokní a gotické freskové výzdoby v křížové chodbě kláštera.

MUZEUM STŘEDNÍHO POSÁZAVÍ

Zámecká 1, 285 07 Rataje nad Sázavou
telefon: +420 605 728 450
e-mail: vks@atlas.cz

Muzeum provozuje vlastivědný klub Šternberk ve spolupráci s obecním úřadem v Ratajích nad Sázavou. Je zde instalována stálá expozice, týkající se historického a stavebního vývoje Ratají, včetně vývoje osídlení (archeologická část). Další prostory nabízejí návštěvníkům instalaci s tematickým zaměřením na středověk středního Posázaví. Expozice je doplněna množstvím informací o dalších stavebních a archeologických památkách této oblasti. Jednou ze zajímavostí je též zpřístupněné středověké sklepení, tzv. loch. Návštěvníci mají možnost prohlédnout si barokní část zámku, ve kterém je muzeum umístěno. Součástí prohlídky je výklad průvodce. V současné době probíhá rekonstrukce zámku.

HRAD ČESKÝ ŠTERNBERK

Český Šternberk 1, 257 27 Český Šternberk
tel.: +420 317 855 101, +420 317 855 166
e-mail: info@hradceskysternberk.cz
<http://www.hradceskysternberk.cz>

Snad každý návštěvník Posázaví si prohlédl tento pěkný gotický hrad a seznámil se s jeho historií. Hrad byl založen okolo roku 1241 na vysokém skalnatém ostrohu nad řekou Sázavou Zdeslavem z rodu Divišoviců. Pojmenoval jej podle svého erbovního znamení, zlaté hvězdy, Sternberg. Pozdně gotická přestavba vzhled hradu pozměnila. Prohlídková trasa vede patnácti místnostmi, vesměs bohatě vybavenými stylovým nábytkem, obrazy a koberci. Návštěvník si zde může prohlédnout jedinečnou sbírku grafických figurek a rozmanitých filigránních předmětů, obrázkový rodokmen, sbírku historických střelných a sečných zbraní, uměleckého porcelánu a loveckých trofejí a mnoho dalších zajímavostí. V sezóně sem proudí tisíce turistů také turistickými a cyklistickými trasami. Dnes je hrad ve vlastnictví rodu Sternbergů.

ZÁMEK ZRUČ NAD SÁZAVOU

Zámek 1, 285 22 Zruč nad Sázavou
telefon: +420 327 531 579

Kdy se přesně změnil hrad na zámek, není zcela jasné doloženo. Známý je až popis zámku z roku 1749. K úpravám pak došlo po požárech v letech 1781 a 1826. Dnešní podobu začal zámek získávat až přístavěním jednoho z křídel, což nechal provést český politik a publicista Jan Stanislav Skrejšovský někdy po roce 1872 a své jméno nechal zvětšit do omítky. Největší přestavbu provedli Adolf Schebek a jeho manželka hraběnka Emma. Projekty si nechali vypracovat u architekta Jana Vejrycha. Práce na přestavbě započaly v roce 1891 a součástí byla i přístavba zámecké věže.

Po roce 1989 na zámek uplatnili dědické nároky potomci Schebků. Věc se vyřešila v roce 2003, kdy došlo k dohodě mezi dědici a Městem Zruč nad Sázavou. Byly podepsány kupní a darovací smlouvy. V září roku 2006 byla zahájena 1. etapa celkové rekonstrukce zámku s pracovním názvem „Zručský zámek ožívá“. V této části se konečně od roku 1892 dočkala větší opravy zámecká věž a do původní podoby byly navraceny některé interiéry. Ve druhé polovině roku 2008 byla zahájena 2. etapa, která by trvat do prvního pololetí roku 2010. Z důvodu rekonstrukce zámku jsou prohlídky zámku, expozice panenek a výstupy na zámeckou věž zrušeny.

MLÝN BUDČICE

Mlýn Budčice 9, 285 23 Vlastějovice
telefon: +420 607 678 788
e-mail: jaroslavmlyn@email.cz

Jedinečně zachovaná kulturní památka slouží jako malé mlynářské muzeum. V Budčicích nad Sázavou se na okamžik vrátíme do starých časů, kdy se klapot mlýnů ozýval z každého údolí. Nenápadná budova vodního mlýna (dnes malé soukromé muzeum) ukrývá unikátně zachované mlecí zařízení z přelomu 19. a 20. století. Mlýn je momentálně až do odvolání pro veřejnost uzavřen.

ZŘÍCENINY HRADŮ

Zbořený Kostelec
Hrádek Zlenice
Hláska Zlenice
Stará Dubá
městečko Odranec
Čejchanův Hrádek
tvrz Kácov
zámek Horka

OSTATNÍ SLUŽBY PRO NÁVŠTĚVNÍKY A TURISTY

PŮJČOVNY LODÍ

<i>Název</i>	<i>IČ</i>	<i>Sídlo</i>	<i>Počet lodí</i>
BISPORT spol. s r.o. www.bisport.cz	47540311	Týnec nad Sázavou, Ing. Fr. Janečka 511	506 kanoí 99 raftů 10 kajaků
SAMBA, Anna Moravová www.pujcovna-lodi.cz	86576607	Praha-Dubeč, Dubeč, Nepovolená 1637	210
Dronte s.r.o. www.dronte.cz	27604543	Nad Vodovodem 8, 100 00 Praha 10	150
Sázava-Tour, Martin Sopr www.sazava-tour.cz	74379542	Husova 331, 251 67 Pyšely	50
Sázava – Petr Kovačka	48561410	Anenská ulice 285 06 Sázava-Černé Budy	33

CYKLISTIKA

<i>Název</i>	<i>IČ</i>	<i>Sídlo</i>	<i>Služba</i>
Prodej a opravy jízdních kol Václav Hruška	40926818	Čerčanská 112, 257 21 Poříčí nad Sázavou	servis, prodej
Cykloservis Jiří Břečka		Pražská, 285 06 Sázava	servis
CykloSPORT Jan Novotný	45127506	Jílovská 262, 257 41 Týnec nad Sázavou	servis, prodej
Bike servis Jan Onderčanin	71963642	Chrást nad Sázavou 170, 257 41 Týnec nad Sázavou	servis
BISPORT spol. s r.o.	47540311	Týnec nad Sázavou, Ing. Fr. Janečka 511	půjčovna

INFORMAČNÍ CENTRA

<i>Název</i>	<i>Ulice</i>	<i>Č.p.</i>	<i>PSČ</i>	<i>Město</i>	<i>E-mail</i>	<i>Telefon</i>
Čerčany	Sokolská	28	257 22	Čerčany	info@cercany.cz	317 776 154
Český Šternberk	Český Šternberk	27	257 26	Český Šternberk	ic-sternberk@posazavi.com	317 855 046
Rataje nad Sázavou	Zámecká	1	285 07	Rataje nad Sázavou	infocentrumrataje@seznam.cz	327 322 169
Sázava	Náměstí Voskovce a Wericha	280	285 06	Sázava	infocentrum@mestosazava.cz	327 320 763
Zruč nad Sázavou	Zámek	1	285 22	Zruč nad Sázavou	infocentrum@mesto-zruc.cz	327 531 329
Týnec nad Sázavou	Klusáčkova	2	257 41	Týnec nad Sázavou	ic@centrumtynec.cz	317 729 050

VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ PODLE CÍLOVÝCH SKUPIN

OBČANÉ: POČET RESPONDENTŮ: 197

Charakteristika a rozdíly od ostatních TO

Ve srovnání s ostatními TO je pociťována nabídka a kvalita ubytovacích služeb jako spíše nedostačující.

Pro tuto TO jsou typické památky a také jsou tahákem pro turisty.

Jezdí se kvůli poznání (28 %), turistice a sportu (20 %), relaxaci (15 %)

Lákat bychom je měli: na kulturní památky (77 %), cykloturistiku (10 %) a kulturní akce (7 %)

Co všechno může turisty nalákat:

„Zámek Konopiště, hora Blaník a její okolí.“

„Ladova stezka, příroda, kulturní akce - pouť + hudební produkce, gastronomie.“

„Ringhofferova hrobka, letní kino Kamenice, zámek Štiřín, Ladova krajina-Mikešova cesta, Velkopopovický pivovar.“

Co musí vidět a ochutnat

Kulturní památky (50 %), přírodu a její zajímavosti (19 %), pivo (11 %)

Tipy

„Chrám sv. Barbory, Vlašský dvůr, mince.“

„Zámek Konopiště, Jemniště, hrad Č. Šternberk, okolí řeky Sázavy, Vlašimský park, h. Blaník.“

„Vidět Konopiště, navštívit městskou památkovou rezervaci Kutná Hora, vodácký atraktivní řeka Sázava a její nezapomenutelná přírodní scenérie.“

...aby přijeli a zůstali déle:

Dostupnost a kvalita ubytování (38 %), sportovní příležitosti (13 %), dostupnost a kvalita stravování (11 %)

Nápady na to, co nabídnout:

„V Benešově chybí kvalitní plavecký bazén (aquapark), dobře vybavené kempy u Slapské přehrady.“

„Kemp s možností koupání, pro rodiny dětská hřiště u penzionů, hotelů a třeba i u restaurací, když se po cestě chtějí zastavit na chutném jídle.“

„Lepší služby (otvírací doba) apod., málo kultury, málo kin.“

„Vybudování základní infrastruktury v obci, zlepšení jejího vzhledu (neopravené usedlosti).“

V čem je nabídka TO nedostačující:

Dostupnost a kvalita ubytovacích služeb (35 %), propagace služeb a regionu (20 %), kulturní akce (14 %)

„Málo ubytovacích zařízení, nedostatečný doprovodný program (divadlo, koncerty, večerní programy v památkách).“

Další postřehy:

„Málo příležitostí ke sportu a kultuře, nedostatečná informovanost o málo známých památkách, nízká propagace.“

Rozšíření nabídky kulturních akcí jako lákadla pro turisty.

Kam investovat:

Sportovní příležitosti (36 %), propagace služeb a regionu (29 %), do ubytovacích služeb (21 %)

Na co přišli:

„Zpřístupnění vodní nádrže Želivka.“

Zlepšit propagaci, činnost infocenter, orientace na obyvatele Prahy

Rozšíření služeb, např. půjčovny kol

Cykloturistika - zlepšit spolupráci s ČD - využít souběh železnice a řeky.“

„Pořádání zájezdů do Středočeského kraje.“

PODNIKATELÉ - POČET RESPONDENTŮ: 71

Charakteristika a rozdíly od ostatních TO

Ve srovnání s ostatními turistickými oblastmi v turistickém regionu Okolí Prahy by podnikatelé investovali z úvěru více do kulturních aktivit.

Ve srovnání s dalšími TO by podnikatelé investovali více do kulturních aktivit z financí z podnikatelské soutěže.

Podnikatelé by ve srovnání s ostatními TO nejvíce investovali do zprostředkovatelských služeb CR v případě neomezených finančních zdrojů.

Co musí vidět a ochutnat

Kulturní památky (65 %), přírodu a její zajímavosti (25 %), místní kuchyni (6 %)

Kam se vydat

„Řeka Sázava, hora Blaník, hrady Č. Šternberk, Konopiště, klášter v Sázavě, Jemniště.“

„Hezká místa podél Vltavy, výlety po řece, soutok Vltavy a Sázavy.“

V čem je nabídka TO nedostačující

Dostupnost a kvalita ubytovacích služeb (33 %), bazény, koupaliště a aquaparky (28 %), propagace služeb a regionu (22 %)

„Nedostatek kempů, koupališť apod. nedostatečná propagace regionu.“

„Nedostatek levného ubytování, nedostatek památek a zajímavých míst.“

Rozšíření nabídky v regionu orientované na zážitek

Sport (70 %), kulturní akce (23 %) a gastronomie (7 %)

Kam investovat – podnikatelský úvěr

Ubytovací zařízení (20 %), vlastní podnikání (15 %), kulturní zařízení a aktivity (15 %), propagace svého podnikání (15 %)

Návrhy investic některých podnikatelů

„Zřízení expozice (multimediální) v kapli Božího těla, téma - Jak se stavěly katedrály.“

„Rozvoj zázemí, centra, obnova vybavení, nové technologie, nástupní a výstupní místo na řece, značení řeky.“

Kam investovat – výhra v podnikatelské soutěži

Sportovní příležitosti (25 %), kulturní zařízení a aktivity (18 %), zprostředkovatelské služby v cestovním ruchu (15 %)

„K vybudování koupaliště protože v Benešově žádné pořádné není.“

„Investoval bych je do vývoje regionu po turistické stránce (cyklostezky, oprava památek...).“

Kam investovat – neomezené finanční prostředky

Sportovní příležitosti (35 %), kulturní zařízení a aktivity (21 %), zprostředkovatelské služby v cestovním ruchu (17 %)

Zajímavé nápady

„Kolem řeky Sázavy, velký potenciál v rozvoji cestovního ruchu.“

„Vybudování velkého areálu s restaurací, sportovním zařízením aby přilákal turisty a návštěvníky kraje.“

SAMOSPRÁVA - POČET RESPONDENTŮ: 28

Charakteristika a rozdíly od ostatních TO

Ve srovnání s ostatními TO v TR Okolí Prahy rozvoj CR nejvíce limitují finance.

Ve srovnání s ostatními TO v TR Okolí Prahy by byly nejvíce financovány ubytovací zařízení.

Jezdí se kvůli turistice a sportu (32 %), poznání (25 %) a relaxaci (23 %)

Lákat bychom je měli na kulturní památky (84 %), cykloturistiku (11 %)

„Český Šternberk - památky, dobrá dostupnost z Prahy - dálnice, příroda, klid.“

„Hora Blaník, zámek a zámecký park ve Vlašimi, celkem příroda, velké zastoupení lesů, o které se majitelé starají.“

...aby přijeli a zůstali déle:

Dostupnost a kvalita ubytovacích služeb (40 %)

Návrhy nabídek pro turisty

„Možnost ubytování, která v Kolovratech citelně chybí.“

„Vybudování koupaliště a sportovní vyžití, výše vstupného na hrad, jiné akce pořádané v okolí.“

V čem je nabídka TO nedostačující

Dostupnost a kvalita ubytovacích služeb (45 %), dostupnost a kvalita stravovacích služeb (27 %), bazény, koupaliště a aquaparky (18 %)

„Odstavná plocha, vodní plocha ke koupání, sportovní areál.“

Zhodnocení dosavadního vývoje CR

Limitován financemi (50 %), limitován nedostatkem ubytovacích kapacit (27 %), rozvíjí se (15 %)

Názory na úroveň CR

„Obec je známa převážně vodáky a cyklisty. Bezpečné cesty pro pěší a cyklisty, přístup je pouze po velice frekventované komunikaci - silnice II. tř..“

„V obci Chocerady se jedná především o využití cyklotrasy podél Sázavy a vodáckou turistiku, omezení nepocítujeme.“

Kam investovat

Dopravní spojení a dostupnost (23 %), propagace regionu (17 %), ubytovací zařízení (17 %)

„Vybudování chodníků a komunikací, propagaci obce, vybudování odstavných ploch a sportovišť.“

„Vybudování dalších ubytovacích kapacit.“

SROVNÁNÍ S OKOLNÍMI TURISTICKÝMI OBLASTMI

- Do všech tří turistických oblastí Středočeského kraje se jezdí především kvůli poznání, turistice a sportu a relaxaci
- Kulturní památky jsou největším lákadlem v jihovýchodní TO
- V severovýchodní TO jsou největším lákadlem cykloturistika, kulturní akce
- Kulturní památky jsou nejvíce typické pro jihovýchodní a západní TO
- Příroda a její zajímavosti jsou nejvíce typické pro jihovýchodní TO
- Pivo je nejvíce typické pro západní turistickou oblast
- Tradiční produkt je charakteristický pro severovýchodní TO
- Nedostatečná nabídka z hlediska propagace, dostupnosti a kvality ubytovacích služeb je typická pro jihovýchod TO
- Nedostatečná nabídka z hlediska dostupnosti a kvality stravovacích služeb je charakteristická pro západní TO
- Do ubytovacích služeb by nejvíce investovali v severovýchodní TO
- Místní kuchyně je nejvíce charakteristická pro severovýchodní TO
- Kulturní památky jsou nejvíce typické pro jihovýchodní a západní TO
- Příroda a zajímavosti jsou typické pro jihovýchodní TO
- Nedostatečná nabídka z hlediska dostupnosti a kvality stravovacích služeb je typická pro západní TO
- Do ubytovacího zařízení a do svého současného podnikání by nejvíce investovali z úvěru podnikatelé v západním TO
- Do kulturních zařízení a aktivit by nejvíce investovali z úvěru podnikatelé v jihovýchodní TO
- Nejvíce by podnikatelé investovali do svého podnikání v západním TO z peněz z podnikatelské soutěže

- Do kulturních zařízení a aktivit by nejvíce investovali z peněz ze soutěže podnikatelé v jihovýchodní TO
- Do ubytovacích zařízení by v případě neomezeného finančního zdroje investovali podnikatelé v severovýchodní TO
- Za relaxací, turistikou a sportem se jezdí především do jihovýchodní TO
- Kulturní akce jsou největším lákadlem v západní TO
- Cykloturistika je největším lákadlem v severovýchodní TO
- Nabídka je nejvíce nedostačující z hlediska dostupnosti a kvality stravovacích služeb v západní TO
- Finance nejvíce limitují rozvoj CR v jihovýchodní TO
- CR se nejvíce rozvíjí v západní TO
- Do ubytovacího zařízení by nejvíce investovali v jihovýchodní TO

ROZVOJOVÉ MOŽNOSTI ŘEKY SÁZAVY

SWOT ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Analýza SWOT je technika, která umožňuje hlubší poznání problematiky, a to jak zevnitř, ve vnitřních vazbách, tak z pohledu širších souvislostí. SWOT je zkratka anglických slov Strengths (přednosti), Weaknesses (nedostatky, slabé stránky), Opportunities (příležitosti), Threats (hrozby).

Analýza SWOT je metoda, která slouží pro

- shrnutí poznatků analytické části
- zdůraznění hlavních záměrů analýzy jednotlivých oblastí
- soustředění se nejen na slabiny, „problémy k řešení“
- hledání souvislostí
- změnu hrozeb v příležitosti

Kroky a postup zpracování analýzy SWOT

1. náčrt – koncept – analýzy zpracovatelem – konzultantem
2. oponentura a doplnění sborem expertů
3. extrakt ze SWOT jednotlivých oblastí do sjednocujícího závěru
  - V kvadrantu silné stránky jde o postižení jevů, které jsou v dané oblasti hlavním pozitivem, podstatou.
  - Kvadrant slabé stránky zachycuje negativní vnitřní podmínky rozvoje jednotlivých složek. Zejména byly postihovány deficity, absence nezbytných zdrojů a schopností, resp. chyby v jejich rozvoji.
  - Příležitosti jsou chápány jako současné nebo budoucí podmínky v prostředí, jevy, které mohou nastat, měly by to být vždy příležitosti reálné, dostupné a využitelné, které budou mít pozitivní dopad na jednotlivé složky.
  - V opačném smyslu je pohlíženo na hrozby. Ty mohou vzniknout i v delším časovém období nepříznivým vývojem některých významných činitelů – ekonomických, sociálních, demografických apod.

Kladem této techniky je možnost sledování souvislostí jevů mezi sebou a vzájemné podněcování myšlenek (některý jev může být silnou i slabou stránkou, hrozby se mohou překlopit v příležitosti apod.). Předem byly jednotlivé sféry rozděleny a sledovány ve svých subkapitolách.

V tomto případě byla řízená beseda SWOT analýzy uskutečněna na schůzce pracovní skupiny MAS. Během besedy byla témata probírána podle předem připravených archů s jednotlivými kvadranty, tak jak je vyplnili v předstihu zpracovatelé strategie. Archy byly vyvěšeny na tabuli a účastníci besedy stvrzovali nebo vyvraceli (připomínkovali) jednotlivá témata. Současně probíhalo hierarchické třídění faktů tak, že nejdůležitější skutečnosti byly podtrhávány. Záznamové archy jsou doloženy dále v textu.

Základní popis řeky Sázavy

- jedna z šesti velkých řek využívaných pro vodní turistiku
- výhoda blízkosti Prahy = atraktivní pro turisty
- krásná a atraktivní příroda (v okolí)
- dostupnost vlakem a další dopravou
- oproti minulosti je znečištění menší
- z technického hlediska – je znečištěna, asi největším zdrojem jsou chatové kolonie a domácí odpady (průmysl, naplaveniny = „čistá špína“), vodní díla (jezy + elektrárny) přináší velké kolísání hladiny, počet elektráren je stále stoupající
- výskyt vzácných živočichů (škeble, raci, ptáci ...)
- chráněné území NATURA 2000

Diskuse k definování hlavních problémových oblastí účastníky veřejného projednávání

Bylo definováno několik základních okruhů problémů.

- Sázava a rekreace
- Kolísání stavu vody
- Znečištění řeky

Sázava a rekreace

- o kapacita je spíše pro jednodenní výlety v dolním toku
- o střední tok je nevyužit
- o při nízkém stavu vody v určitých oblastech tok vůbec neteče
- o podíl „životního prostředí“ na řešení situace - často vede spíše k zákazům
- o při vyčerpání kapacity místních půjčoven jsou využívány půjčovny odjinud => nesníží se počet turistů => nutno přijmout princip regulace
- o Týnec – Pikovice – dominantně vyhledávaná oblast pro svou malou vzdálenost od Prahy
- o nadměrný vodní turismus – vyčerpání kapacity místních půjčoven – využívání pražských – zvýšení pražských turistů – zvýšení turistů na řece jako takových
- o problematika obecného užívání vod – zákon o mýtném neexistuje
- o nutno hledat kvalitu splutí jinak dojde k devastaci řeky
- o obava z administrativních komplikací splutí
- o odlehčit turismus na řece vytvořením dalších typů vyžití pro turisty (cykloturistika, pěší turistika ...)
- o ošetření splutí formou vyhlášky ministerstva
- o možnost ustanovit subjekt starající se o veškeré dění na Sázavě (vodní stráž)
- o soukromí majitelé pozemků na Sázavě by si najali „vlastního“ strážce
- o zpoplatnění splutí řeky, které by vybíraly půjčovny (celorepublikově)
- o poplatky půjčoven spojit s městem (jako účastníkem řízení a následné kontroly)
- o zjišťování možných cest (ministerstvo, kraj)
- o budování mostů a lávek
- o na horním toku nad Týncem – vybudovat Vzdělávací centrum vodních ploch (muzeum, turistické centrum...)
- o úprava starých vodních děl na památkové objekty a muzea
- o mola a stavby na vodě – nezapomenout na práva a podmínky při jejich výstavbě

Nabídky dalšího využití řeky

- chybějí tábořiště např. v Českém Šternberku
- problematika kvality tábořišť
- kdo bude mít zájem tábořiště zřídit a zodpovídat za něj
- vytvořit jednotnou organizaci (jeden velký projekt)
- problém není v nedostatku peněz, ale v majitelích kempů
- nutnost mít větší tlak z obcí a kontrol
- poskytnutí vodákům i další vyžití (cykloturistika)

Kolísání stavu vody

- hlavní příčinou je manipulace s jezy a s přehradou na Želivce (plynule malá voda)
- Želivka (v období sucha se ještě víc uzavře, při zvyšování více stoupá – nebezpečí pro turisty (ideálně zabránit skokovému odpouštění, připouštět za sucha)
- není stavěna pro regulaci, je to nádrž pro pitnou vodu - Želivka je nádrž s víceletým vyrovnaním
- možno se účastnit na sestavování regulačních řádů
- je město automatickým účastníkem v manipulačního řádu > lze řešit?
- není nadefinován pojem „rekreační plavba“ > není, kdo by se měl podílet na jednání o manipulaci
- dalším zdrojem kolísání vody jsou malé elektrárny
- technické problémy jak dokázat kdo to způsobil
- inspekce ŽP jen malé pravomoci a problematická spolupráce
- problém kontroly nedodržování

Znečištění řeky

- potřeba řešit místní kanalizaci a čištění vody rekreačních objektů
- bahnem zaneseny jsou pouze kraje řeky, zbytek řeky je čistý štěr a písek
- problém s kácením – musí se dosazovat (údržba břehu)
- v současnosti velké napadení olší – masový úhyn
- znečištění odpadky není pěkné, ale řece moc nevádí – dobře řeší projekt Čistá řeka Sázava
- aktivity občanského sdružení Sázava 21 na horním toku řeky směřují ke zlepšení vyčištění řeky od průmyslových a komunálních odpadů

Obecná shrnutí a doporučení

Největším problémem rekreace na řece Sázavě je velké zatížení na dolním toku, je třeba prověřit legislativní možnosti regulace a dál pokračovat v diskuzi o tomto tématu, jako nejlepší řešení se jevila společná dohoda obcí okolo řeky a zpoplatnění servisu spojeného s nástupem a výstupem do řeky, nutno zajištění kontroly – návrh vodní stráže

Problém s kolísáním stavu řeky je možno ovlivnit účastí na sestavování regulačního plánu nádrže Želivka, za rekreační plavbu není žádný partner (mohlo by být město Týnec nad Sázavou či Posázaví)

Prostředky na rozvoj turistického ruchu jsou potřeba směřovat spíše do středního toku řeky Sázavy od Týnce nad Sázavou proti proudu řeky. V části pod Týncem nad Sázavou investovat do doplňkových služeb a ubytovacích kapacit a vytvoření dostatečných kapacit sociálního zázemí pro velký počet turistů.

ROZVOJOVÉ ZÓNY

S – přednosti – silné stránky	W – nedostatky – slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • velké množství nevyužitých objektů • historické objekty podél vodního toku – mlýny, továrny • zastoupení méně významných kulturních památek = zámky, tvrze,	<ul style="list-style-type: none"> • nepřístupnost objektů z řeky • nedůvěra majitelů objektů ke spolupráci • zámky, tvrze a památkové objekty v soukromých rukou, ve

<ul style="list-style-type: none"> • hradiště, zříceniny, archeologické lokality) • vysoký podíl církevních památek a památek drobné architektury • zachované stavby lidové architektury (celá sídla) • železniční trať Posázavský Pacifik 	<ul style="list-style-type: none"> • špatném stavu a nepřístupné • devastace tradiční venkovské architektury • vysoký podíl objektů individuální rekreace (60 objektů individuální rekreace / 100 trvale obydlených objektů) • nezájem finančních partnerů o investice do služeb
O - příležitosti	T - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • obnova a zpřístupnění památek a parků, jejich využití pro cestovní ruch • rekonstrukce továrních objektů – brownfields na komplexy služeb a odpočinku s aktivním trávením volného času • využití tradičních témat pro zóny aktivního odpočinku – vorařství, mlýny, voda jako fenomén s energií 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanedbání rekonstrukce objektů v turistických lokalitách – ohrožení komplexního pohledu na Posázaví

SLUŽBY A INFRASTRUKTURA

S – přednosti – silné stránky	W – nedostatky – slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • příroda • zříceniny • řeka • vysoké krajinářské hodnoty • zastoupení významných kulturně historických památek (Český Šternberk, Sázava) • muzea (Týnec nad Sázavou, Lešany, Jílové, Rataje nad Sázavou) • tradice vodáctví a trampingu na Sázavě • čištění řeky při projektu Čistá řeka Sázava 	<ul style="list-style-type: none"> • propagace • přístaviště • levné ubytovací možnosti (campy, tábořiště) • brožura • mobiliář tras • malé využívání regionálních produktů • sezónnost cestovního ruchu • znečištění vodotečí a nádrží, málo míst ke koupání • nerovnoměrné rozložení zájmu a návštěvnosti památek • vynakládání peněz na neurčitou propagaci • malé kapacity pro ubytování v cestovním ruchu (hotely, penziony ...) • velmi nízký počet lůžek pro cestovní ruch v nižší cenové úrovni a větší kapacitě (45 lůžek) = tábořiště, autocampingy, turistické ubytovny, ubytování v soukromí • nízký počet lůžek i v penzionech a hotelích • malý počet provozoven služeb v cestovním ruchu (stravování, doplňkové služby ...) • nedostatečný marketing • nedostatečné informační značení, (chybí informace o atrakcích území pro turisty)
O - příležitosti	T - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • rekonstrukce • pastviny • lidové tradice • malá muzea • posílení tvorby regionálních produktů • využití blízkosti Prahy pro nabídku produktů cestovního ruchu • tvorba balíčků programů, ucelených nabídek • marketing a cílená propagace v cestovním ruchu (informační a propagační materiály, infocentra, internetové veletrhy, internet...) • informační značení v terénu • rozšíření ubytovacích možností (tábořiště, autocampingy, turistické ubytovny, letní byty, agroturistika, ubytování v 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečná údržba • provoz služeb na úkor místních obyvatel (hluk, odpady) • pokračující nezájem obyvatel o cestovní ruch • živelná suburbanizace krajiny (rodinné domy, rekreační objekty, nákupní centra, logistická centra, výrobně-komerční areály) • další chátrání a devastace památek • snižování financí na záchranu údržbu a obnovu památek • přetěžování některých lokalit (Sázava, Týnec, úsek řeky Týnec - Pikovice ...) • konkurence okolních regionů • nedořešené majetkové vztahy (i k pozemkům), nejsou pozemkové úpravy

<ul style="list-style-type: none"> soukromí...) • dobudování turistické infrastruktury (zřízení pro relaxaci a sport, koupaliště, cesty, značené turistické cesty, cyklostezky, vycházkové okruhy ...) • budování naučných stezek • zpracování nabídky cestovního ruchu tak, aby se plošně rozprostřely na celém území, různorodost nabídek cestovního ruchu • osvěta obyvatel ve vztahu k cestovnímu ruchu • podpora mimosezónní turistiky (agroturistika, cykloturistika, rybářství, kongresová turistika ....) • podpora podnikatelů, rozvoj spolupráce mezi podnikateli = různorodost nabídek cestovního ruchu • větší využití železnice pro cestovní ruch • správa břehů řeky • čistota řeky • budování infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu (cesty, můstky) • soulad výroby elektřiny s vodními sporty a příjmy z turistiky • vliv Želivky na řeku Sázavu • rybářství • rekreace a vodní sporty 	<ul style="list-style-type: none"> • střety mezi provozovateli cestovního ruchu a obyvateli • rozvoj „tvrdé“ formy turistiky • neřešení kolísání stavu vody s ohledem na rozdílné využívání
--	--

V oblasti **služeb a infrastruktury** lze říci, že území podél řeky Sázavy disponuje vysokým krajinným potenciálem, atraktivitou je vysoké zastoupení kulturně-historických památek (nadprůměrné), zámků, tvrzí apod., ale i prvků drobné architektury, zachované typické stavby lidové architektury, zachovaná malebná struktura sídel (zvláště v kontextu s krajinou). Slabou stránkou nezájem podnikatelské sféry i obyvatelstva o cestovní ruch, nedostatečný marketing, špatný informační systém, nedostatečné služby v cestovním ruchu (deficit ubytovacích kapacit), horší prostupnost krajiny. Příležitostí je zlepšení služeb v cestovním ruchu, doplnění sítě krátkodobého ubytování, tábořišť, pensionů, vybudování nástupních informačních bodů, též oprava a dobudování koupališť, cestní síť. Příležitostí je spolupráce mezi podnikateli, podpora podnikatelům, zpracování nabídek cestovního ruchu plošně pro celé území, osvěta obyvatel ve vztahu k cestovnímu. Hrozbou je možná devastace krajiny útlumem zemědělství (pustnutí pozemků), případné další zhoršování krajiny a životního prostředí v souvislosti s nedořešením technické infrastruktury (splaškové vody), případné poškození urbanistické struktury sídel novou nevhodnou výstavbou, a rovněž tlak na zástavbu volné krajiny – živelná suburbanizace. Hrozbou jsou nedořešené majetkové vztahy, chátrání a devastace památek, tvrdá turistika, přetěžování některých lokalit.

ORIENTAČNÍ SYSTÉMY

S – přednosti – silné stránky	W – nedostatky – slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • dostatečné značení cyklotras • výborné značení pěších turistických tras • částečné značení kulturních a turistických cílů (hnědé značení) • funkčnost regionálního infosystému, rozšíření infocenter a jejich činnosti a spolupráce • 	<ul style="list-style-type: none"> • neexistuje značení pro vodáky na řece • neexistující značení příjezdů k řece • značení – cílů, tras
O - příležitosti	T - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • možnost směřovat návštěvníky regionu tak, aby byl využit kompletní potenciál území • zvýšení povědomí návštěvníka o okolních zajímavostech • dopravní systém je v případě orientačního systému kombinovaný s reklamou 	<ul style="list-style-type: none"> • nevstřícnost odpovědných orgánů v oblasti umístování dopravního značení • nevyužití reklamního potenciálu • zklamání návštěvníků regionu blouděním

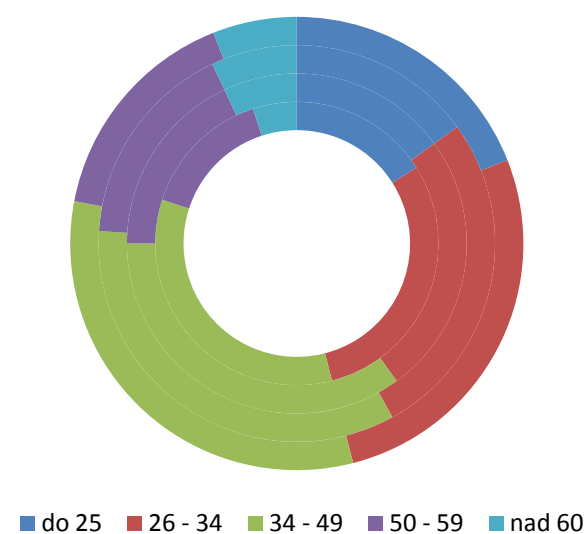
MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ INVESTIC DO ROZVOJE INFRASTRUKTURY ŘEKY

MARKETINGOVÝ MIX ŘEKY SÁZAVY A PŘÍLEHLÉHO ÚZEMÍ

Základním předpokladem veškerých rozvojových aktivit musí být naplnění potřeb zákazníka (turisty). Zákazník požaduje vysokou přidanou hodnotu služby, nízkou cenu, velké pohodlí a cílenou komunikaci. Je třeba si uvědomit, že zákazník nepotřebuje propagaci (tu potřebuje poskytovatel služby). V případě produktu se tedy tato studie zaměřuje na řešení potřeb zákazníka, u ceny zjišťujeme náklady, které zákazníkovi vznikají, u místa se zaměřujeme na dostupnost řešení a v případě propagace na oboustrannou komunikaci se zákazníkem.

SEGMENTACE

Segment demografický

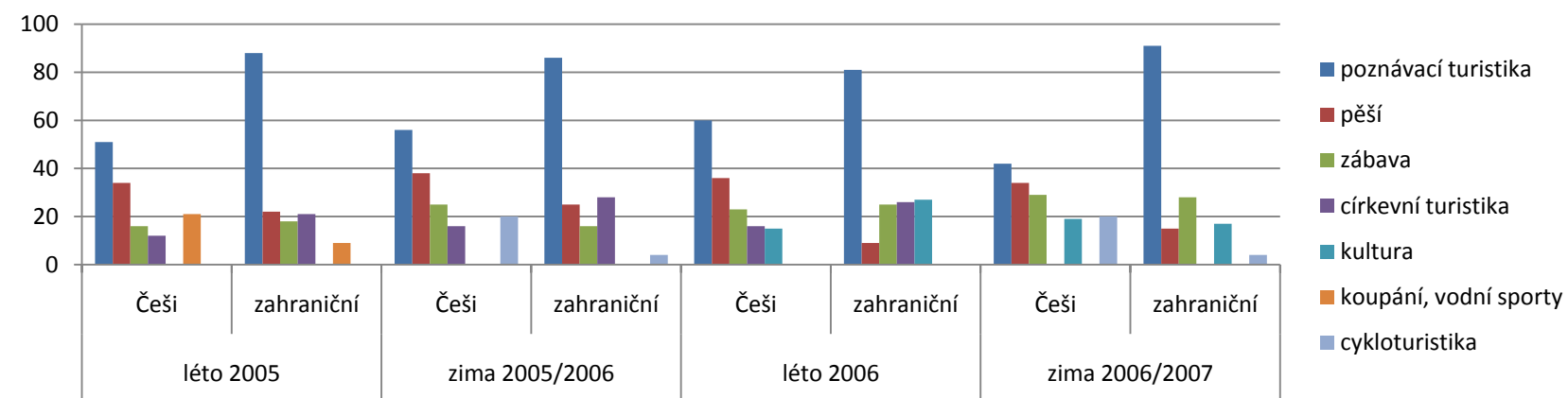
GRAF VĚKOVÉ STRUKTURY NÁVŠTĚVNÍKŮ REGIONU (2005 – 2007)

Segment psychologický

Jako hlavní důvod návštěvy regionu je uváděno poznávání.

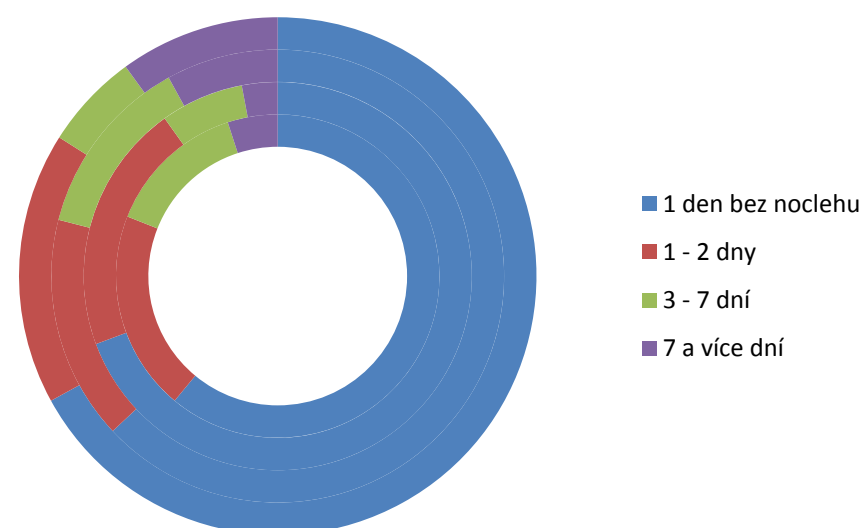
Léto 2005	Zima 2005/2006	Léto 2006	Zima 2006/2007
47 %	42 %	47 %	40 %

GRAF PRIMÁRNÍCH ZÁJMŮ NÁVŠTĚVNÍKŮ REGIONU

Segment podle kupního chování

GRAF DÉLKY POBYTU NÁVŠTĚVNÍKŮ (2005 – 2007)

Segment regionální

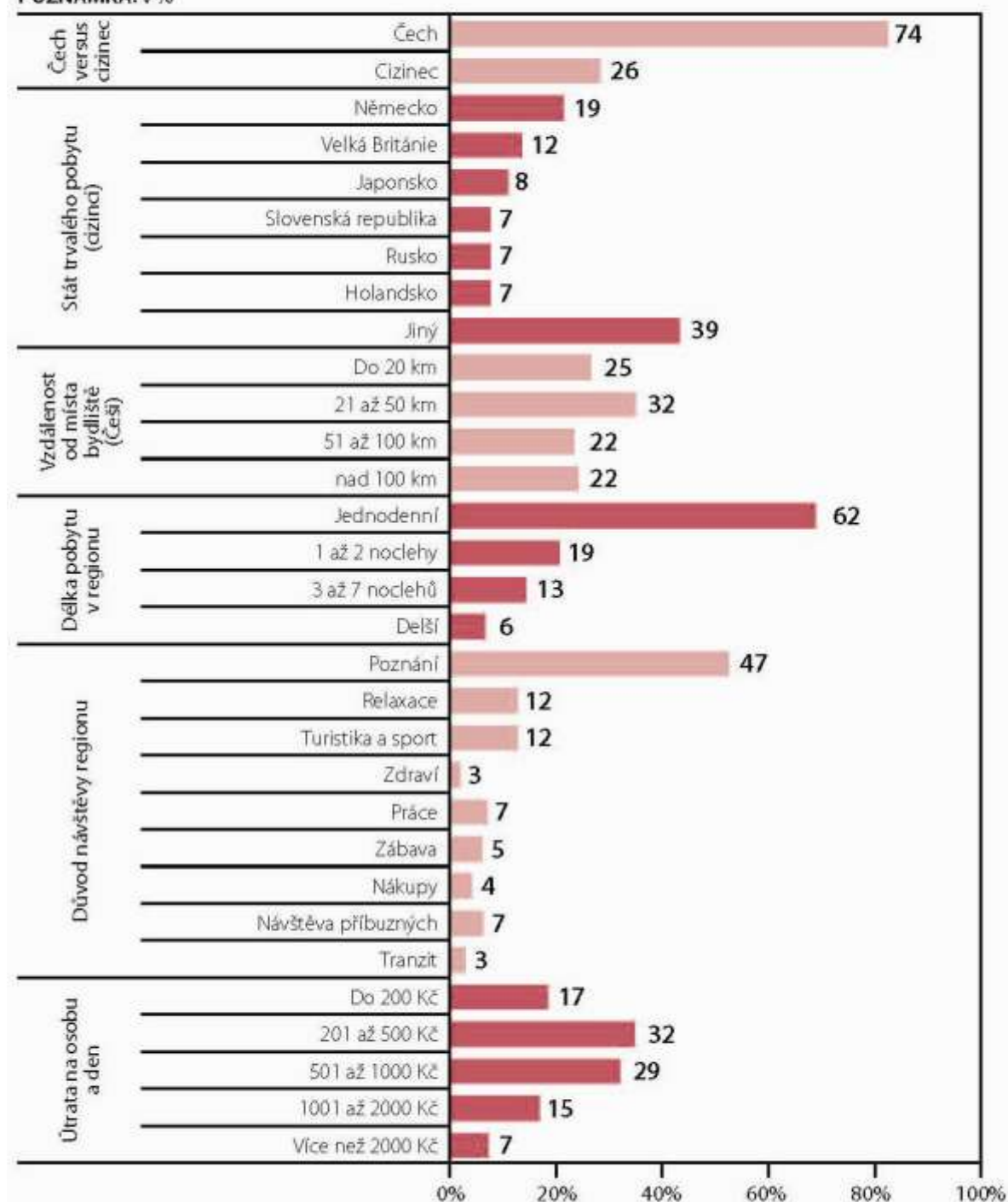
Největší počet návštěvníků regionu přijíždí z Prahy. V období mimo hlavní sezónu pak přijíždí návštěvníci z bližších regionů, de facto se jedná o pohyb obyvatel v rámci turistické oblasti.

Léto 2005	Zima 2005/2006	Léto 2006	Zima 2006/2007
Praha 23 %	Praha 17 %	Praha 26 %	Praha 16 %

OKOLÍ PRAHY: Profil návštěvníků (léto)

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n = 4870

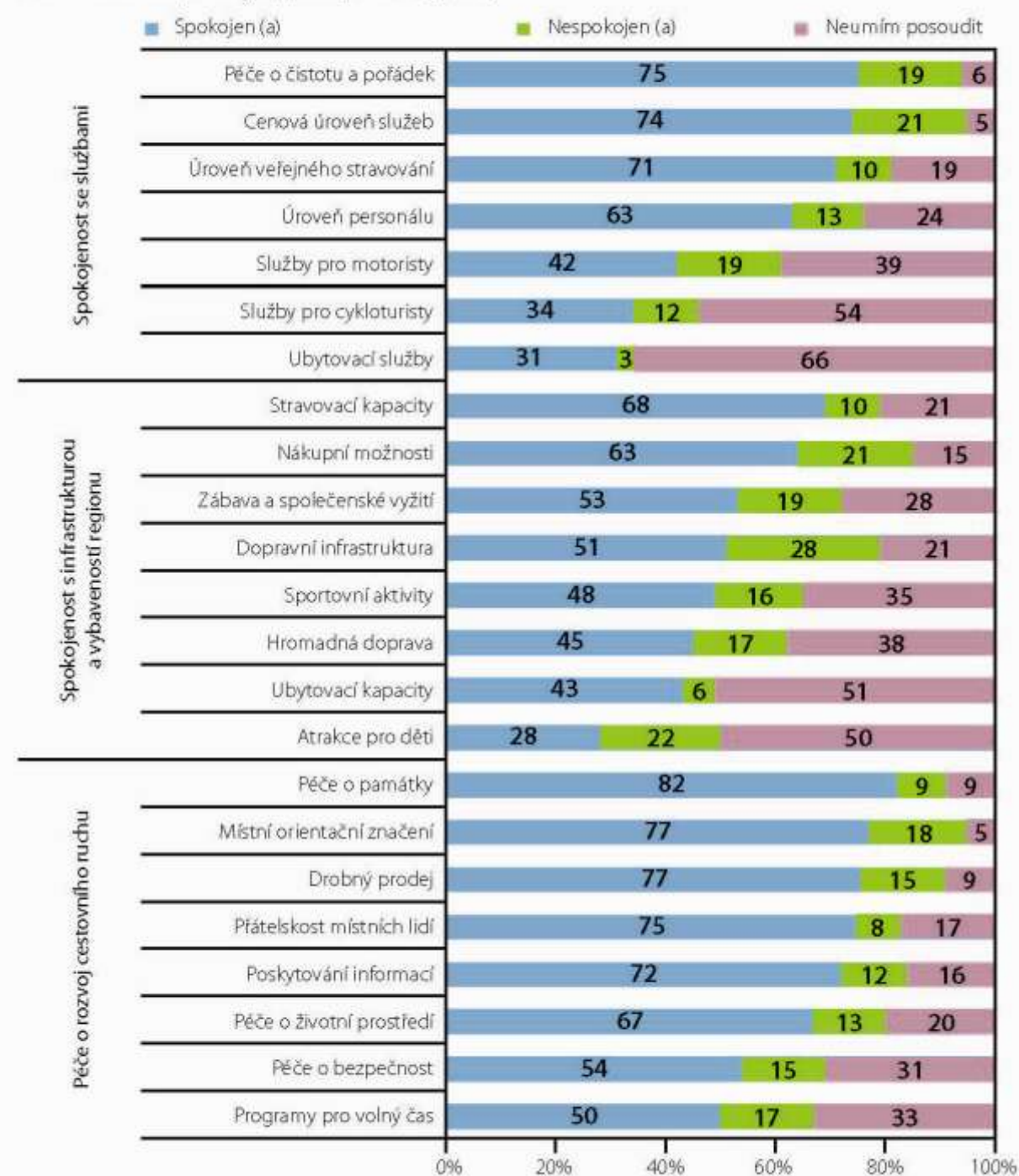
POZNÁMKA: v %

OKOLÍ PRAHY: Spokojenost s návštěvou (léto)

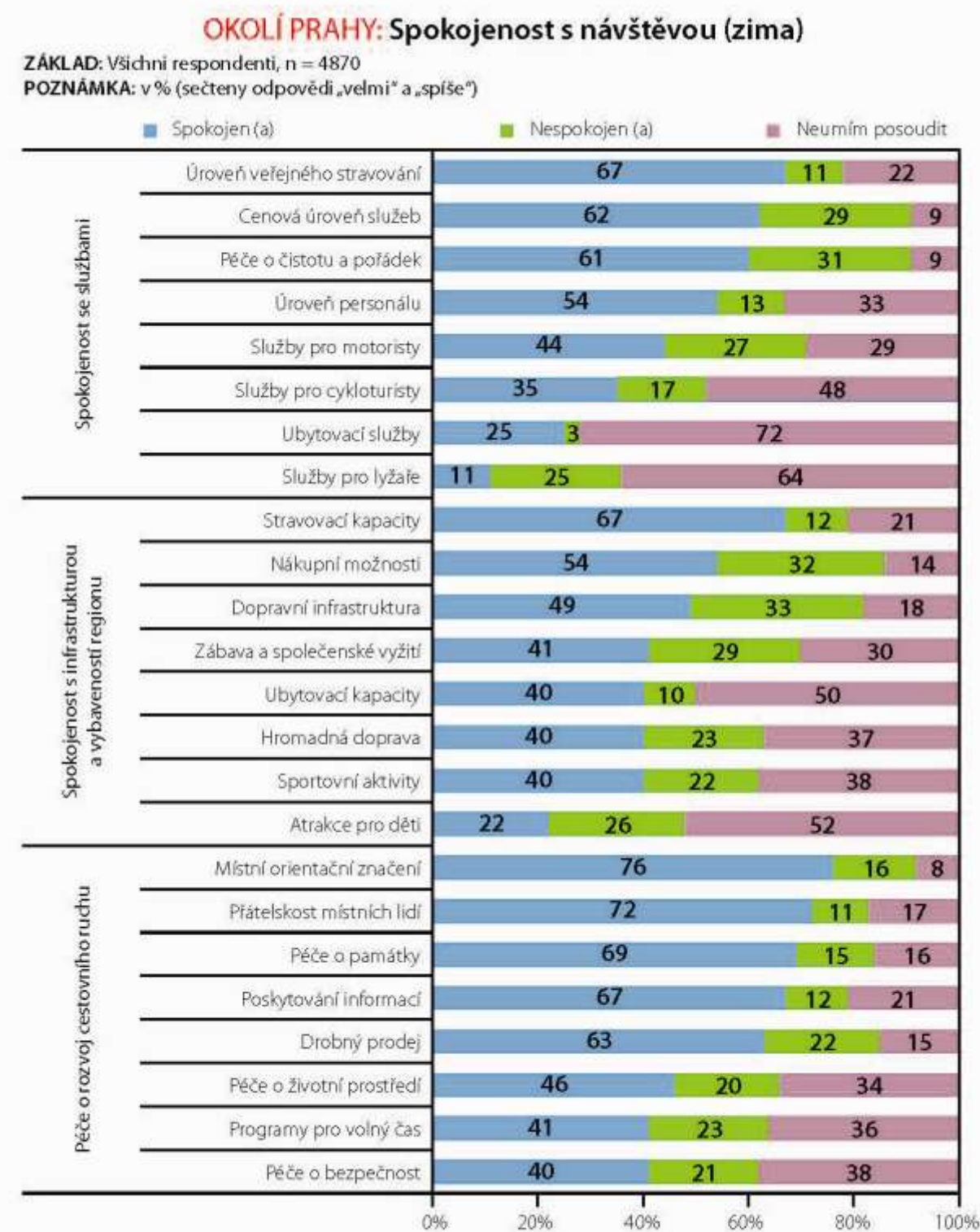
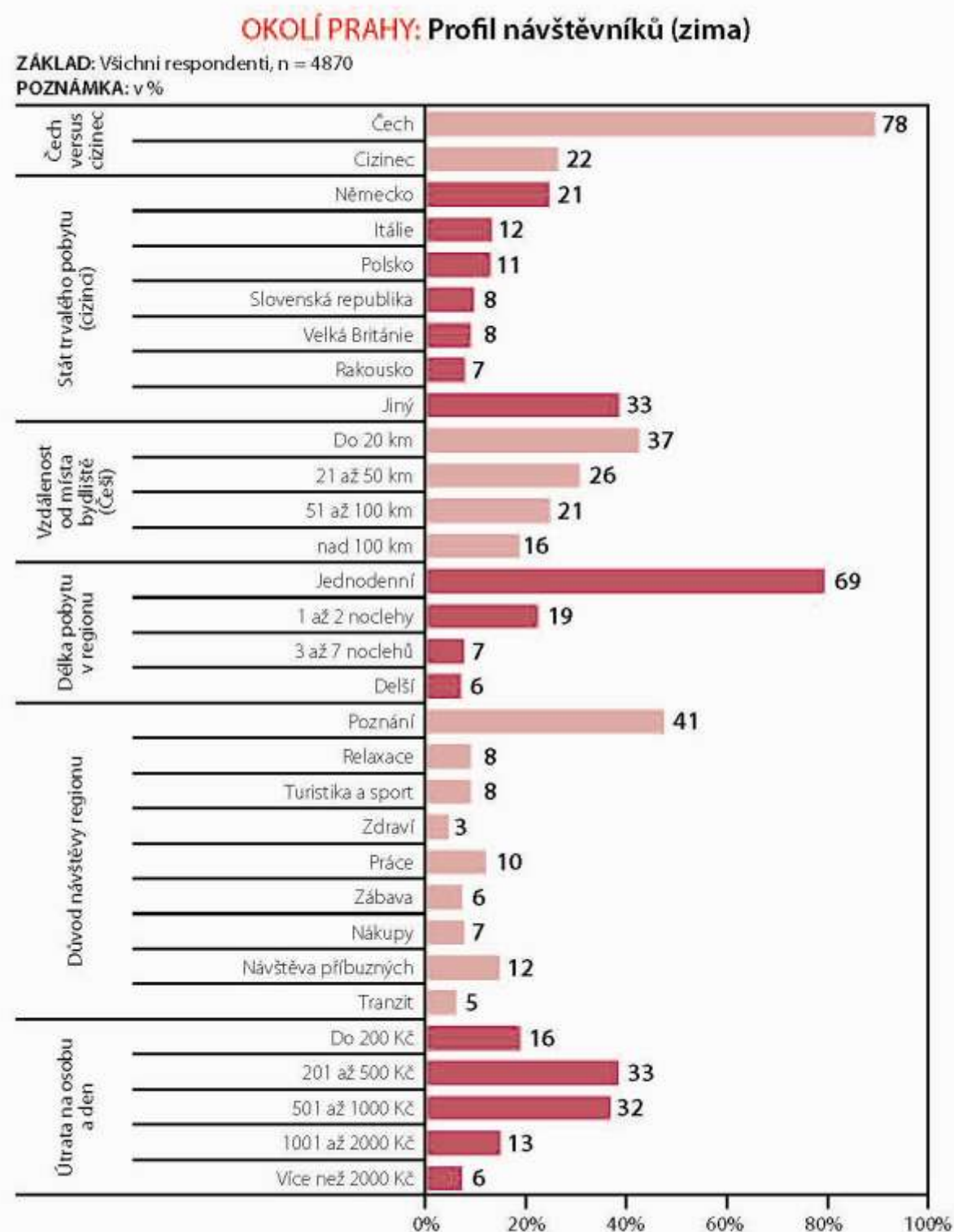
ZÁKLAD: Všichni respondenti, n = 4870

POZNÁMKA: v % (sečteny odpovědi „velmi“ a „spíše“)

ZDROJ: Monitoring návštěvníků v turistických regionech České republiky

V rámci monitoringu návštěvníků regionu od roku 2005 do roku 2007 byl stanoven profil návštěvníka regionu. Tato indikace byla rozdělena na období hlavní sezóny (léto) a období mimo sezóny (zima). V grafech výše je uvedeno vyhodnocení pro turistický region Okolí Prahy, kterému svou specifikací odpovídá také region kolem řeky Sázavy (velké množství památek, krásná příroda apod.). Data do tohoto šetření byla dodána z 1/4 právě z regionu Posázaví. Z toho důvodu můžeme tato data brát jako relevantní pro region řeky Sázavy. Výsledky

ZDROJ: Monitoring návštěvníků v turistických regionech České republiky

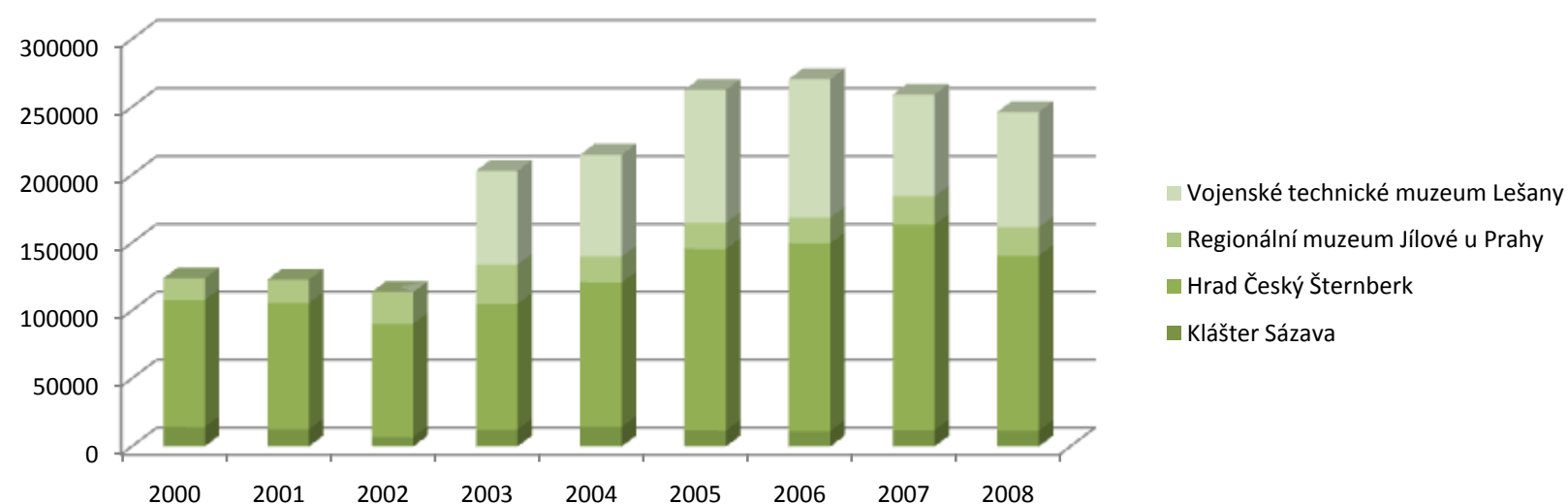

odpovídají i dalším lokálním statistickým šetřením v regionu prováděných Posázavím o.p.s. a informačními centry.

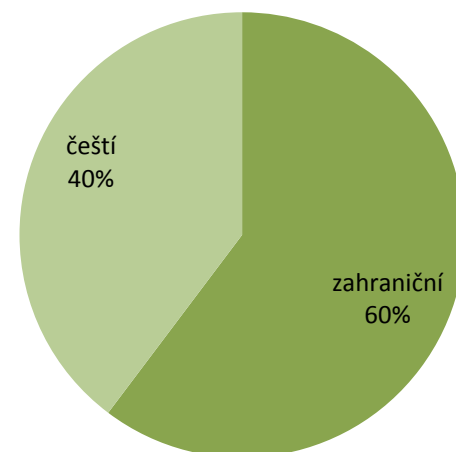
UMÍSTĚNÍ

Cestovní ruch v regionu řeky Sázavy výrazně ovlivňuje blízkost Prahy. Tento fakt přináší řadu výhod, zejména využití dobré dopravní dostupnosti regionu – autem, autobusem i vlakem. V hlavní letní sezóně do regionu přijíždějí návštěvníci nejčastěji automobilem (48 %), autobusem (25 %) nebo vlakem (17 %). Nejčastěji přijíždějí s partnerem, partnerkou, přáteli či známými (56 %). Převažují jednodenní pobyty (62%). 54 % přijíždí do regionu na opakovanou návštěvu. Hlavním důvodem návštěvy je poznání, které zmiňuje 47 % návštěvníků. Dalšími uváděnými důvody jsou relaxace (12%) a turistika a sport (12 %). Nejlákavějšími aktivitami regionu jsou poznávací turistika (63 %) a pěší turistika (30 %).

Téměř dvě třetiny návštěvníků tohoto regionu v regionu nepřenocují (62 %) a pětina nevyužije žádného stravovacího zařízení. 29 % turistů využívá k ubytování služeb hotelu, 22 % služeb penzionu. Ubytovaní u příbuzných či známých, popřípadě na vlastní chatě či chalupě dává přednost 19 %. V oblasti spokojenosti s péčí o rozvoj cestovního ruchu jsou respondenty nejvíce oceňovány péče o památky (82 %), místní orientační značení (77%) nebo drobný prodej (77 %). Návštěvníci regionu nejčastěji využívají informací z internetu a propagačních materiálů a průvodců (57 %).

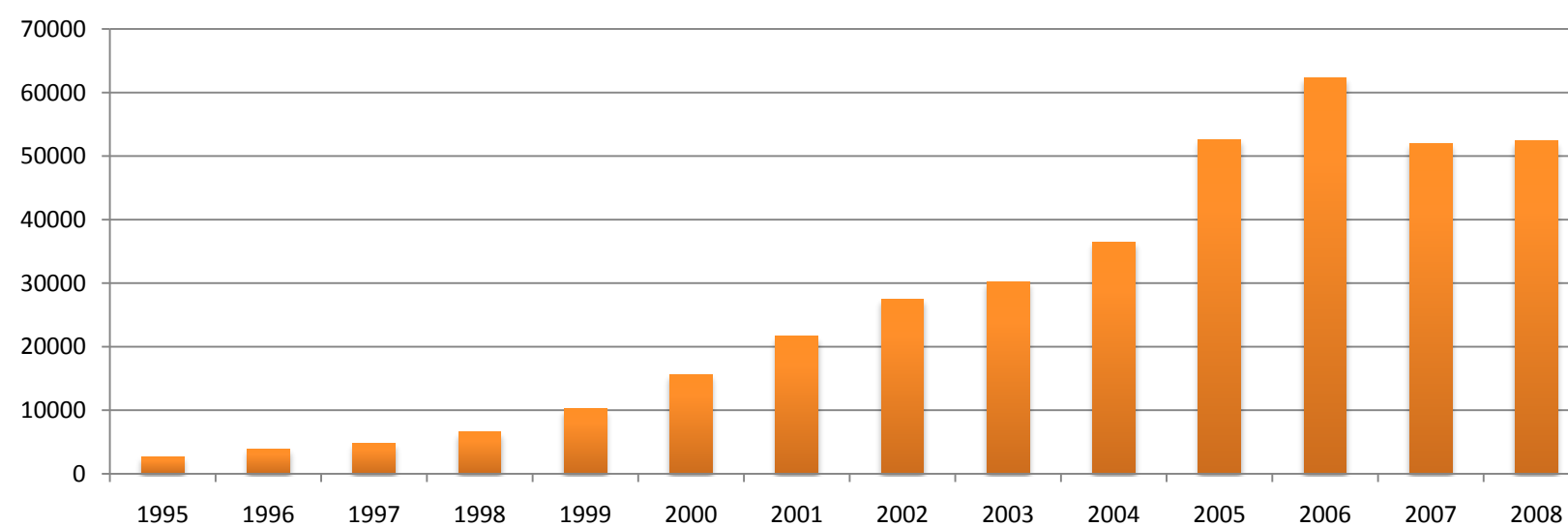

GRAF – NÁVŠTĚVNOST NEJVÝZNAMĚJŠÍCH TURISTICKÝCH CÍLŮ

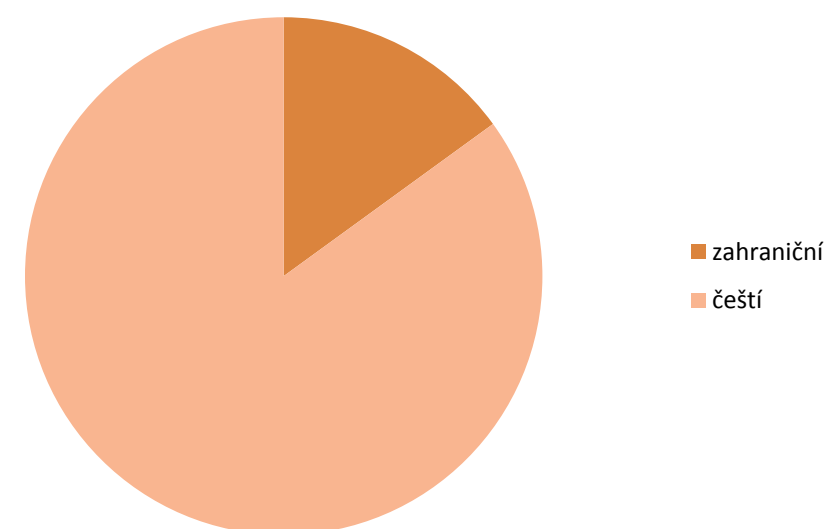

GRAF – PODÍL NÁVŠTĚVNÍKŮ HRADU ČESKÝ ŠTERNBERK

Vývoj počtu přepravených osob v největší sázavské půjčovně lodí. Tento graf signalizuje vývoj turistického využití řeky Sázavy v oblasti vodácké turistiky.

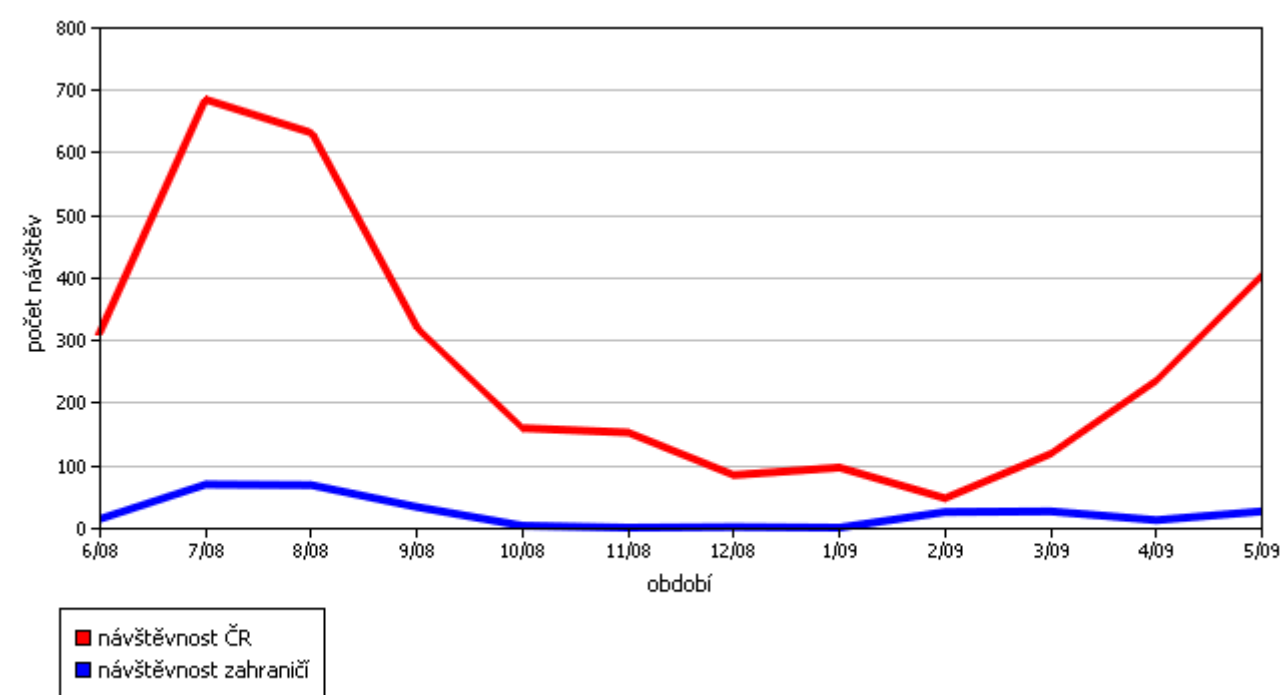

VÝVOJ POČTU PŘEPRAVENÝCH OSOB – BISPORT SPOL. S R.O.

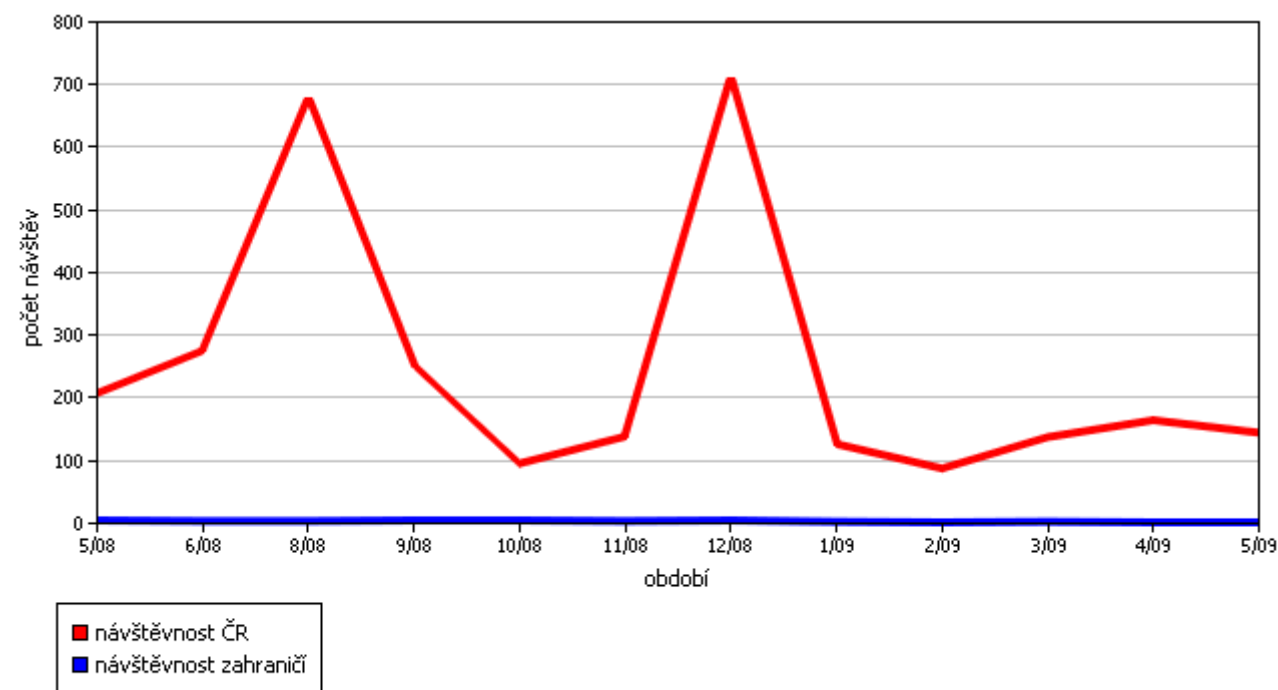
GRAF POMĚRU ZÁKAZNÍKŮ – BISPORT SPOL. S R.O.

U zahraničních návštěvníků tvoří ve Vodáckém a turistickém centru Bisport 50 % návštěvníci ze Slovenska.

NÁVŠTĚVNOST INFOCENTRA V TÝNCI NAD SÁZAVOU

NÁVŠTĚVNOST INFOCENTRA V ČERČANECH

PRODUKTOVÁ NABÍDKA (ZÁKAZNICKÁ HODNOTA)

PRODUKTOVÁ KOMBINACE

Pro oblast kolem řeky Sázavy doposud existuje jen velmi málo komplexních produktových nabídek. Nejlepší z nich je produkt firmy Bisport spol. s r.o. Splutí kaňonu řeky Sázavy. Tento produkt byl oceněn jako nejlepší v kategorii Vodní turistika soutěže portálu Kudy z nudy v roce 2009. Propojování dílčích služeb do komplexní nabídky pro turisty je jediným možným směrem ve zkvalitňování nabídky a také ve zvyšování pohodlí zákazníka.

Region disponuje velkou nabídkou dílčích služeb (půjčovny lodí, ubytování, stravování, doplňkové sporty), ale velmi málo dochází ke spolupráci jednotlivých subjektů. Právě motivace poskytovatelů služeb ke spojování do společných nabídek je možným směrem ke zvýšení zájmu zákazníků o region kolem řeky Sázavy.

CÍLOVÉ SKUPINY

Cílové skupiny dle statutu:

- rodiny s dětmi (26 až 48 let -> přes 60 %)
- jednotlivci (zejména mladší do 34 let)
- partnerské a manželské páry (tzv. „prázdné hnízdo“ - 50 až 59 let)

Doplňkové skupiny

- organizované skupiny mládeže
- organizované skupiny profesního cestovního ruchu (firmy, management a zaměstnanci firem)
- senioři

Cílové skupiny dle motivace:

- zájemci o poznávání (historie, architektura, sakrální památky, industriální památky, příroda)
- aktivní a rekreační sportovci
  - pěší turisté
  - cykloturisté
  - vodní turisté (vodáci)
  - rybáři

Doplňkové skupiny

- zájemci o odpočinek ve venkovském prostředí
- zájemci o zábavu
- firemní akce
  - vzdělávací
  - konferenční
  - outdoorové

Tyto cílové skupiny až na drobné odchylky korespondují s cílovými skupinami pojmenovanými v Programu rozvoje cestovního ruchu Středočeského kraje (aktualizace 2007).

Převážnou většinu návštěvníků regionu tvoří turisté z České republiky.

CENA A CENOVÁ POLITIKA (VYDÁNÍ ZÁKAZNÍKA)

Cenová politika

U veškerých služeb poskytovaných v regionu by se mělo jednat o stanovení ceny služby tak, aby byla dodržena návratnost investic s ohledem na dlouhodobou strategii. Ceny je třeba stanovit na základě objemu prodeje a množství prodaných kusů tak, aby se prodej a rozvoj služeb začal vyplácet. Taktéž je třeba porovnávat návratnost investice vzhledem k jejímu umístění a potencionálnímu počtu zákazníků a jejich přilákání. Poskytovatelé služeb by se měli zaměřit na jejich špičkovou kvalitu. Tato strategie si klade za cíl, aby konkrétní služba byla nejkvalitnější na trhu. Jelikož poskytovatel služby chce prodávat nejvyšší kvalitu, musí vynaložit velké náklady na vývoj a materiál pro základy služby a od toho se také odvíjí výše ceny služby. Mnoho zákazníků se také podle ceny řídí a myšlenka „čím dražší služba, tím je i kvalitnější“ je velmi zakořeněna. Zde je ovšem třeba nezklamat předpoklad zákazníka a za vyšší cenu neposkytnout nekvalitní službu.

Tvorba ceny

Cenu je třeba stanovovat podle vnímání zákazníka, podle hodnoty, kterou má služba pro zákazníka. Samozřejmě je třeba počítat se počítat se ziskem. Jde zde o užitnou hodnotu a stejně tak o značku, styl a prestiž poskytovatele služby. V regionu Posázaví by bylo vhodné vytvořit jednotnou značku pro služby a garantovat vysokou kvalitu služeb u těch poskytovatelů, kteří se ke společné značce přihlásí. Cena je pak odvislá podle vnímání služeb na trhu. Této značce je třeba zajistit přiměřenou reklamu, a jakou oblibu získá region Posázaví mezi zákazníky.

Propojování služeb a jejich cena

Při propojování služeb – tedy při vytváření produktového balíčku – nelze jen čistě sečíst jednotlivé dílčí ceny jednotlivých propojovaných služeb. Je třeba také přepočítat náklady na prezentaci dílčích služeb, zvážit možnosti propagace celku a také jakým způsobem bude produkt prodáván. Všechny tyto aspekty tvoří pak konečnou cenu produktu, který by měl reflektovat zájem zákazníků a nabízet přidanou hodnotu. Z pohledu zákazníka nesmí jít jen o „slepenec“ služeb, který si umí sestavit sám u internetu. Celkový produkt musí nabízet přidanou hodnotu, kterou si zákazník sám neumí připravit (např. vstup do nepřístupných prostor památkového objektu, návštěva „soukromých“ prostor, přednáška místního znalce, služba průvodce, donáška snídaně až ke stanu apod.). Nemusí se jednat o nákladné doplňkové služby, ale

v každém případě musí jít o zážitek pro zákazníka. Za tento zážitek pak může být účtována odpovídající cena. Při tvorbě ceny produktu nesmíme zapomenout na provizi pro prodejce. Finální cena pro zákazníka musí být stejná ze všech distribučních míst.

Provizní systém

Prodejcem (distributorem) služby či produktu mohou být cestovní kanceláře, cestovní agentury nebo ubytovatelé v regionu, a samozřejmě také jednotliví poskytovatelé dílčích služeb. V ceně služby i produktu musí být tedy počítáno s provizí (odměnou) za její prodej. Standardem se již stala 10 % provize z ceny bez DPH, ale záleží jen na dohodě jednotlivých poskytovatelů služeb, ale také na ochotě jednoho každého prodejce za tuto provizi produkt či službu prodávat. Podobný systém platí i pro internetový prodej. Do provizního systému je třeba také započítat slevy pro stabilní zákazníky (věrnostní systém, slevy).

PROPAGACE (KOMUNIKACE SE ZÁKAZNÍKEM)

MARKETINGOVÉ NÁSTROJE

Primárním cílem je vytvoření pozitivního obrazu regionu a s tím spojených kladných osobních referencí těch, kteří region již navštívili. S těmi, kdo již využili některou ze služeb v regionu, lze marketingově pracovat. Důležité je vytvářet databázi zákazníků, a pokud možnost sledovat jejich návraty do regionu. Pro tuto aktivitu velmi dobře slouží věrnostní systém. Prostřednictvím tohoto systému můžeme poskytovat slevy, distribuovat nové informace a nabídky.

Pro přilákání nových návštěvníků může dobře sloužit systém slevových kupónů na jednotlivé služby, distribuovaných prostřednictvím časopisů, informačních katalogů nebo formou elektronické komunikace.

KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE

Dosavadní vnitřní i vnější pohled na řeku Sázavu i region v její blízkosti je výsledkem historického vývoje spolu s vnímáním současných, postojů a projevů jeho obyvatel či návštěvníků. Region je vnímán jako vhodný pro vodáky, pro pobyt v přírodě a návštěvu kulturních památek. Tento image regionu je budován již od počátku 20. století – je tedy dlouhodobě zakořeněný a jeho změna by stála nepřiměřené finanční prostředky. Bohužel poslední roky přidaly další faktor pohledu na region – region s nedostatečnou kvalitou služeb. Tento faktor je způsoben osobní zkušeností návštěvníků a je předáván tím nejjistějším způsobem – osobní referencí dalším potenciálním návštěvníkům. Tento trend je bezpodmínečně nutné zvrátit.

V dnešní zrychlené době platí pro image regionu totéž, co pro první dojem. Nikdy nemáte takovou příležitost udělat dojem jako poprvé. Komunikace regionu Posázaví by měla stát na třech pilířích – vytváření pozitivního obrazu ihned po příjezdu návštěvníka, budování a prezentace kvalitních služeb a zkvalitňování pohodlí návštěvníka při jeho pobytu (orientační systém, jednotná vizualizace apod.).

V současné době neexistuje jednotný postup komunikace s návštěvníky regionu ani nebyla stanovena společná komunikační strategie pro subjekty pracujících v cestovním ruchu.

Personalizace komunikace

Pro komunikaci se zákazníky je třeba se zaměřit na zacílení komunikace. Pro zjištění základních podkladů pro tuto komunikaci je třeba vytvořit databázový systém prodeje. Ten bude shromažďovat obchodní informace o zákaznících – de facto se jedná o statistické šetření chování zákazníků, a umožní cílenou distribuci informací o novinkách a aktivitách v regionu. Zde je primárním cílem vytvoření on-line prodejního systému na www.posazavi.com, nejlépe pak provázaný systém s centrálními prodejními systémy.

TIŠTĚNÁ PROPAGACE

Vodácký průvodce Sázava – vydal SHOcart

Vodácký průvodce Sázava s podrobnou mapou 1:50 000 Brožura obsahující všeobecné informace o dané oblasti, popis přírodních zajímavostí, měst, obcí. Obsahuje aktuální kilometráž řeky, nákresy a snímky jezů. Vhodná pro použití na cestách. Mnohokrát aktualizováno.

VODÁCKÝ PRŮVODCE – ČESKO – vydal SHOcart

První a nejvýpravnější publikace o vodácké turistice v Česku obsahuje vodácké průvodce Vltavy, Berounky, Sázavy, Lužnice, Otavy, Ohře a Moravy (samostatné vyjímatelné sešity) zcela nově zpracovaná kilometráž všech českých a moravských řek, každá řeka doplněna přehlednou mapou se základními údaji ucelené a vytržiděné informace o nabídce vybavení na vodu, odkazy na vodácké organizace, půjčovny, cestovní kanceláře apod. tipy na vodáckou turistiku osvědčené pořadačové (šanonové) uspořádání umožňuje snadnou manipulaci s jednotlivými průvodci či listy. Šanon je vložen do kartónové krabičky. Podrobnější a přehledné informace o řece s radami pro vodáky včetně itinerářů, nevhodná pro použití na cestách. Publikace je vyprodána, s její reedicí se z důvodu nízkého zájmu trhu nepočítá.

Posázaví - Benešovsko - cyklo SH126 - 1:60000 – vydal SHOcart

Cykloturistická mapa v měřítku doplněná popisy turistických zajímavostí a 18 doporučenými cyklovýlety s výškovými profily tras.

Benešovsko a dolní Posázaví - mapa KČT č. 40 - 1:50000 – vydal KČT

Podrobná turistická mapa z tradiční "zelené" edice Klubu českých turistů. Ve velice kvalitním mapovém podkladu (vycházejícím z vojenských map) je vyznačena kompletní síť turistických stezek, značené cyklotrasy, všechny turistické zajímavosti atd.

Benešovsko, dolní Posázaví - mapa KP č. 33 - 1:50000 – vydala Kartografie Praha

Podrobná turistická mapa doplněná popisy turistických zajímavostí. V přehledném mapovém podkladu jsou kromě stezek pro pěší vyznačeny i cyklotrasy se specifikací povrchu, turistické zajímavosti všeho druhu, rozhledová místa atd. Podporuje GPS.

Dolní Posázaví - Benešovsko - cyklo KP č. 123 - 1:70000 – vydala Kartografie Praha

Cykloturistická mapa doplněná popisy turistických zajímavostí a doporučenými cyklovýlety s výškovými profily tras. V mapovém podkladu jsou vyznačeny také stezky pro pěší, turistické zajímavosti všeho druhu a Turistická známková místa. Podporuje GPS.

Okolí Prahy - Posázaví, Tábořsko - mapa Shocart č. 209 - 1:100000

Jednoduchá turistická mapa v praktickém kapesním formátu. V mapovém podkladu jsou vyznačeny stezky pro pěší a značené cyklotrasy, vrstevnice po 20m, rozhledová místa, kempy, turistické zajímavosti všeho druhu atd. Podporuje GPS.

Posázaví - mapa KP č. 13 - 1:100000 – vydala Kartografie Praha

Jednoduchá turistická mapa v měřítku 1:100 000 doplněná popisy turistických zajímavostí. V mapovém podkladu jsou kromě stezek pro pěší vyznačeny i cyklotrasy, turistické zajímavosti všeho druhu, kempy, rozhledová místa atd. Podporuje GPS.

Posázaví, Vlašimsko - mapa SHc43 - 1:50000 – vydal SHOcart

Podrobná turistická mapa doplněná popisy turistických zajímavostí. V přehledném mapovém podkladu jsou kromě stezek pro pěší vyznačeny i hlavní cyklotrasy, turistické zajímavosti všeho druhu, kempy, restaurace, rozhledová místa atd. Podporuje GPS.

Posázavská cyklotrasa – cykloprůvodce - 1:60 000 – vydal SHOcart

Podrobný průvodce dálkovou cyklotrasou podél toku řeky Sázavy od pramenů v obci Lísek po soutok s Vltavou v Davli. Rozděleno do 14 etap.

S rodinou na kole – 1:100000 – vydalo Posázaví o.p.s.

Cykloprůvodce Posázavím s deseti doporučenými cyklovýlety.

Posázaví 2009 – vydalo Posázaví o.p.s.

Souhrnný katalog turistických cílů a služeb

ELEKTRONICKÁ PROPAGACE

<http://www.posazavi.com>

Na tomto webu existuje sekce Vodácká turistika, ale nemá dostatečnou vypovídací hodnotu a v podstatě se jedná pouze o přehled jezů. Kompletně chybí informace o zajímavostech a službách na řece.

<http://www.raft.cz/cechy/sazava.aspx>

Vhodné doporučení půjčoven lodí. Stránka obsahuje přesná doporučení pro vodáky včetně aktuálního stavu vody. Chybí provázanost se službami a zajímavostmi.

<http://www.bisport.cz/?lg=cz&str=3&n=sazava>

Umístěna mapa půjčovnou obsluhovaného úseku.(jen zbytečně malá podrobnost). Dále jsou prezentované jen služby firmy.

<http://www.pujcovna-lodi.cz>

Informace o řece, vzniku jména a historii. Dále stránky obsahují kilometráž řeky se službami převzatý z průvodce Sázava firmy Shocart. Tato kilometráž je neaktuální.

<http://www.padlo.cz/sazava>

Jen zcela základní informace o řece.

V oblasti propagace formou map je dostatečná nabídka. Bohužel ani jeden vydavatel nedisponuje aktuálními mapovými podklady nebo je alespoň neuvádí ve svých mapových dílech. Z toho vyplývá chybovost vydávaných map. Zde se nabízí možnost pro lokální organizaci cestovního ruchu k distribuci aktuálních mapových dat jednotlivým vydavatelům.

Neexistuje komplexní tištěný materiál nabízející řeku Sázavu jako turistickou destinaci pro různé skupiny uživatelů. Optimálním řešením by bylo připravit tištěné propagační materiály pro specifické skupiny uživatelů dle definovaných cílových skupin.

Pro optimální orientaci návštěvníků v místě by bylo vhodné doplnit výchozí místa pohybu turistů velkoplošnými mapami s vymezením jednotlivých turistických cílů. Tyto mapy by mohly sloužit také k optimalizaci pohybu turistů po regionu a jejich rozptýlení.

REKLAMA V MÉDIÍCH

Tato forma reklamy není dle rozhovorů s jednotlivými podnikateli využívána s výjimkou půjčovny lodí Bisport spol. s r.o. Ta od loňského roku zkouší reklamu v radiu Blaník jako marketingový nástroj. Doposud nebylo dle jejich názoru možné zhodnotit výsledky této reklamy. Vyhodnocení bude provedeno po sezóně 2009. Jiné formy mediální reklamy nejsou v regionu využívány.

MÍSTO (ZÁKAZNICKÉ POHODLÍ)

Velmi důležitým aspektem řeky Sázavy je jeho zajímavá poloha vzhledem k významnému centru mezinárodního cestovního ruchu – Praze a vzhledem k významným mezinárodním dopravním koridorům spojujícím sever – jih a východ – západ. S ohledem na konkurenční regiony, mezi které lze zařadit okolí řeky Vltavy, Berounky a Ohře (porovnatelné dle velikosti a návštěvnosti) je třeba vyniknout péčí o návštěvníka. V současné době se vše podřizuje reklamě a propagaci a opomíjí se pohled očima zákazníka na řešení jeho požadavků.

Řeku Sázavu lze dle zájmu turistů rozdělit na tři úseky. Nejvíce frekventovaným vodáckým úsekem je část z Týnce nad Sázavou do Pikovic, pro cyklisty pak úsek ze Sázavy do Týnce. První úsek je tedy ze Sázavy do Pikovic jako nejvíce exponovaný s největší návštěvností rozloženou dle toku řeky.

Druhý úsek je specifikovaný přístupnými kulturními památkami v Sázavě, Ratajích nad Sázavou, Českém Šternberku, Kácově a Zruči nad Sázavou (zde probíhá rozsáhlá rekonstrukce zámku). Cyklotrasy jsou vedeny dále od řeky Sázavy díky nepřístupnosti břehů, vodácká turistika je zde pro vícedenní výlety. Druhý úsek je tedy od Zruče nad Sázavou do Sázavy.

Třetí úsek řeky je ten nad Zručí nad Sázavou. Území této studie zaujímá od Budčic u Vlastějovic po Zruč nad Sázavou, a pokud pomineme krajské hranice, pokračuje dál proti proudu přes Stvořidla do Ledče nad Sázavou a Světlé nad Sázavou. Specifický je primárním zaměřením na vodáckou turistiku a cykloturistiku.

Bohužel ve všech úsecích není na zájem turistů a především na plnění jejich stoupajícího zájmu o komfort a kvalitu služeb připravena infrastruktura. Není připraveno především sociální zázemí, WC, a základní vybavení kempů. Stejně problémy jsou v oblasti parkování v místech koncentrace turistů – Týnec nad Sázavou, Sázava, Český Šternberk. Se zvyšující se kupní silou návštěvníků regionu se zvyšuje poptávka po kvalitě služeb. I přes romantiku splutí Sázavy se zvyšují požadavky na kvalitu kempů. Dnes již nevyhovují pouhá tábořiště. Stejně se zvyšuje poptávka po ubytování v malých pensíonkách či ubytovnách. Kapacita je v této oblasti také nedostatečná.

Nedostatečným je také orientační systém, který lze nazvat nedokonalým. Dnes neexistuje směřování návštěvníků po regionu tak, aby došlo k rovnoměrnému pokrytí území, v místech zvýšené návštěvnosti dochází ke kolizím. Pozitivním je označení primárních turistických cílů na hlavních dopravních tazích – Sázava a Český Šternberk na dálnici D1, Týnec nad Sázavou na silnici I. třídy I/3.

Se zvýšením dopravy je třeba doplnit komfort pro cyklisty odkloněním cyklotrasy č. 19 v úsecích Zruč nad Sázavou – Chabeřice, v Sázavě a v úseku Zbořený Kostelec – Týnec nad Sázavou mimo silnice II. třídy. Za velmi pozitivní by bylo propojení hlavních turistických cílů mimo řeku Sázavu – zámek Konopiště a Jemniště, s řekou pomocí plánované cyklostezky Od zámku k zámku (zpracovaná studie řešení). Dále by bylo třeba doplnit cyklostezku z Týnce nad Sázavou na zámek Konopiště navázáním na stávající cyklostezku Týnec nad Sázavou – Bukovany. Tím by došlo ke zvýšení bezpečnosti cyklistů s ohledem na zvýšenou dopravní zátěž v těchto úsecích příjezdů k řece Sázavě.

Jako neexistující lze označit orientační systém přímo na řece Sázavě s označením bezpečnosti jezů, míst jejich překonávání, míst služeb (kempy, stravování) a mapovou orientaci. Dále je velmi nedostatečně zajištěn přístup k řece, komfort břehů v místech frekventovaného pohybu návštěvníků – nástup a výstup z lodí a také pohyb podél řeky pro pěší, popř. pro cyklisty. Změny je ovšem třeba realizovat v úzké součinnosti s orgány ochrany přírody s ohledem na fakt, že koryto řeky a v mnohém i břehy jsou zahrnuty do ochrany NATURA 2000.

Vodácky nejvíce frekventovaný úsek Týnec nad Sázavou – Pikovice (až 2500 osob denně) je navíc omezen stavem vody v řece Sázavě. Dle dlouhodobých průzkumů končí vodácká sezóna na tomto úseku v prvním týdnu měsíce srpna, dále je pak stav vody nevhodný pro sjetí (pod 45 cm na vodočtu v Nespekách). V rámci aktivit největší půjčovny lodí (Bisport spol. s r.o.) dochází k dohodě s provozovateli elektráren na jezích Lesní a Žampach k upouštění vody v předem stanovených časových intervalech tak, aby byl v korytě řeky dostatečný stav pro plutí lodí. Řešením by byla oprava všech jezů v tomto úseku (jezy jsou zde v nejhorším stavu z celého úseku řeky) a následném zavedením zadržování a upouštění vody tak, aby se prodloužila sezóna, tedy aby byl stav vody vyšší než 45 cm. Druhým krokem by mělo být vyčištění plavební dráhy od velkých kamenů. Z doby plavení vorů po řece Sázavě zůstala v korytu řeky vytyčená asi šestimetrová plavební dráha, ale od doby plavců na Sázavě nebyla vyčištěna. Dříve docházelo k ručnímu odvalování balvanů mimo zmíněnou plavební dráhu (kameny byly skládány do břehů). Toto řešení by také pomohlo prodloužit sezónu. I zde je třeba postupovat v součinnosti s orgány ochrany přírody (mělo by se jednat o ruční práci bez techniky) a také s Povodím Vltavy.

Velký zřetel je třeba brát na jedinečný přírodní a rekreační fenomén řeky. Cílem by mělo být využití přírodního charakteru řeky, a proto by neměly být činěny zásahy vodní toku odpřírodňující. Velký vliv pro rekreační využití má přístup k řece, proto by neměly být odstraňovány pozvolné štěrkopískové sedimenty za malé vody vystupující nad hladinu, příp. by mohly být na vhodných místech budovány pláže podobné těmto sedimentům. Čistota řeky dnes již umožňuje koupání bez rizik (zde chybí informovanost o kvalitě vody podobná informacím z velkých vodních nádrží). Podobné využití rekreačního potenciálu řeky je možné sledovat v zahraničí např. na Dunaji, Labi, Rýnu, Isaru, Tagliamentu, Isonzu, Piavě, Tisze, Wisle (v podstatě všech řekách v Polsku). Podmínkou takového využití je fyzicky možný přístup k řece - písek, štěrky. Taková místa po povodních vznikají i na Sázavě. Většinou jsou co nejdříve správcem toku třeba i na žádost místních odstraněna, ačkoliv z povodňového pohledu většinou nevadí. Sedimenty se totiž usazují na místě nebo v čase s malým prouděním, tj. buď je za povodně v daném místě proudění malé a sediment vodu nebrzdí, nebo vzniknou až na konci povodně při zmenšování rychlosti proudu (předpovodňové

usazeniny povodeň odnese a přinese jiné). Jejich bagrováním se plýtvá státními prostředky většinou v neprospěch lidí i přírody. V místech, kde se podobné usazeniny samovolně vytvořily, tam kde je pozvolný břeh s šterkem nebo dokonce pískem, tam je nával místních i návštěvníků. Jinde jsou u břehů jediné rybáři.

MARKETINGOVÉ NÁSTROJE – NÁVRH ŘEŠENÍ

AKTIVITY V REGIONU

Před tím, než budou plně použity všechny marketingové nástroje, je třeba doplnit služby v regionu a zrealizovat několik důležitých investičních projektů:

- Rekonstrukce jezů v úseku Týnec nad Sázavou – Pikovice
- Vybudování lávky pod Zbořeným Kostelcem
- Vybudování cyklostezky přes město Sázava
- Rekonstrukce pěší stezky Pikovice – Kamenný Přívoz
- Vybudování pěší stezky Kamenný Přívoz – Týnec nad Sázavou
- Realizace orientačního systému na řece Sázavě

Vytvoření systému regulace vody na jednotlivých jezích v úseku Týnec nad Sázavou – Pikovice. Systém by měl formou zadržování vody přes noc a upouštěním vody v daných intervalech v období nižšího stavu vody (pod 60 cm na vodočtu v Nespekách) umožnit vytvořit „vlnu“, na které je možné sjet daný úsek – tím dojde k prodloužení splavnosti řeky v tomto úseku.

Jednalo by se o úpravy režimu na jezích Týnec nad Sázavou, Podělusy, Brejlov, Kaňov, Pěnkava, Lesní a Žampach.

<i>Jez</i>	<i>Časové rozvržení upouštění vody (hod)</i>
Týnec nad Sázavou	9:00 – 14:00
Podělusy	9:15 – 14:15
Brejlov	9:30 – 14:30
Kaňov	10:00 – 15:00
Pěnkava	10:30 – 15:30
Lesní	11:00 – 16:00
Žampach	12:00 – 17:00

Tento režim je nutno předem projednat s odpovědnými orgány (Povodí Vltavy a orgány ochrany přírody). Tedy po předchozím podrobném výpočtu hydrologických poměrů zádrže vody a možností upouštění. Dále je tento režim zakomponovat do regulačních plánů jednotlivých elektráren a zajistit (zřejmě finanční kompenzací) dodržování tohoto režimu v období turistické sezóny. To vše je ovšem možné až po kompletní rekonstrukci jezů tak, aby bylo možné s jezy manipulovat. V první fázi se připravuje oprava jezu Lesní a oprava stavidla na Jezu Kaňov.

PROPAGACE

MATERIÁLNÍ PROPAGACE

Komplexní katalog služeb

- Motivační materiály - 1 x ročně komplexní propagační materiál Turistické destinace Posázaví – rozděleno do následujících oblastí - I. „Nej“ - II. Aktivní turistika - III. „Malé cíle“ - IV. „Města a obce“ - V. „Ubytování a stravování“
- Turistické noviny
- tematické mapy a mapy aktivit - ediční plán trhacích map turistické destinace – další vydání podle vývoje poptávky
- tematické katalogy
- katalogy produktových balíčků
- informační brožury a letáky
- souhrnné katalogy památek, muzeí a galerií
- informační karty a letáky
- propagační kampaně
- knihy a odborné publikace
- PR články v časopisech a novinách
- dárkové a prezentační předměty, interaktivní tiskoviny (pexeso)
- CD a DVD - vytvoření multimediální prezentace atraktivity turistické destinace
- natáčení filmů

Distribuce

- informační centra
- ubytovací zařízení
- rozšíření distribučních míst - druhým nejpoužívanějším prostředkem při přepravě návštěvníků do turistické destinace je vlak a zde je skrytý potenciál - České dráhy a.s. jsou této spolupráci nakloněny – umístění plakátovacích rámu ve vestibulech stanic a zastávek českých drah v turistické destinaci Posázaví – 18 míst na propagaci turistické destinace
  - TRAŤ 212: Kácov, Sázava Černé Budy, Samechov, Hvězdovice, Čerčany
  - TRAŤ 210: Týnec nad Sázavou, Jílové u Prahy
  - TRAŤ 221: Benešov, Čerčany, Senohraby
  - TRAŤ 220: Bystřice, Tomice, Olbramovice, Votice
  - TRAŤ 223: Olbramovice
  - TRAŤ 222: Benešov, Postupice, Vlašim
- společný distributor tiskovin směrem do území turistické oblasti a Turistického regionu = organizace cestovního ruchu Posázaví o.p.s. prostřednictvím distribučního skladu STIS, a. s.

ELEKTRONICKÁ PROPAGACE

Návrh všeobecných úprav www.posazavi.com

- Zjednodušení přístupu k informacím. Jde o přímé oddělení informací pro návštěvníků regionu od ostatních informací.
- Zlepšení konzistentnosti ovládacích prvků, které jsou nyní zcela odlišné na úvodní stránce a dalších podstránkách.
- Vytvoření vyhledávacího boxu pro rychlý přístup k informacím.
- Vytvoření jasně členěného menu na vstupní straně, které bude ve stejné podobě vidět i na dalších stránkách.
- Grafické zvýraznění horního pruhu menu, který je jednoznačně nejdůležitějším prvkem na webu.
- Rozdělení množstvím informací na úvodní stránce a dalších stránkách (vlastně úvodních stránkách sekcí).

Například nyní na úvodní stránce zcela chybí informace, na jaký web se návštěvník dostal, proč by si měl právě tuto webovou prezentaci prohlížet a kdo mu informace prezentuje. Vzhledem k tomu, že na stránky bezpochyby přichází nezanedbatelná část návštěvníků z vyhledávačů, je první dojem důležitý a rozhoduje o dalším bytí/nebytí návštěvníka. A i když v tomto případě nejde o obchod a přímý prodej, administrátoři webu jistě plní web spoustou informací proto, aby se na ně někdo podíval.

- Vysvětlení rozdělení a obsahu sekcí pro jednotlivé segmenty návštěvníků do 3 skupin není špatná myšlenka – například formou novinek pod každou sekcí (skladba novinek hodně napoví o obsahu i o časté aktualizaci).

Segmenty se dnes navzájem překrývají a v dalším členění webu nelze jednoduše přeskóčit z jednoho typu informací do druhého, přitom situace by se dala snadno vyřešit stejným, všude přítomným menu. Také lepší práce s barevností a členěním ploch by pomohla lepšímu pochopení typu předkládané informace.

Zjednodušení úvodních stránek sekcí směřujícím k lepší orientaci návštěvníka webu.

Jasnější členění obsahu podle typu informace do dalších kategorií a úvodní stranu využít jako další rozcestník k obsahu, protože na takto rozsáhlém webu se návštěvník brzy ztratí.

Vyčištění grafického vyznění stránek - grafiku využít hlavně jako návodný prvek k informacím.

Zajištění interakce s návštěvníky webu – možnost vkládání videa nebo fotografií uživateli (jako v sekci Poznávání) u všech relevantních sekcí (např. Kalendář akcí – „místní zpravodajové“) nebo umožnění diskusního fóra (např. ve Službách – recenze spokojenosti).

Návrh úprav vztažených k řece Sázavě

V sekci vodácká turistika chybí jakékoliv zpracování komplexních informací. Doporučujeme vytvořit podobné řešení, jaké má cykloturistika – tedy Vodácký výlet. Možnost zadání a konce výletu s vytvořením itineráře dostupných služeb a zajímavostí na trase se zákresem trasy a kilometráže řeky.

Doporučujeme marketingové provázání jednotlivých prezentačních zdrojů pro zajištění aktuální informovanosti – jako základ by měly sloužit stránky [www. posazavi.com](http://www.posazavi.com) (důvodem je nejvyšší informační obsah) a provázání databáze s ostatními publikačními zdroji. Barterové reklamní služby jednotlivých serverů.

Prezentace sjízdnosti jednotlivých úseků řeky (nejen úseku Týnec nad Sázavou – Pikovice) a propagace této informace.

Prezentace čistoty vody v řece v Sázavě pro koupání.

ORIENTACE V REGIONU

Vytvoření strukturovaného orientačního systému – od nejvíce navštěvovaných turistických cílů k těm méně navštěvovaným. Systém by měl být postaven na značení řeky – jezy, služby, orientační a informační dopravní systém, rozcestníky a směrovky k významným turistickým místům a propojení mezi sídly, umístění nástěnných turistických map na hlavních průchozích místech.

Z ČEHO TO VŠE ZAPLATIT?

Pro investice do cestovního ruchu jsou ve Středočeském kraji vytvořeny tyto možnosti:

Regionální operační program

ROP Střední Čechy – 2.1. Podnikatelská infrastruktura a služby v cestovním ruchu

ROP Střední Čechy – 2.2. Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu

ROP Střední Čechy – 2.3. Propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje

ROP Střední Čechy – 3.3. Rozvoj venkova

Program Rozvoje venkova

Program Rozvoje venkova - Osa II - Opatření – 2.4.2. Neproduktivní investice v lesích

Program Rozvoje venkova - Osa III - Opatření – 1.3. Podpora cestovního ruchu, záměr a), záměr b)

Program Rozvoje venkova - Osa III - Opatření – 2.1.2. Občanské vybavení a služby

Program Rozvoje venkova - Osa III - Opatření – 2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví

Program Rozvoje venkova - Osa IV. Leader, MAS - Posázaví o.p.s. – Fiche 1 ABY SE VÁM TU LÍBILO

Program Rozvoje venkova - Osa IV. Leader, MAS - Posázaví o.p.s. – Fiche 2 POZNEJTE TO U NÁS

Program Rozvoje venkova - Osa IV. Leader, MAS - Posázaví o.p.s. – Fiche 4 CTÍME SVOU MINULOST

Program Rozvoje venkova - Osa IV. Leader, MAS - Posázaví o.p.s. – Fiche 6

Program Rozvoje venkova - Osa IV Leader - 2. Realizace projektů spolupráce, Opatření – II.2.4.2. Neproduktivní investice v lesích

Program Rozvoje venkova - Osa IV Leader - 2. Realizace projektů spolupráce, Opatření – III.1.3. Podpora cestovního ruchu

Program Rozvoje venkova - Osa IV Leader - 2. Realizace projektů spolupráce, Opatření – III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví

Program EU – Mládež v akci 2007 – 2013

Akce 1 – Mládež pro Evropu

Ministerstvo pro místní rozvoj

Program obnovy venkova

Středočeský kraj

Fond rozvoje cestovního ruchu Středočeského kraje

NÁVRH PROJEKTŮ (ZÁSObNÍK)

Zásobník projektů je strukturovaný dle Strategických opatření definovaných v Programu rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji.

INVESTIČNÍ AKCE

<i>Strategické rozvojové oblasti</i>	<i>Opatření</i>	<i>Záměr projektu</i>
1. Primární rozvoj	1.1 Příprava a realizace objektů typu návštěvnická centra, zvyšujících celoročně návštěvnickou atraktivitu kraje (atd.).	<ul style="list-style-type: none"> Návštěvnické centrum a muzeum sklářství v Sázavě v huti František Vybudování návštěvnického centra Posázavského Pacifiku v čerčanech v budově bývalého mlýna, kombinace se stravováním a ubytování (např. lůžkové vagóny), propojení s kempem a nástupem lodí na ostrově u mlýna
	1.2 Příprava a realizace areálů pro děti resp. pro rodiny se zejména malými dětmi.	<ul style="list-style-type: none"> Vybudování Centra vody – interaktivní hrátky s vodou pro děti a jejich rodiče. Živé „modely“ vodních strojů, přehrad, mlýnků a mlýnů spolu s vodotečemi umožní dětem si na vodu šáhnout a zjistit, co voda umí a jakou má sílu (mlýn Týnec nad Sázavou)
2. Sekundární rozvoj	2.1 Výběr, zpřístupnění a rozvoj významných kulturních a historických objektů v regionu (zejména zámků, hradů, atd.) pro potřeby cestovního ruchu.	<ul style="list-style-type: none"> Zřícenina hradu Zlenice – rekonstrukce areálu hradu v rozsahu povoleném archeology Hrad Stará Dubá – vybudování historického centra s možností zážitkové turistiky ve vesničce Odranec na břehu řeky Sázavy s rekonstrukcí opevnění Mlýn Brejlov – vybudování expozice rýžování zlata Kamenný Přívoz – prezentace historických artefaktů a novodobých reálií spojených s plavením dřeva ve vorech po řece Sázavě – vybudování muzea Rekonstrukce zámku v Kácově – vybudování galerie, muzea, ubytování atp. Rekonstrukce zámku ve Zruči nad Sázavou (již probíhající projekt – dvě etapy zrealizované)
	2.2 Rozvoj infrastrukturního zázemí a nabídky pro vodní turismus v regionu.	<ul style="list-style-type: none"> Nástupní místa pro vodáctví Budování mol a zpevněných břehů formou kamenných navigací Rekonstrukce jezů s budováním sportovních propustí pro sjíždění lodí (nezapomenout na možnost regulace stavu vody)
	2.3 Rozvoj sportovních a zábavních areálů s celoročním využitím.	<ul style="list-style-type: none"> Rekonstrukce pěší trasy Posázavská stezka z Pikovic do Kamenného Přívozu kaňonem řeky Sázavy Vybudování pěší trasy podél řeky Sázavy v úseku Kamenný Přívoz – Zbořený Kostelec
	2.4 Rozvoj komplexních areálů volného času a turismu (ubytování, volnočasový program, doplňkové služby, zážitky) z nevyužitých objektů a areálů (brownfieldů).	<ul style="list-style-type: none"> Využití nevyužívaných částí areálu továrny METAZ v Týnci nad Sázavou přebudováním na areál turistického ruchu – hotelové ubytování, hřiště aktivního vyžití – paintbool, lanové centrum, střelnice apod. Využití nevyužívaných částí areálu továrny JAWA v Týnci nad Sázavou – muzeum motocyklů, motosportovní zázemí apod.

3. Terciární rozvoj	3.5 Příprava a realizace tematických a naučných stezek a okruhů.	<ul style="list-style-type: none"> • Vorařská stezka – značení míst na řece Sázavě v úseku Čerčany - Pikovice souvisejících s plavením dřeva – vaziště, nebezpečná místa z plaveckého otčenáše s návazností na plaveckou pěší stezku, po které voraři chodili z Pikovic a Kamenného přivozu do Čerčan -> Dolňácká plavecká cesta • Značení míst na řece Sázavě v úseku Zruč nad Sázavou – Čerčany souvisejících s plavením dřeva -> Horňácká plavecká cesta • Rekonstrukce naučné stezky na Medníku – vůbec první naučné stezky v ČR • Vybudování naučné stezky na levém břehu řeky Sázavy mezi Zlenicemi, hradištěm a Starou Dubou • Vybudování pěší trasy s rozhlednou u Čertovy brázdy v Sázavě • Vybudování naučné stezky Hláška Zlenice – hvězdárna Ondřejov
4. Podpůrná vybavenost	4.1 Rozvoj systému orientačního značení atraktivit cestovního ruchu a turisticky atraktivních cílů.	<ul style="list-style-type: none"> • Značení příjezdů k řece • Značení jezů na řece
	4.2 Doplnění a údržba značení cyklotras a pěších tras.	<ul style="list-style-type: none"> • Přeložení cyklotrasy č. 19 a č. 11 pře novou lávku pod Zbořeným Kostelcem (po jejím vybudování) z pravého břehu řeky na levý • Přeložení cyklotrasy č. 19 v úseku Zruč nad Sázavou – Chabeřice ze silnice na místní komunikaci podél řeky • Vyznačení nové cyklotrasy (19/A) v úseku Poříčí nad Sázavou – Hvězdovice podél řeky po pravém břehu
	4.3 Rozvoj (výstavba, obnova, rekonstrukce) certifikovaných hromadných ubytovacích zařízení (zejména typu hotel, penzion, kemp), odpovídajících úrovní a kvalitou cílové klientele.	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizace kempů v Týnci nad Sázavou, Čerčanech, Sázavě, Kácově a Horce II. • Vybudování kempu v Českém Šternberku • Využití stávající sokolovny jako ubytovny pro turisty
	4.4 Rozvoj certifikovaných ubytovacích kapacit venkovského charakteru (farmy, venkovské penziony, ubytování v soukromí).	<ul style="list-style-type: none"> • Využití budov historických objektů mlýnů pro zvýšení ubytovací kapacity s rekonstrukcí vzhledu mlýna – síť ubytování
	4.5 Rozvoj a výstavba cyklostezek (zejména s národním a mezinárodním významem) a doplnění sítě cyklotras, vycházejících z generelu cyklodopravy v kraji (zpracovaného v roce 2007).	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování nové lávky přes řeku pod hradem Zbořený Kostelec a přeložení cyklotrasy č. 11 Praha – Vídeň (Greenways) a č. 19 Posázavská mimo silnici II. třídy na místní komunikaci v úseku Zbořený Kostelec – Týnec nad Sázavou • Vybudování lávky a stezky v oblasti křížení cyklotras č. 19 Posázavská a č. 20 v lokalitě Baštírna pod hradem Zlenice • Rekonstrukce lávky přes řeku Sázavu ve Zlenicích • Vybudování cyklostezky na trase č. 19 Posázavská v úseku Zbořený Kostelec – Nespeky v souběhu s in-line dráhou (provoz motorových vozidel pouze pro dopravní obsluhu chatové osady) • Rekonstrukce lávky přes Sázavu v Sázavě u jezu Kavalier a přeložení cyklotrasy č. 19 Posázavská s vybudováním stezky v úseku od lávky k mostu přes centrum města Sázavy • Přeložení cyklotrasy č. 19 Posázavská v úseku od Zruče nad Sázavou do Chabeřic ze silnice na místní komunikaci kolem Chabeřického mlýna • Vybudování MTB tras podle pravidel ČEMBA v oblasti ohraničeném obcemi Lštění, Dubsko, Hvězdovice a řekou Sázavou s nástupem na tyto trasy v Čerčanech
	4.6 Rozvoj doprovodných služeb a vybavenosti pro cykloturisty (na principu „Cyklisté vítání“).	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování cykloservisů, cyklomyček a půjčoven v bodech zájmu Čerčany, Týnec nad Sázavou, Sázava při větších parkovištích P+R

	4.7 Rozvoj doprovodných služeb pro vodní turismus ve vybraných lokalitách	<ul style="list-style-type: none"> Rozšíření vodáckého a turistického centra v Týnci nad Sázavou (již připravený projekt a požádáno do ROP) – půjčovna a distribuce lodí po řece Sázavě
	4.8 Rozvoj hippotras v kraji / regionu v návaznosti na jezdecká centra a hippotrasy v okolních krajích	
	4.9 Rozvoj doprovodných služeb cestovního ruchu (půjčovny kol, lodí, sportovního vybavení apod.) a jejich síťování.	<ul style="list-style-type: none"> Rozšíření fungování cyklovlaků na trati Praha-Braník – Čerčany a Čerčany – Zruč nad Sázavou Zřízení půjčoven kol v budovách nádraží – provoz zajištěn ČD
	4.10 Rozvoj sportovní vybavenosti, zejména s celoročním využitím.	<ul style="list-style-type: none"> Budování aktivních odpočinkových zón v blízkosti sportovních areálů (Pikovice, Týnec nad Sázavou, Čerčany, Sázava, Zruč nad Sázavou
	4.11 Zvýšení dostupnosti turistických cílů a atraktivit budováním / rekonstrukcí přístupových komunikací a parkovacích ploch.	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba velkokapacitního parkoviště v Týnci nad Sázavou pro vodáky v areálu v Náklí
	4.12 Rozvoj dopravní obslužnosti dle rozvojových potřeb turismu.	<ul style="list-style-type: none"> Zlepšení přístupu k řece v místech zvýšené frekvence dopravy Zavedení projektu cyklovlaků na trati Posázavského pacifiku – automatické připojení vagónů, vybudování nebo rekonstrukce nákladních ramp v nástupních místech pro nakládání kol – Praha-Braník, Týnec nad Sázavou, Čerčany, Sázava, Rataje nad Sázavou, Kácov, Zruč nad Sázavou

NEINVESTIČNÍ AKCE

<i>Strategické rozvojové oblasti</i>	<i>Opatření</i>	<i>Záměr projektu</i>
3. Terciární rozvoj	3.1 Příprava asociačních produktů (4-6) turistického regionu Střední Čechy / Středočeského kraje pro vybrané (zejména zahraniční) cílové trhy.	➤ V kompetenci Středočeského turistické a informační služby, a.s.
	3.2 Vytvoření portfolia tematicky orientovaných produktů a produktových balíčků turistického regionu / kraje se zaměřením zejména na zahraniční cílové trhy.	Témata: historie (hrady, zámky, sakrální památky atd.), konference, golf, muzejnictví, slavní rodáci, městské / venkovské památkové rezervace, industriální památky a technické zajímavosti, vodní turismus, rybolov, kultura, sport, cykloturismus atd. Produktové balíčky tvoří jeden z prvků marketingového mixu cestovního ruchu a zejména v rámci příjezdového cestovního ruchu jsou tedy významným motivačním nástrojem při rozhodování turistů o jejich dovolené.
	3.3 Příprava a podpora rozvoje společných produktů a produktových balíčků se sousedními turistickými regiony (zejména s Prahou) se zaměřením zejména na zahraniční cílové trhy.	Ve spolupráci s aktivními subjekty CR sousedních turistických regionů vytvoření produktů založených na tématech přesahujících turistické regiony. Cíl: Maximalizovat efekty vyplývající z rozsáhlé nabídky turistických atraktivit sousedních regionů a zejména hl. m. Prahy ve spolupráci s aktéry cestovního ruchu a incomingovými touroperátory a tím zvýšení počtu zejména zahraničních turistů v kraji.

	3.4 Příprava a podpora rozvoje společných produktů a produktových balíčků se sousedními turistickými regiony (zejména s Prahou) a s partnerskými regiony se zaměřením zejména na vzdálené (zámořské) trhy (zejména USA, Kanada, J. Korea, Čína).	<p>Ve spolupráci s aktivními subjekty v cestovním ruchu ze sousedních turistických regionů a partnerských regionů (zejména ve střední a západní Evropě) vytvoření produktů založených na tématech přesahujících turistické regiony a motivujících zahraniční turisty ze vzdálených zemí k návštěvě kraje.</p> <p>Cíl: Maximalizovat efekty vyplývající z kombinace rozsáhlé nabídky mezinárodně známých cílů a atraktivit sousedních (domácích) regionů (a zejména hl. m. Prahy) a partnerských regionů a tím zvýšení počtu zejména zahraničních turistů ze vzdálených trhů v kraji.</p>
5. Marketing	5.1 Rozvoj jednotného komunikačního stylu turistického regionu	<ul style="list-style-type: none"> Vytvoření marketingové značky řeky Sázavy > Posázaví
	5.2 Vytvoření a realizace systému koordinované marketingové podpory nabídky turistického regionu / kraje na cílových trzích cestovního ruchu.	<p>Vytvoření a realizace systému marketingové podpory nabídky regionu / kraje na cílových trzích:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tiskoviny – vytváření edičního plánu (společně s celým regionem Posázaví) E-marketing – rozvoj systému e-marketingu, založeného na portálu cestovního ruchu www.posazavi.com v kombinaci s jednotným informačně – rezervačním systémem středočeského kraje v jazykových mutacích dle zvolených cílových trhů. Propojení hlavních informačních portálů cestovního ruchu zaměřených na řeku Sázavu. Příprava propagačních předmětů a suvenýrů, charakteristických pro region. Příprava a realizace DVD/spotů, představující hlavní atraktivní témata cestovního ruchu kraje/regionu pro vybrané cílové trhy v jazykových mutacích dle zvolených cílových trhů Natočení filmu o řece Sázavě
	5.3 Příprava a realizace famtripů a presstripů pro ovlivňovatele trhu cestovního ruchu (vydavatelé průvodců, novináři, provozovatelé e-průvodců) a distributory produktů / balíčků cestovního ruchu (incomingové tuzemské i zahraniční cestovní kanceláře / touroperátory).	<ul style="list-style-type: none"> Pořádání programů pro novináře zaměřených na zážitky z řeky
	5.4 Vytvoření a chod informačního a návštěvnického centra kraje / regionu v Praze	➤ Provoz v kompetenci Středočeského turistické a informační služby, a.s.
	5.5 Marketingová a organizační podpora zavedení a průběžné aktualizace jednotného informačního a rezervačního systému (IRS) Středočeského kraje.	➤ V kompetenci Středočeského turistické a informační služby, a.s.
	5.6 Příprava a realizace motivačního systému pro návštěvníky a turisty	➤ V kompetenci Středočeského turistické a informační služby, a.s.
	5.7 Zajištění podpory prodeje produktů a balíčků turistického regionu / kraje a turistických oblastí.	<p>Vytvoření a podpora systému prodeje produktů a balíčků turistického regionu a turistických oblastí včetně využití již vytvořených a fungujících prodejních kapacit partnerů – cestovních kanceláří. V současné době existuje řada zajímavých balíčků, které se však neobjevují v nabídce CK/touroperátorů. Přitom platná legislativa ČR velmi komplikuje prodej balíčků (dle zákona tzv. zájezdů) jinou cestou než prostřednictvím cestovních kanceláří.</p>
	5.8 Dlouhodobé zlepšování povědomí o cestovním ruchu jako o odvětví schopném vytvářet dlouhodobě udržitelná pracovní místa a významně se podílejícím na ekonomickém rozvoji veřejného i soukromého sektoru a podpora jeho popularizace ve Středočeském kraji.	➤ V kompetenci Středočeského turistické a informační služby, a.s.

6. Organizační rozvoj	6.1 Vytvoření systému řízení cestovního ruchu (destinačního managementu) v turistickém regionu / kraji včetně zapojení fungujících OCR (Zlatý pruh Polabí, o.p.s. a Posázaví o.p.s.), širšího fóra aktérů (TIC, MAS, provozovatelé atraktivit, profesní sdružení/spolky atd.) a odborníků.	<ul style="list-style-type: none"> V regionu již působí organizační struktura řízená Posázaví o.p.s. a postavená na koordinaci informačních center a jejich spolupráci
	6.2 Podpora, příprava a realizace celoživotního vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů za účelem zvýšení profesionality a kompetencí pracovníků působících v cestovním ruchu.	<p>Podpora, příprava a realizace odborných kurzů celoživotního vzdělávání, stáží a pracovních pobytů zaměřených na zvýšení profesních a jazykových dovedností pracovníků v cestovním ruchu.</p> <p>Cíl: Zvýšení potenciálu pro rozšíření portfolia a kvality poskytovaných služeb v sektoru cestovního ruchu.</p>
	6.3 Posílení spolupráce mezi odbornými školami cestovního ruchu a aktéry cestovního ruchu v kraji.	Spolupráce se Střední školou cestovního ruchu, s.r.o. v Benešově (Soukromá střední odborná škola zajišťující výuku čtyřletých oborů gymnázium se zaměřením na živé jazyky a pracovník cestovního ruchu) - http://www.soes.cz
	6.4 Zvýšení atraktivity kraje / regionu pro investory do CR.	<p>Přes vysoký zájem investorů o Středočeský kraj je zatím velmi omezená úroveň investic do cestovního ruchu. Stejně jako ve výrobních oborech je žádoucí zprofesionalizovat podporu investic do cestovního ruchu, jako další a velmi významný zdroj investic do cestovního ruchu v kraji. Jednou z možností je příprava a realizace systému aktualizované nabídky investičních možností v cestovním ruchu v regionu/kraji.</p> <p>Cíl: Zvýšení atraktivity kraje / regionu pro investory do cestovního ruchu. Zajištění výstavby nových a renovace stávajících atraktivit cestovního ruchu a doprovodné infrastruktury nabídkou investičních příležitostí.</p>
	6.5 Příprava regionu pro asijské trhy (pro období po roce 2010).	➤ V kompetenci Středočeského turistické a informační služby, a.s.
	6.6 Zajištění prezentace státem způsobených překážek pro rozvoj cestovního ruchu zástupcům vlády a parlamentu.	➤ V kompetenci Středočeského kraje
	6.7 Vytvoření fondu rozvoje cestovního ruchu.	➤ V kompetenci Středočeského kraje – z fondu jsou v současné době dotovány aktivity v oblasti cykloturistiky a vybavování kempů
	6.8 Podpora podnikání v sektoru cestovního ruchu v kraji zejména se zaměřením na mikro (do 10 zaměstnanců) a malé (do 50 zaměstnanců) podnikatelské subjekty.	➤ V kompetenci Středočeského turistické a informační služby, a.s. + dotace z ROP NUTS II Střední Čechy

NÁVAZNOST NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Při přípravě této studie byl brán ohled na již schválené strategické dokumenty v oblasti cestovního ruchu a regionálního rozvoje.

- Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007-2013
- Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje
- Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji (aktualizace 2007)
- Strategie rozvoje regionu Posázaví 2007 - 2013

DÍLČÍ STUDIE A PROJEKTY TURISTICKÝCH CÍLŮ

Návrhová opatření v infrastruktuře cyklistické dopravy v městě Sázavě - Město Senohraby
Rekreační stezky pro terénní cyklistiku – ČEMBA
Studie využití areálu Baštírna – Obec Senohraby
„Huť František – sklářské muzeum“ - Nadace Josefa Viewegha
Studie rekonstrukce svahu u hřbitovního kostela sv. Ludmily – Obec Kamenný Přívoz
Projekt rekonstrukce a rozšíření vodáckého a turistického centra – BISPORT spol. s r.o., Týnec nad Sázavou
Výhled rekonstrukce mlýnu Brejlov – Miroslav Němec
Rekonstrukce bývalé továrny na kameninu v Týnci nad Sázavou – Miroslav Němec
Studie vycházkových okruhů kolem Týnce nad Sázavou – Město Týnec nad Sázavou
Idea konzervace hradu Zlenice – Sdružení Zlenice
Rekonstrukce zámku ve Zruči na Sázavavou

ZDROJE

PÍSEMNÉ ZDROJE

Monitoring návštěvníků v turistických regionech České republiky – Profily turistických regionů - Czech Tourism

INTERNET

---

cs.wikipedia.org

www.posazavi.com

www.pacifikem.cz

www.libri.cz/databaze/mosty

